

Kuntoutuksen koulutuksen ja tutkimuksen kehittämisohjelma

Selvitys kuntoutuksen koulutuksen
tutkimuksista Suomessa: kartoittava
kirjallisuuskatsaus (scoping review)

Sillantaka Jenni, Vuoskoski Pirjo

Sisältö

1	Johdanto	2
2	Tutkimusmenetelmät.....	5
2.1	Mukaanottokriteerit.....	5
2.2	Aineiston haku ja valinta.....	6
2.3	Hakutulosten käsittely.....	7
3	Tulokset.....	9
3.1	Tutkimuksia kuvaavat tulokset.....	10
3.1.1	Koulutusrakenteet, opetussuunnitelmat, koulutusmäärät.....	10
3.1.2	Opetushenkilöstön osaaminen ja pedagogiikka	12
3.1.3	Koulutuksen tuottama osaaminen ja ammatillinen identiteetti.....	14
3.1.4	Yhteistyö ja moniammatillisuus.....	16
3.1.5	Kaikki tutkimukset.....	18
3.2	Tutkimuksista nousseet kehittämissuositukset	20
3.2.1	Koulutusrakenteet, opetussuunnitelmat, koulutusmäärät.....	20
3.2.2	Opetushenkilöstön osaaminen ja pedagogiikka	28
3.2.3	Koulutuksen tuottama osaaminen ja ammatillinen identiteetti.....	32
3.2.4	Yhteistyö ja moniammatillisuus.....	35
3.2.5	Yhteenvetoa kehittämissuosituksista	39
4	Pohdinta	41
4.1	Katsaus tuloksiin ja Kuntoutuksen uudistamiskomitean (2017) ehdotukset.....	42
5	Johtopäätökset.....	46
	Liitteet	48
	Lähteet	198

1 Johdanto

Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä sosiaali- ja terveysministeriön asettaman Kuntoutuksen koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman (KunFo) perustaminen ja toiminta pohjautuu Kuntoutuksen uudistamiskomitean (2017) ehdotuksiin. Kehittämissuunnitelman tavoitteena on luoda suunnitelma kuntoutuksen koulutuksen ja tutkimuksen kehittämiseksi vuosille 2024–2030. Suunnitelmaan sisältyy selvitys työelämän kehittämistarpeista, ehdotukset perustutkintokoulutuksen ja sitä täydentävän koulutuksen rakenteen kehittämisestä sekä ehdotus kuntoutuksen ja sen koulutuksen tutkimusstrategiaksi. Suunnitelman työskentely on hankkeen alkuvaiheessa jaettu kolmeen työryhmään; osaamis- ja työelämätarpeet, koulutus sekä tutkimus. (Valtioneuvosto 2021).

Opetus- ja kulttuuriministeriön mukaan kuntoutuksen osaamista tuottavista koulutuksista tarvitaan valtakunnallisesti jaettu yhteinen tilannekuva koskien sosiaali- ja terveydenhuollon ammatti- ja tehtäväkuvien kehitystä, kuntoutusosaamisen tarpeita ja nykyisten koulutusten ja opintopolkujen toimivuutta sekä tutkimusta. Kuntoutuksen koulutusta koskevien tutkimusten kartoittamista tarvitaan alan koulutuksen kehittämiseksi niin toisella asteella, ammattikorkeakouluissa kuin yliopistoissakin. (Valtioneuvosto 2021). Tässä katsauksessa on koottu tietoa kuntoutuksen koulutuksesta Suomessa, noudattaen Joanna Briggs Instituutin (JBI) ohjeistusta kartoittavasta kirjallisuuskatsauksesta (scoping review).

Kartoittavan katsauksen tarkoituksena oli etsiä aihealueesta tehtyjä tutkimuksia laajasti, ilman valittavaa aineistoa koskevia metodisia sääntöjä ja pyrkien olemassa olevien tutkimusten laaja-alaiseen kuvaamiseen. Katsauksen tutkimuskysymyksenä oli selvittää, millaista tutkimusta kuntoutuksen koulutuksesta on tehty Suomessa vuosina 2000–2021. Edelliseen pohjautuen, jatkotehtävänä oli selvittää, millaisia kuntoutuksen koulutuksen tutkimus- ja kehittämistarpeita tutkimuksissa esitetään. Alustavassa tiedonhaussa saatujen tulosten perusteella muodostettiin neljä tiedonhakua tarkentavaa ha-

kulausekettä. Kuntoutuksen viitekehyksenä toimi KunFon käyttöön ottama määritelmä kuntoutuksesta ja kuntoutuksen ammattilaisista. Haut suoritettiin kolmesta eri tietokannasta (Arto, Medic ja Finna). Tutkimusten tuli olla Suomessa vuosina 2000–2021 julkaistuja tutkimuksia tai selvityksiä. Aikaisempia aihetta koskevia katsauksia ei hakuprosessin aikana löytynyt.

2 Tutkimusmetodit

Kirjallisuuskatsaus toteutettiin noudattaen JBI:n ohjeistusta kartoittavasta kirjallisuuskatsauksesta (scoping review) (JBI 2020; Peters ym. 2020). Tämä lähestymistapa valittiin, koska tarkastelun kohteena olevaa ilmiötä (kuntoutuksen koulutuksen tutkimus) pyrittiin tarkastelemaan laaja-alaisesti monesta näkökulmasta ja tutkimuskysymys haluttiin asettaa riittävän väljäksi. Kirjallisuuskatsaus aloitettiin luomalla tutkimusprotokolla, jossa määriteltiin katsauksen tavoitteet, tutkimuskysymys ja menetelmät. Katsauksen raportti kirjoitettiin PRISMA-ScR:ää mukaillen (Tricco ym. 2018).

2.1 Mukaanottokriteerit

Kirjallisuuskatsauksessa hyödynnettiin PCC-asetelmaa (Participants, Concept ja Context), joka ohjasi tutkimuskysymyksen, mukaanottokriteereiden ja hakulausekkeiden muodostamista. Tutkimuksen kohteena olivat Suomessa (Context) vuosina 2000-2021 tehdyt, kuntoutuksen koulutusta koskevat tutkimukset ja selvitykset (Concept). Tutkimuksiin osallistuneiden informanttien joukkoa (Participants) ei varsinaisesti määritely, mutta heidän oletettiin olevan esimerkiksi kuntoutusalan koulutusorganisaatioiden opetushenkilöstöön, opiskelijoihin tai sidosryhmiin kuuluvia henkilöitä. Katsaukseen mukaan otettujen tutkimusten ja selvitysten tuli olla julkaistu suomeksi tai englanniksi vuosina 2000-2021. Tutkimukset rajattiin tieteellisen vertaisarvioinnin läpikäyneisiin tutkimusartikkeleihin sekä väitöskirjatutkimuksiin. Aineiston ulkopuolelle jäivät esimerkiksi yliopistojen Pro gradu- ja kandidaatin tutkielmat sekä ammattikorkeakoulujen opinnäytteet. Katsaukseen sisällytettävien tutkimusten menetelmällisiä lähestymistapoja ei rajattu. PCC-asetelman ohjaamana mukaan hyväksyttiin kuitenkin yllä mainittuna ajanjaksona julkaistut kuntoutuksen koulutusta koskevat selvitykset ja hankeraportit, joihin sisältyi myös tutkimuksellisia osioita. Näin siksi, että aineistoa etsittiin laajasti ja kartoitettavaan kirjallisuuskatsaukseen mukaan otettavan aineiston painoarvo on aikaisemman

tiedon sisällöllä ennalta valikoituneiden ehtojen mukaisen haun sijaan (Kangasniemi ym. 2013, 296).

2.2 Aineiston haku ja valinta

Alustavia hakuja tehtiin kahdessa eri tietokannassa (Arto ja Medic), joiden pohjalta kartoitettiin mahdollisia aiheeseen liittyviä asiasanoja sekä muokattiin lopullista hakulauseketta. Alustavan haun jälkeen hakulausekkeiden muokkaamisessa ja tietokantojen valinnassa konsultoitui Jyväskylän yliopiston Avoimen tiedon keskuksen informaatikkoa. Tietokannoiksi valikoituivat kotimainen artikkeliviitetietokanta Arto, terveystieteellinen viitetietokanta Medic sekä suomalaisten kultturi- ja tiedeaineistojen hakupalvelu Finna. Laajan tutkimuskysymyksen ja hakulausekkeiden selkeyden vuoksi muodostettiin neljä tarkennettua hakulauseketta:

1. Kuntoutu* OR "lääkinnällinen kuntoutus" OR "ammatillinen kuntoutus" OR "sosiaalinen kuntoutus" OR fysioterapia OR toimintaterapia OR puheterapia OR sosiaalityö OR sosionomi OR naprapatia OR osteopatia OR geronomi OR jalkaterapia
AND

Koulutus OR ammattikorkeakoulu OR yliopisto OR opetus OR oppiminen OR "ammatillinen koulutus" OR koulutusjärjestelmä OR koulutusorganisaatio
AND

koulustarjonta OR koulustarve OR opetussuunnitelma OR oppisisällöt OR oppimäärät

2. Kuntoutu* OR "lääkinnällinen kuntoutus" OR "ammatillinen kuntoutus" OR "sosiaalinen kuntoutus" OR fysioterapia OR toimintaterapia OR puheterapia OR sosiaalityö OR sosionomi OR naprapatia OR osteopatia OR geronomi OR jalkaterapia
AND

Koulutus OR ammattikorkeakoulu OR yliopisto OR "ammatillinen koulutus" OR koulutusorganisaatio
AND

pedagogiikka OR opetus OR ammattikorkeakoulupedagogiikka OR opettajuus OR oppimiskokemukset
AND

opettaj* OR kouluttaj* OR opetushenkilöstö

3. Kuntoutu* OR "lääkinnällinen kuntoutus" OR "ammatillinen kuntoutus" OR "sosiaalinen kuntoutus" OR fysioterapia OR toimintaterapia OR puheterapia OR sosiaalityö OR sosionomi OR naprapatia OR osteopatia OR geronomi OR jalkaterapia
AND

Koulutus OR ammattikorkeakoulu OR yliopisto OR "ammatillinen koulutus" OR koulutusorganisaatio
AND

osaaminen OR "ammatillinen identiteetti" OR "ammatillinen kehitys" OR asiantuntij*

AND

opiskelij* OR oppila*

4. Kuntoutu* OR "lääkinnällinen kuntoutus" OR "ammatillinen kuntoutus" OR "sosiaalinen kuntoutus" OR fysioterapia OR toimintaterapia OR puheterapia OR sosiaalityöntekijä OR sosionomi OR naprapatia OR osteopatia OR geronomi OR jalkaterapia

AND

Koulutus OR ammattikorkeakoulu OR yliopisto OR koulutusorganisaatio

AND

"moniammatillinen koulutus" OR työelämäyhteistyö OR työelämälähtöisyys OR oppilaitosyhteistyö OR koulutusyhteistyö

Varsinaiset haut suoritettiin 14.6.2021 hyödyntämällä kolmea eri tietokantaa; Arto, Medic ja Finna. Hakujen rajaukset syötettiin tietokantaan katsaukselle laaditun protokollan mukaisesti, valittuja hakusanoja ja Boolean operaattoreita (AND, OR) hyödyntäen. Hakutulokset siirrettiin ja kansioitiin RefWorks-viitteidenhallintaohjelmaan, jossa suoritettiin duplikaattien poisto. Tämän jälkeen hakutulokset seulottiin ennakkoon laadittua PCC-asetelmaa ja kriteereitä hyödyntäen. Aluksi kaksi tutkijaa kävivät itsenäisesti läpi jäljelle jääneet hakutulokset (n=1484) otsikon ja abstraktin perusteella (hyväksytty n=69, poissuljettu n=1415), joista jatkoon menevät tutkimukset päätettiin yhteisymmärryksessä. Tutkimuksia tarkasteltiin vielä itsenäisesti kokotekstin perusteella, jonka jälkeen tutkijat yhteisymmärryksessä valitsivat varsinaiseen katsaukseen mukaan otetut tutkimukset (hyväksytty n=32, poissuljettu n=31). Katsaukseen valittujen tutkimuksien lähdeluetteloiden pohjalta tehtiin vielä erilliset manuaaliset haut, joiden tuottamat hakutulokset (n=18) lisättiin katsaukseen sisällytettäviin tutkimuksiin (n=50). Laadunarviointia mukaan otetuille tutkimuksille ei suoritettu. Hakuprosessista luotiin erillinen PRISMA Statement:n mukainen vuokaavio (liite 1) (Page ym. 2020).

2.3 Hakutulosten käsittely

Katsaukseen mukaan otetut tutkimukset (n=50) ryhmiteltiin alustavan tiedonhaun pohjalta muodostettuihin, tarkennettuihin hakulausekkeisiin pohjautuen, neljään eri alaryhmään; 1. koulutusrakenteet, opetussuunnitelmat ja koulutusmäärät 2. opetushenkilöstön osaaminen ja pedagogiikka 3. koulutuksen tuottama osaaminen ja ammatillinen identiteetti sekä 4. yhteistyö ja moniammatillisuus. Tämän jälkeen katsauksessa hankitun tutkimustiedon aineistolähtöinen tarkastelu (tunnistaminen, järjestäminen ja tiivistäminen) eteni alaryhmittäin. Tulososiossa jokaisen alaryhmän tutkimuksia ja niistä saatua tietoa tarkastellaan alaryhmittäin rakentuvissa alaluvuissa (luvut 3.1.1-3.1.4). Tämän lisäksi mukaan otetut tutkimukset myös taulukoitiin alaryhmittäin, neljään eri tutkimuksia kuvailevaan taulukkoon (liitteet 2-5). Taulukoissa tutkimukset esitellään yksityiskohtaisesti (tekijät, julkaisuvuosi, tutkittavat, metodologia, menetelmät ja keskeiset tulokset). Taulukoinnin lisäksi tutkimuksia tarkasteltiin määrällisesti kaavioissa mm. julkaisuvuoden, tutkimusmenetelmien sekä tutkimusten aiheiden mukaan. Lopuksi

tutkimuksissa esitetyjä kuntoutuksen koulutuksen kehittämistarpeita ryhmiteltiin aineistolähtöisesti ja tarkasteltiin sekä määrällisesti että laadullisesti. Tarkastelussa hyödynnettiin visuaalista, graafista havainnollistamista sekä kirjallista kuvausta.

3 Tulokset

Koulutusrakenteisiin, opetussuunnitelmiin ja koulutusmääriin kohdistuvien tutkimusten hakutuloksia löytyi yhteensä 771 kappaletta (Arto n=180, Medic n=6, Finna n=585). Duplikaattien poiston jälkeen jäljelle jäi 558 tutkimusta. Otsikon ja abstraktin perustella kokotekstivaiheeseen jäi 30 tutkimusta. Lopullisen katsaukseen hyväksytyjä tutkimuksia oli 17, näistä manuaalisia hakuja oli 8. Aikaisempia katsauksia aiheesta ei löytynyt.

Opetushenkilöstön osaamiseen ja pedagogiikkaan kohdistuvia tutkimuksia tietokannoista löytyi yhteensä 569 kappaletta (Arto n=156, Medic n=47, Finna n=366). Duplikaattien poiston jälkeen jäljelle jäi 236 tutkimusta, joista kokotekstivaiheeseen päätyi 11. Lopulliseen katsaukseen hyväksytyjä tutkimuksia oli yhteensä 13 kappaletta, näistä 7 kappaletta oli manuaalisia hakuja.

Koulutuksen tuottamaan osaamiseen ja ammatilliseen identiteettiin kohdistuvia tutkimuksia löytyi tietokannoista yhteensä 339 kappaletta (Arto n=74, Medic n=68, Finna n=197). Duplikaattien poiston jälkeen jäljelle jäi 138 tutkimusta. Kokotekstivaiheeseen tutkimuksia jäi 14 kappaletta. Katsaukseen mukaan hyväksyttiin 12 tutkimusta, näistä manuaalisia hakuja oli yksi kappale.

Moniammatillisuuteen ja yhteistyöhön liittyviä tutkimuksia löytyi tietokannoista yhteensä 902 (Arto n=174, Medic n=1, Finna n=727), duplikaattien poiston jälkeen jäljelle jäi 552 artikkelia. Näistä koko teksti -vaiheeseen päätyi 14 tutkimusta, varsinaiseen katsaukseen sisällytettiin 8 tutkimusta, joista manuaalisia hakuja oli kaksi kappaletta.

Kokotekstivaiheessa poissulkemisen syitä olivat: väärä kohderyhmä (n=14), kyseessä ei tutkimus (n=10), kontekstina ei ollut koulutus (n=5) tai julkaisun kokotekstiä ei ollut saatavilla (n=2). Väärä kohderyhmä tarkoitti usein lähihoitajia tai sairaanhoitajia, joita ei

ole luokiteltu KunFo:n määritelmään kuntoutuksen ammattilaisista. Muutamassa tapauksessa tutkimukseen osallistujien sosiaali- ja/tai terveysalaa ei ollut eritelty tarkemmin, jolloin tulkittiin, ettei tutkimus ollut kuntoutuksen kontekstissa. Yhdessä tutkimuksessa tutkimuksen kohteena olivat sosionomit, mutta tutkimus oli tehty taidekasvatuksen kontekstissa. Pelkästään työelämään sijoittuvat tutkimukset hylättiin, sillä ne eivät olleet koulutuksen kontekstissa. Poikkeuksena tästä mukaan otettiin työelämän tulevaisuuden osaamistarpeita ainakin osin myös koulutuksen näkökulmasta käsittelevät tutkimukset tai selvitykset/hankeraportit.

3.1 Tutkimuksia kuvailevat tulokset

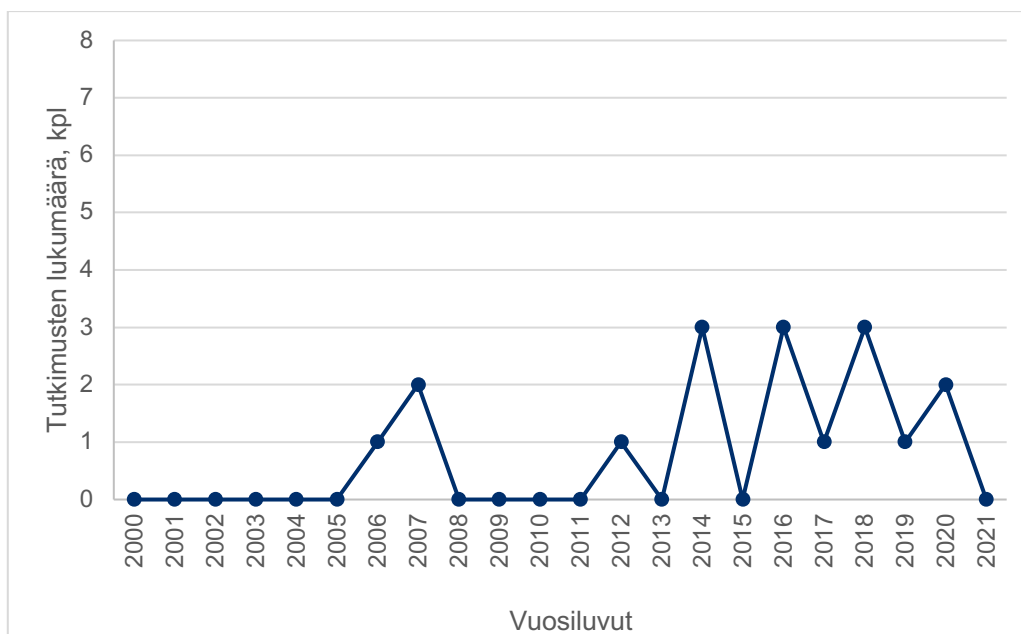
Hakulausekkeiden antamien tulosten mukaisesti tutkimukset ryhmiteltiin tarkennettuihin hakulausekkeisiin perustuviin sisällöllisiin alaryhmiin. Tuloksissa nämä ryhmitellyt huomioitiin ja jokainen aihealue käsitellään katsauksessa omana alalukunaan (luvut 3.1.1-3.1.4). Aluksi tutkimukset esitellään yleisesti sanallisesti, sekä graafien avulla. Luvussa 3.2 tarkastellaan tutkimuksista koottuja kuntoutuksen koulutuksen kehittämissuhteita aihealueittain. Kuvailevat taulukot tutkimuksista ja niiden keskeisistä tuloksista esitetään liitteissä. (Liitteet 2-5).

3.1.1 Koulutusrakenteet, opetussuunnitelmat, koulutusmäärät

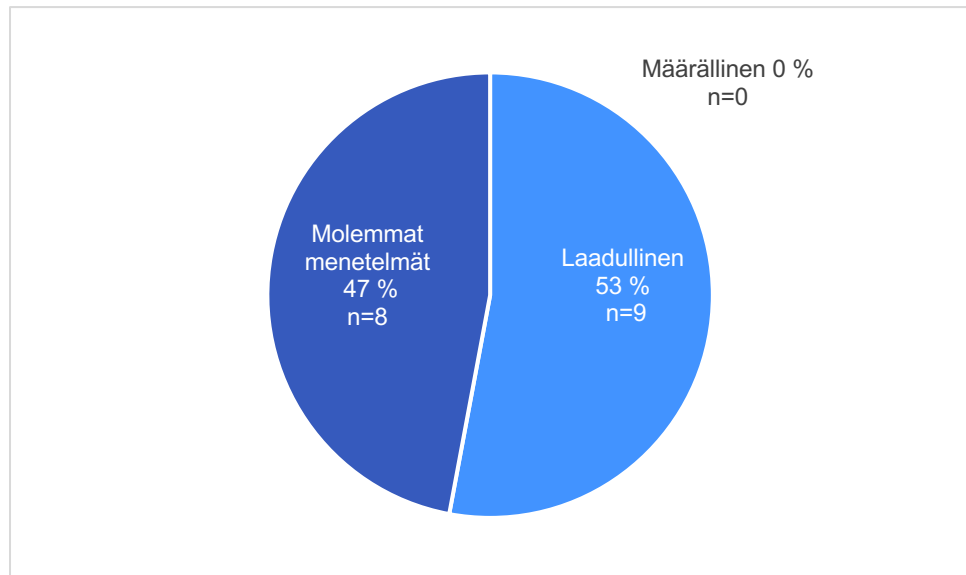
Kuntoutuksen koulutuksen koulutusrakenteisiin, opetussuunnitelmiin ja koulutusmääriin liittyviä vuonna 2000-2021 tehtyjä tutkimuksia löytyi seitsemäntoista (n=17). Suurin osa tutkimuksista (n=13) oli julkaistu vuonna 2014 ja sen jälkeen (Kuvio 1). Julkaisuista selvityksiä oli seitsemän (n=7), hankeraportteja viisi (n=5), tieteellisiä artikkeleita kolme (n=3) sekä väitöskirjoja kaksi (n=2). Pelkästään laadullisia tutkimusmenetelmiä käyttäviä tutkimuksia oli yhdeksän (n=9), joissa tiedonkeruumenetelminä käytettiin haastatteluja, työryhmätyöskentelyä, dokumenttiaineistoja, avoimia kyselyjä sekä itsearviointia. Kahdeksassa tutkimuksessa (n=8) hyödynnettiin laadullisten menetelmien lisäksi määrällisinä menetelminä kyselylomakkeita, opetussuunnitelmien sisällön kvantifiointia sekä tilastokeskuksen määrällisten raporttien tarkastelua. (Kuvio 2). Tutkimuksista suurin osa tarkasteli koulutuksen muutostarpeita (n=7) ja tulevaisuuden osaamistarpeita kuntoutuksessa (n=5). Kolme tutkimusta tarkasteli erilaisia opetussuunnitelmia ja

niiden koulutussisältöjä. Tutkimuksista kaksi kartoitti kuntoutuksen koulutuksen nykytilaa. Tarkemmat kuvaukset yksittäisistä tutkimuksista ja niiden tuloksista liitteellä (Liite 2).

Kuvio 1. Koulutusorganisaatioihin, koulutusmääriin ja opetussuunnitelmiin kohdistuvien vuosina 2000-2021 julkaistujen tutkimusten julkaisuvuodet ja määrät.

Kuvio 2. Koulutusorganisaatioihin, koulutusmääriin ja opetussuunnitelmiin kohdistuvien tutkimusten tutkimusmenetelmät

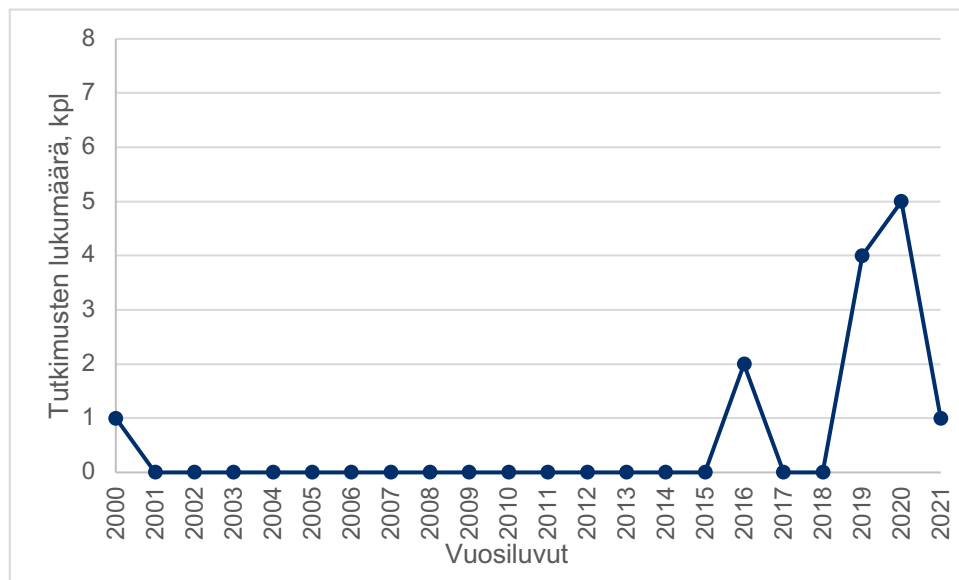

3.1.2 Opetushenkilöstön osaaminen ja pedagogiikka

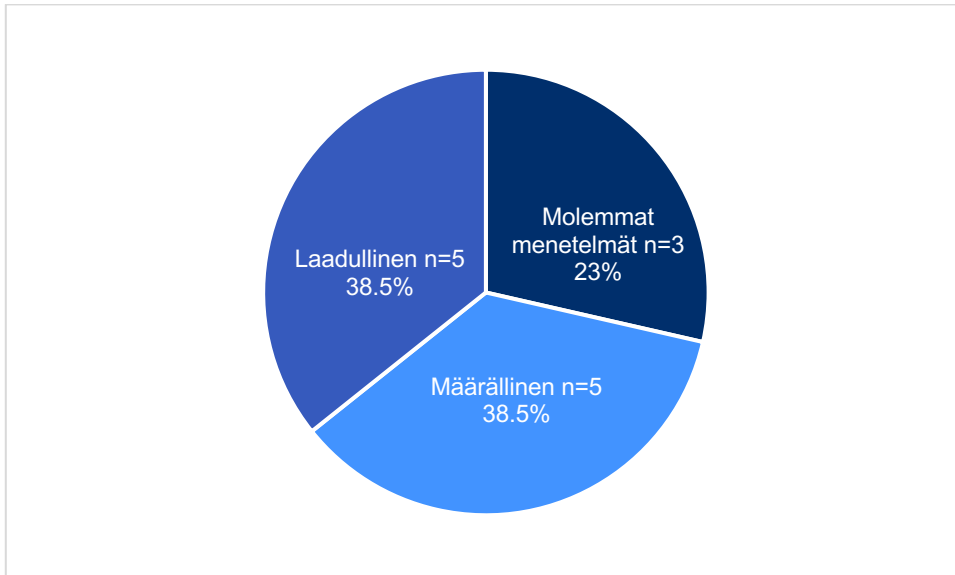
Kuntoutuksen koulutuksen pedagogiikkaan ja koulutuksen opetushenkilöstöön kohdistuvia tutkimuksia löytyi kolmetoista (n=13), joiden julkaisuvuodet sijoittuvat viime vuosiin. Tutkimuksista kymmenen oli julkaistu vuosina 2019-2021. (Kuvio 3). Julkaisuista väitöskirjoja oli kaksi (n=2), tieteellisiä artikkeleita kymmenen (n=10) ja hankeraportteja yksi (n=1). Laadullisia tutkimusmenetelmiä hyödyntäviä tutkimuksia oli viisi (n=5), joissa kaikissa käytettiin haastattelua tiedonkeruumenetelmänä. Laadullisissa tutkimuksissa pyrittiin selvittämään, miten asiantuntijuuspuhetta tuotetaan ja jaetaan verkkovälitteisessä ohjauksessa, millaista täydennyskoulutustarvetta uran alussa olevilla opettajilla on sekä miten kontekstiperustainen arviointi toimii oppimisen ja kehittymisen tukena ohjatussa harjoittelussa. Lisäksi pyrittiin laajentamaan ymmärrystä opettajien eettisestä osaamisesta sekä keräämään tietoa fysioterapiaopettajien työelämäkokemuksista. Määrällisiä tutkimusmenetelmiä hyödyntäviä tutkimuksia oli viisi (n=5), joista kolme liittyi HeSoEduCo-mittariston (opettajien itsearvioitu osaaminen) validointiin ja käyttöön. Muissa kyselylomakkeita tiedonkeruumenetelminä käytävissä tutkimuksissa selvitettiin opettajien digitaitojen tasoa sekä pyrittiin löytämään opetuksellisten lähestymistapojen ja työn olosuhteiden yhteys. Tutkimukset, joissa käytettiin tiedonkeruu-

menetelmänä kyselylomaketta ja haastattelua sekä tutkimukset, joissa kyselylomakkeen avoimet kysymykset analysoitiin laadullisilla menetelmillä, laskettiin molempia tutkimusmenetelmiä käyttäviin. (Kuvio 4). Tutkimuksia oli yhteensä kolme (n=3), joissa selvitettiin opettajien osaamista virtuaalisten palveluiden tuottamisessa ja hyödyntämisessä, sekä selvitettiin ammattikorkeakouluopettajien sote-tiedonhallinnan osaamisen tasoa. Laajimman kokonaisuuden muodosti TerOpe-kärkihanke, jossa pyrittiin kehittämään valtakunnalliset soteku-opettajien osaamisvaatimukset sekä luomaan osaamisen kehittämisen malli. Hankkeessa käytettiin tutkimusmenetelminä systemaattista kirjallisuuskatsausta, haastatteluja, kyselylomakkeita ja asiantuntijapaneeleita. HeSoEduComittariston kehittäminen ja siihen liittyvät artikkelit olivat myös osa TerOpe-hanketta. Opettajien osaamisen kehittämisen lisäksi, tutkittu teema oli digitaalisuus – sen käyttö opetuksessa sekä opettajien digiosaamisen taso. Tutkimuksista neljä (n=4) käsitteli digitaalisuutta ja aihetta sivuttiin näiden lisäksi neljässä tutkimuksessa.

Kuvio 3. Opetushenkilöstön osaamiseen ja pedagogiikkaan kohdistuvien vuosina 2000-2021 julkaistujen tutkimusten julkaisuvuodet ja määrät

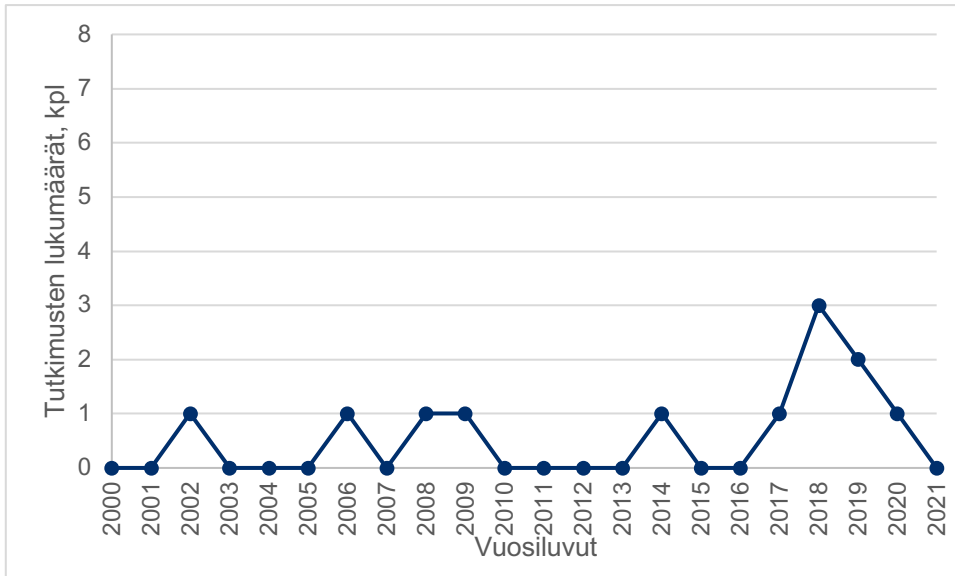
Kuvio 4. Opetushenkilöstön osaamiseen ja pedagogiikkaan kohdistuvien tutkimusten tutkimusmenetelmät

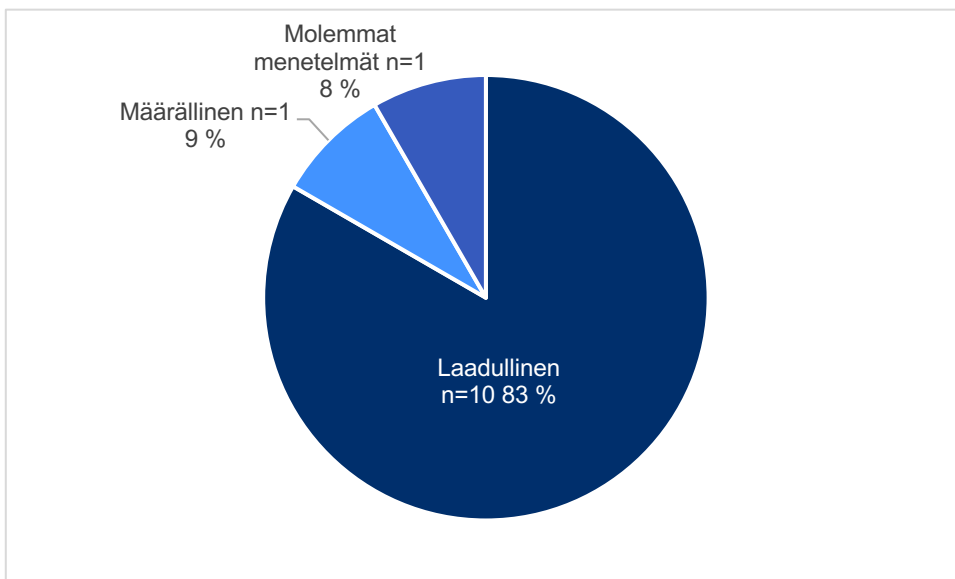
3.1.3 Koulutuksen tuottama osaaminen ja ammatillinen identiteetti

Kuntoutuksen koulutusten tuottamasta opiskelijoiden osaamisesta ja ammatillisesta identiteetistä vuonna 2000-2021 tehtyjä tutkimuksia löytyi kaksitoista (n=12). Tutkimuksista puolet oli julkaistu vuonna 2018 ja sen jälkeen (Kuvio 5). Julkaisuista väitöskirjoja oli kahdeksan (n=8) ja tieteellisiä artikkeleita neljä (n=4). Suurin osa tutkimuksista oli laadullisia (n=10), käyttäen tiedonkeruumenetelminä haastatteluja, käsitekarttatyöskentelyä, kirjallisia esseitä, portfolioita sekä videoituja tilanteita. Tutkimuksissa pyrittiin muun muassa muodostamaan narratiiveja asiantuntijaksi kasvusta sekä ammatti-identiteetin ja -osaamisen kehittymisestä, selvittämään kokemuksia erilaisista opetusmenetelmistä sekä työelämälähtöisestä oppimisestä. Määrällisiä tutkimuksia oli yksi (n=1), jossa monivalintakyselytutkimuksella pyrittiin selvittämään sosionomiopiskelijoiden asemaa ja sijoittumista työelämään. (Kuvio 6.) Suurin osa tutkimuksista käsitteli erilaisten opetusmenetelmien kokemuksia ja niiden vaikutuksia ammatilliseen osaamiseen (kuvio 9). Opetusmenetelminä käytettiin problem based learning (PBL) -menetelmää, kestävästä kehitystä, simulaatioharjoituksia, verkkopohjaista opintojaksoa sensitiivisestä aiheesta sekä uudenlaista digipedagogiikan välinettä (CMapTools).

Kuvio 5. Koulutuksen tuottamaan osaamiseen ja ammatilliseen identiteettiin kohdistuvien vuosina 2000-2021 julkaistujen tutkimusten julkaisuvuodet

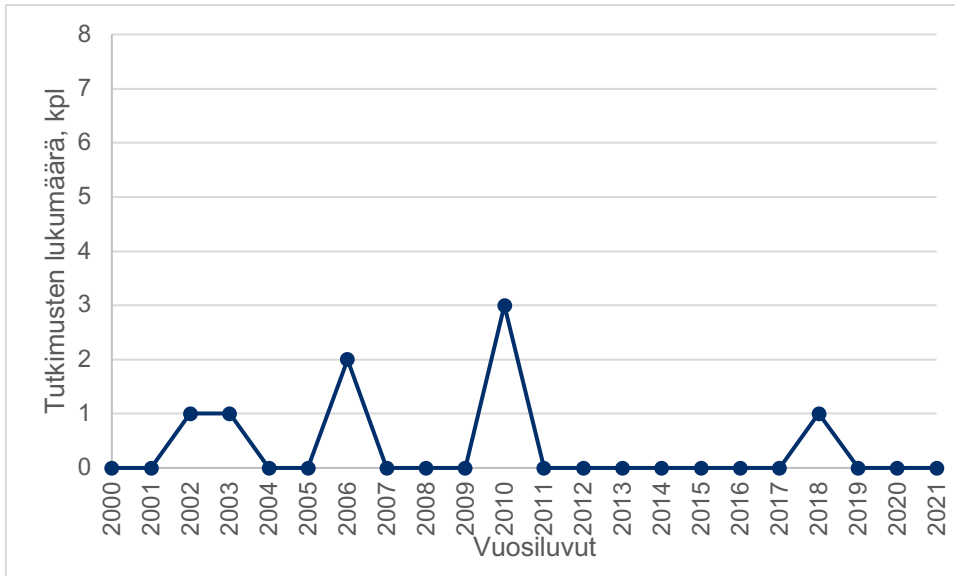
Kuvio 6. Koulutuksen tuottamaan osaamiseen ja ammatilliseen identiteettiin kohdistuvien tutkimusten tutkimusmenetelmät

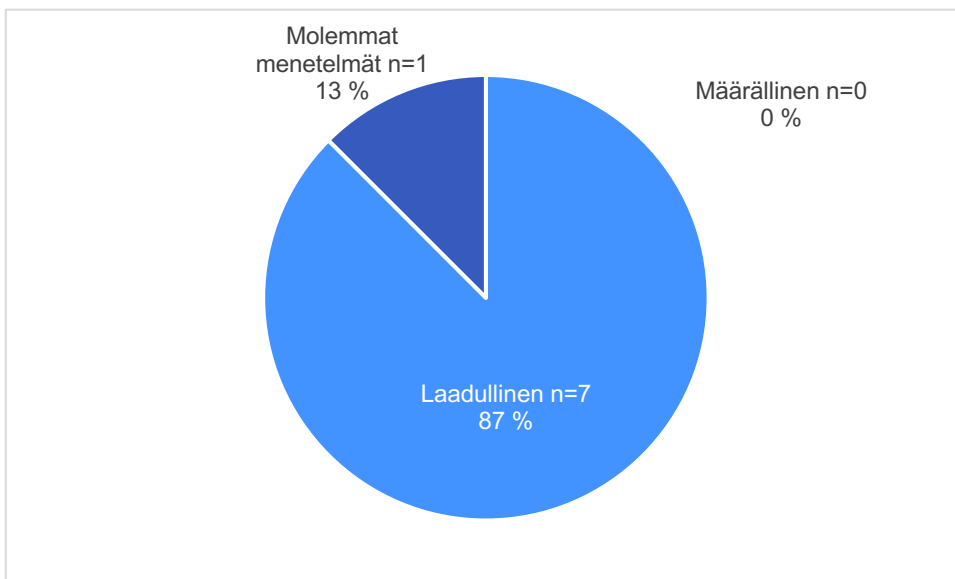
3.1.4 Yhteistyö ja moniammatillisuus

Yhteistyöhön ja moniammatillisuuteen kuntoutuksen koulutuksessa liittyviä tutkimuksia löytyi kahdeksan (n=8). Yhteistyö ja moniammatillisuus on kuitenkin ollut esillä aiemmin esitellyissä tutkimuksissa. Aiheeseen liittyvät julkaisut olivat muihin aihepiireihin verrattuina vanhoja, sillä viimeisen viiden vuoden aikana oli julkaistu vain yksi tutkimus. (Kuvio 7.) Julkaisuista viisi oli väitöskirjoja (n=5), tieteellisiä artikkeleita kaksi (n=2) sekä hankeraportteja yksi (n=1). Laadullisia tutkimusmenetelmiä käyttäviä tutkimuksia oli seitsemän (n=7). Näissä tutkimuksissa tiedonkeruumenetelminä käytettiin haastatteluja, eläytymiskertomuksia, oppimispäiväkirjoja sekä keskusteluaineistoja ja kokousten nauhoituksia. Sekä laadullisia, että määrällisiä tutkimusmenetelmiä käytettiin yhdessä (n=1) tutkimuksessa. (Kuvio 8.) Koulutuksen moniammatillisuutta käsitteli kolme tutkimusta. Yhdessä tutkittiin monialaista ja moniammatillista projektia vanhustenhuollossa, yhdessä toteutettiin moniammatillinen oppimisprosessi kehitysvammaisten nuorten itsenäisyyden tukemiseksi. Lisäksi yhdessä tutkimuksessa tarkasteltiin yhteistoiminnallista koulutuskokeilua ja sen vaikutuksia työelämässä valmistumisen jälkeen. Työelämäyhteistyötutkimuksissa selvitettiin uusien työtapojen integrointia työharjoitteluun yhteistyössä työelämän edustajien kanssa sekä tarkasteltiin maisteriopiskelijoiden yhteistoiminnallisen tutkimuksen toteuttamista työelämässä. Yhteistyön osapuolet olivat kaikissa tutkimuksissa koulutusorganisaatioiden edustajat, opiskelijat sekä työelämän edustajat. Taulukon tutkimuksissa koulutusaste oli monipuolisesti edustettu, sillä tutkimukset kohdistuivat ylempiin korkeakoulututkintoihin (n=1), alempiin korkeakoulututkintoihin, AMK (n=6) sekä ammatilliseen perustutkintoon (n=2). Kahdessa tutkimuksessa yhteistyö ja moniammatillisuus toteutui useamman kuin yhden koulutusasteen välillä.

Kuvio 7. Yhteistyöhön ja moniammatillisuuteen kohdistuvien vuosina 2000-2021 julkaistujen tutkimusten julkaisuvuodet ja määrät.

Kuvio 8. Yhteistyöhön ja moniammatillisuuteen kohdistuvien tutkimusten tutkimusmenetelmät.

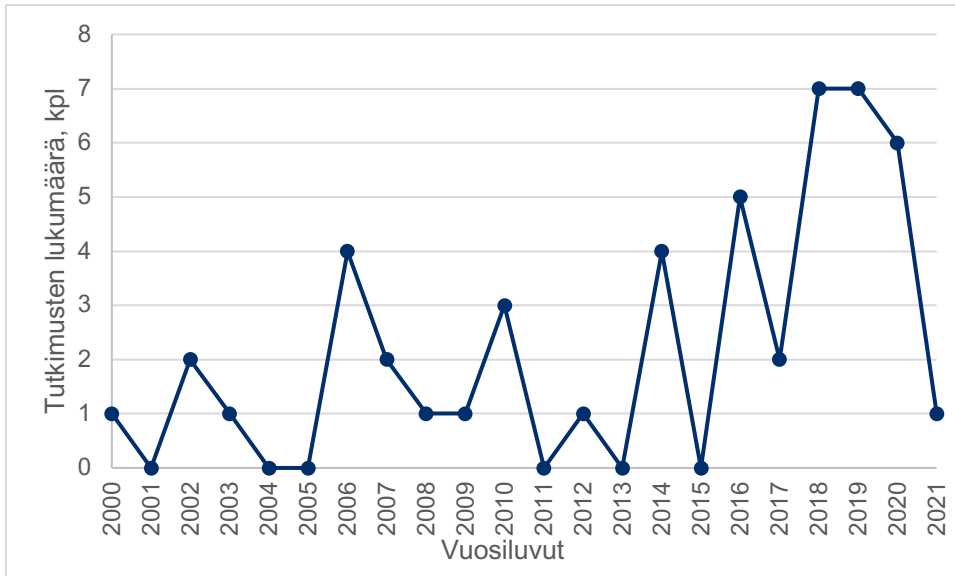

3.1.5 Kaikki tutkimukset

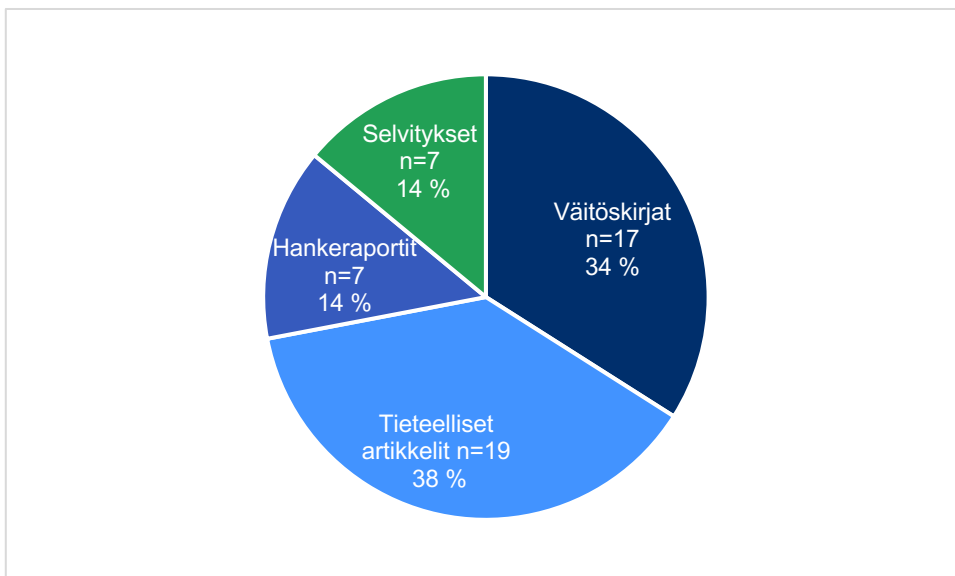
Kun tarkastellaan kaikkia katsaukseen mukaan otettuja tutkimuksia (n=50) yhdessä, jakaantuivat tutkimusten julkaisuvuodet melko tasaisesti viimeisen 20 vuoden ajalle, mutta trendi on kuitenkin kasvava. Vuodesta 2015 eteenpäin tutkimuksia oli julkaistu 28 kappaletta, joka on hieman yli puolet kaikista tutkimuksista. (Kuvio 9.) Julkaisuista suurin osa oli tieteellisiä artikkeleita (n=19) ja väitöskirjoja (n=17) (Kuvio 10). Laadullisia tutkimuksia oli suurin osa (n=31), molempia menetelmiä käyttäviä tutkimuksia oli kolmetoista (n=13) ja määrällisiä tutkimuksia kuusi (n=6) (kuvio 11). Koulutusorganisaatioihin kohdistuvia tutkimuksia oli eniten (n=17), vähiten tutkittu aihe oli moniammatillisuus ja yhteistyö (n=8).

Kuntoutuksen koulutukseen liittyviä väitöskirjoja tehtiin monipuolisesti eri yliopistoissa - Helsingin yliopisto (n=2), Itä-Suomen yliopisto (n=1), Jyväskylän yliopisto (n=5), Kuopion yliopisto (n=1), Lapin yliopisto (n=1), Oulun yliopisto (n=2), Tampereen yliopisto (n=3) sekä Turun yliopisto (n=2). Tiedekunnittain kuntoutuksen koulutukseen liittyviä väitöskirjoja oltiin tehty kasvatustieteellisessä (n=7), terveystieteellisessä (n=6), yhteiskuntatieteellisessä (n=3), sekä ent. käyttäytymistieteellisessä (n=1). Vaikka opinnäytteet jätettiin hakukriteerien ulkopuolelle, myös ammattikorkeakoulut näyttivät katsauksessa omilla julkaisuillaan, mukana olivat Jyväskylän ammattikorkeakoulu (n=1), Metropolia (n=4) sekä Savonia ammattikorkeakoulu (n=1).

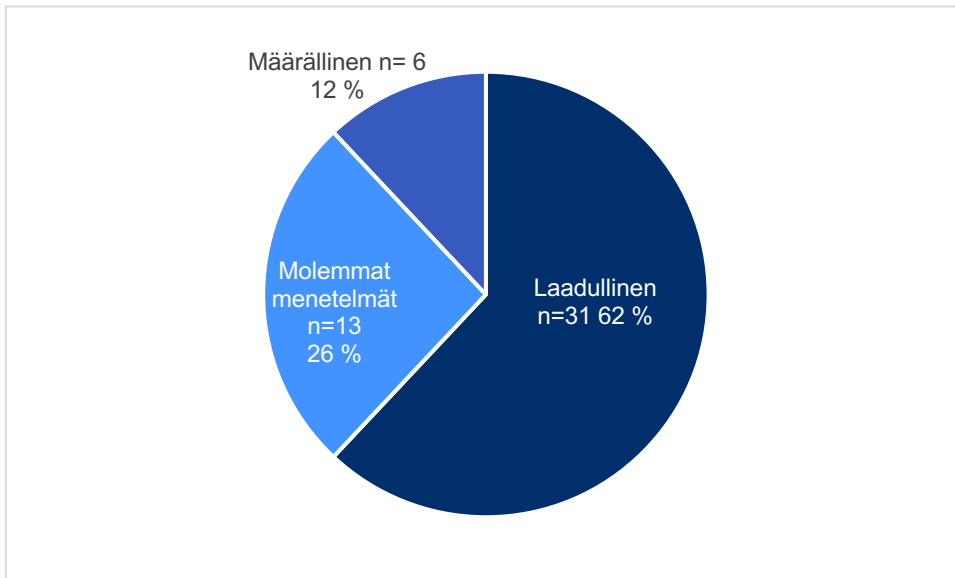
Kuvio 9. Kuntoutuksen koulutuksesta vuosina 2000-2021 julkaistujen tutkimusten julkaisu-
vuodet ja määrät

Kuvio 10. Kuntoutuksen koulutuksesta tehtyjen tutkimusten julkaisutyypit

Kuvio 11. Kuntoutuksen koulutuksesta tehtyjen tutkimusten tutkimusmenetelmät

3.2 Tutkimuksista nousseet kehittämisehdotukset

Tutkimusten tuloksista, jatkotutkimusaiheista sekä suositusten sisällöistä tehtiin aihealueittain ylä- ja alatason kategorioihin. Seuraavissa alaluvuissa esitetään yllä kuvatulla tavalla tiivistetyt kehittämisehdotukset taulukoituina (Taulukot 1-4) sekä sanallisessa muodossa.

3.2.1 Koulutusrakenteet, opetussuunnitelmat, koulutusmäärät

Tutkimuksista poimituista kehittämisehdotuksista löydettiin 4 ylätason kategoriaa; **yhteistyö, oppiminen ja opiskelu, tutkimustoiminta** sekä **osaaminen** (Taulukko 1). **Yhteistyössä** korostui erityisesti työelämäyhteistyön kehittäminen (n=6). Tutkimuksissa tähdennettiin koulutuksen ja koulutusohjelmien kehittämistä työelämälähtöisesti,

työelämän edustajien osallistamista koulutussisältöjen kehittämistyöhön, oppilaitosten ja työelämän välisen dialogin vahvistamista sekä koulutuksen ja työelämän välistä joustavaa yhteistoimijuutta (Kananaja ym. 2007; Helminen 2014; Heikkinen 2014; Katisko ym. 2014; Piirainen & Sjögren 2016; OKM 2019).

Koulutuksen kehittämisverkoston luomista ehdotti viisi (n=5) tutkimusta ja toimintaverkostomallin luomista kolme (n=3) tutkimusta. Tutkimusten mukaan kehittämisverkostossa tulisi ottaa huomioon koulutuksen järjestäjien lisäksi myös työelämän edustajat, kuntoutujat, kansalaisten muuttuvat tuen tarpeet, eri hallinnonalat, tutkimuslaitokset sekä opiskelijat. Verkostojen tulisi olla valtakunnallisia, mutta myös alueellisia ja paikallisia. Kehittämisverkostojen tehtävät, vastuualueet ja rakenteet olisi selkiytettävä, jotta työskentely on kustannustehokasta ja välttyään päällekkäisiltä prosesseilta. Kehittämisverkostojen lisäksi ehdotettiin toimintaverkostomallin luomista, jossa luodaan valtakunnallisesti kattavat osaamiskeskukset ja niiden ympärille toimivat alueelliset verkostot. Osaamiskeskukset tekisivät profiloitumista ja työnjakoa, jonka avulla taataan monipuolinen kuntoutusosaaminen. (Kananaja ym. 2007; Helminen 2014; Harra ym. 2016; Holvikivi ym. 2016; Piirainen & Sjögren 2016; Lintula & Paalasmaa 2020).

Moniammatillisesta (n=5) ja monialaisesta (n=5) yhteistyöstä mainittiin kuntoutuksen tarvitsevan tulevaisuudessa monitoimijaisia verkostoja, yhteistoimintaosaamista sekä monialaisia yhteistyötaitoja. Tutkimuksissa ehdotettiin moniammatillisten ja monialaisten opintojen ja tutkintojen kehittämistä. Ehdotusten perusteella sote-alan tulisi hyödyntää osaamista myös muilta aloilta, joista tutkimuksissa mainittiin käyttäytymistieteet, teknologia, taloustiede, palvelumuotoilu ja tuotantotalous. Näin voitaisiin tuottaa aloja ylittävää osaamista ja luoda luovia, yhteistoiminnallisia ratkaisuja. Monialaisen yhteistyön tulisi ehdotusten mukaan alkaa jo opintojen aikana ja kuntoutusyhteistyötä tulisi oppia erilaisissa moniammatillisissa toimintaverkostoissa. (Kananaja ym. 2007; Katisko ym. 2014; Harra ym. 2016; Piirainen & Sjögren 2016; Jauhiainen ym. 2017; Kangasniemi ym. 2018; Kokkonen & Holvikivi 2018; OKM 2019; Holvikivi ym. 2020)

Oppimisen ja opiskelun yläkategoriassa eniten kehittämissuhteita tehtiin joustavaan opiskeluun (n=6) liittyen. Opintoja tulisi pystyä suorittamaan hyödyntäen eri oppilaitosten opintotarjontaa, jatkokoulutukseen pääsyn tulisi olla joustavaa ja työelämän ja koulutuksen välille tulisi luoda joustavia opintopolkuja. Kuntoutusalojen yhteisillä verkko-opinnoilla voitaisiin tarjota joustavasti eri tasoisia opintoja eri koulutusasteella oleville. Digitaalisessa muodossa voitaisiin myös jakaa joustavasti ja avoimesti aineistoa eri

oppilaitosten hyödynnettäväksi. Lisäksi ammatillisen koulutuksen tutkinnon osien ja osaamiskokonaisuuksien suorittamisen tulisi olla joustavaa, jotta tehokkaammin vastattaisiin työn muuttuviin osaamistarpeisiin. Opiskelun lisäksi myös koulutusrakenteiden tulisi olla joustavia ja nopeasti toimintaympäristön muutoksiin reagoivia. (Helminen 2014; Harra ym. 2016; Piirainen & Sjögren 2016; Kokkonen & Holvikivi 2018; OKM 2019; Lintula & Paalasmaa 2020). Toiseksi eniten nousi esiin jatkuva oppiminen (n=5). Elinikäinen oppiminen mainitaan tulevaisuuden osaamistarpeeksi, joka tulisi ottaa huomioon koulutusten suunnittelussa (Helminen 2014; Harra ym. 2016; OKM 2019; Holvikivi ym. 2020; Lintula & Paalasmaa 2020).

Tutkimustoiminnan lisäämistä ehdotti neljä (n=4) tutkimusta ja näyttöön perustuvan toiminnan ja päätöksenteon lisäämistä kaksi (n=2) tutkimusta. Ehdotusten perusteella kansainvälistä tutkimusta tulisi kehittää ja sen volyymia lisätä. Toiminnassa tulisi lisätä ammattikorkeakoulujen välistä yhteistyötä. Myös sosiaalialan tutkimusta tulisi sekä lisätä että kehittää, ehdotusten perusteella tutkimus tulisi keskittää yliopistojen yhteydessä toimiviin opetus- ja tutkimuskeskuksiin. Tulevaisuuden kuntoutuksen osaamistarpeeksi nostettiin monialainen ja kompleksinen tutkimus, sekä tutkimustiedon tulkinta ja soveltaminen käytäntöön. Kuntoutuksen tutkimuksen tulisi tulevaisuudessa olla laadukasta ja monitieteistä ja tutkimustulosten hyödyntämistä päätöksenteossa tulisi lisätä. Lisäksi ehdotettiin korkeakoulujen välistä, nykyistä selkeämpää työnjakoa ja profiloitumista tutkimustyöhön osallistumisessa. (Vuorensyrjä ym. 2006; Kananen ym. 2007; Harra ym. 2016; Holvikivi ym. 2016; Ehrström ym. 2018; Holvikivi ym. 2020).

Osaamisen pääteemasta eniten esillä oli teknologiaosaaminen (n=5) sekä kuntoutuksen alojen yhteinen osaaminen (n=5). Teknologiaosaaminen mainittiin tulevaisuuden osaamistarpeena useassa tutkimuksessa. Erityisesti tietotekniikan sekä hyvinvointi- ja kommunikaatioteknologian käytön osaamista korostettiin. Ehdotusten perusteella teknologiaosaaminen tulisi ottaa huomioon kehitettäessä koulutussisältöjä ja toimintatapoja. Teknologian hyödyntämisen muodoiksi mainittiin mm. digikuntoutus, etäohjaus, digimateriaalin tuottaminen sekä erilaiset teknologiset ratkaisut kuntoutuksen tukena. (Hakala 2012; Jauhiainen 2017; OKM 2019; Holvikivi ym. 2020; Lintula & Paalasmaa 2020)

Kuntoutuksen alojen yhteisen tietoperustan ja käsitteiden luominen mainittiin useassa tutkimuksessa. Sote-alan tutkinnoilla tulisi olla yhteisiä opintoja ja pedagogisia ratkaisuja. Kuntoutusalan yhteistä osaamista pidettiin tärkeänä, sillä keskeisimpänä kuntou-

tuksen toimijoiden osaamisena mainittiin kuntoutuksen yhteinen tietoperusta, yhteinen käsitys kuntoutuksen teoriasta sekä yhteisten teoreettisten käsitteiden käyttö. Yhdessä tutkimuksessa korostettiin kuntoutusalakäsitteen uudelleen tarkastelua aiempaa laajalaisemmasta näkökulmasta (Harra ym. 2016; Holvikivi ym. 2016; Piirainen & Sjögren 2016; OKM 2019; Holvikivi ym. 2020).

Taulukko 1. Koulutusrakenteisiin, opetussuunnitelmiin ja koulutusmääriin kohdistuvien tutkimusten kehittämisehdotukset

Yläkategoria	Alakategoria	Kehittämisehdotukset
YHTEISTYÖ	Kansainvälinen yhteistyö	<ul style="list-style-type: none"> -Toimintaverkostomalli kansainvälisen kuntoutuksen tutkimus- ja kehittämistoiminnan vahvistamiseksi -Kansainvälisiin hankkeisiin ja yhteistyörakenteisiin osallistumisen lisääminen -Korkeakoulujen ja yliopistojen profiloituminen kansainvälisten verkostojen kehittämisessä -Kansainvälisen kilpailukyvyn vahvistaminen
	Koulutuksen kehittämisverkosto	<ul style="list-style-type: none"> -Kehittämisverkoston luominen -Koulutuksen järjestäjät, työelämän edustajat, kuntoutujat, eri hallinnonalat, tutkimuslaitokset ja opiskelijat mukana kehittämisverkoston toiminnassa -Verkoston toiminnan tulisi olla valtakunnallista, alueellista ja paikallista -Verkostojen tehtävät, vastualueet ja rakenteet selkiytettävä, jotta työskentely kustannustehokasta ja vältetään päällekkäisiltä prosesseilta
	Monialaiset ja moniammatilliset yhteiset opinnot	<ul style="list-style-type: none"> -Moniammatillisten ja monialaisten opintojen ja tutkintojen kehittäminen -Monialaisen yhteistyön tulisi alkaa jo opintojen aikana -Kuntoutusyhteistyötä tulisi oppia erilaisissa moniammatillisissa toimintaverkostoissa
	Monialaisuus	<ul style="list-style-type: none"> -Kuntoutusalalla tarvitaan tulevaisuudessa monitoimijaisia verkostoja, yhteistoimintaosaamista sekä monialaisia yhteistyötaitoja -Sote-alalla tarvitaan osaamista myös muilta aloilta (käyttätymistieteet, teknologia, taloustieteet, palvelumuotoilu, tuotantotalous)
	Moniammatillisuus	<ul style="list-style-type: none"> -Moniammatillinen yhteistyö ja yhteistoimintaosaaminen tulevaisuuden osaamistarpeena
	Verkostotyöskentelytaidot	<ul style="list-style-type: none"> -Tulevaisuuden osaamistarpeena verkosto-

	osaaminen (moniammatillisuus-, yhteistyöverkosto-, tiimi- ja koordinaatio-osaaminen, viestintäosaaminen sekä kolmannen sektorin tunteminen)
Toimintaverkostomalli	-Toimintaverkostomallin luominen -Valtakunnallisesti kattavat osaamiskeskukset ja niiden ympärille luodut toimivat alueelliset verkostot -Osaamiskeskusten profiloituminen ja työnjako -Moniammatilliset osaamiskeskukset
Eri koulutusasteiden välinen yhteistyö	-Eri koulutusasteiden välisen yhteistyön lisääminen (sosiaaliala)
Oppilaitosten välinen yhteistyö	-Tiivis yhteistyö kuntoutusalan kansainvälisen yhteistyötoiminnan kehittämiseksi
Työelämäyhteistyö, työelämälähtöiset kehittämistarpeet	-Koulutuksia ja koulutusohjelmia tulisi kehittää työelämälähtöisesti -Työelämän edustajien osallistaminen koulutussisältöjen kehittämistyöhön -Oppilaitosten ja työelämän välisen dialogin vahvistaminen -Koulutuksen ja työelämän välillä tulisi olla joustavaa yhteistoimijuutta

**OPPIMINEN
& OPINNOT**

Joustava ja toimintaympäristöön nopeasti reagoiva koulutus rakenne	-Ammatillisen koulutuksen tutkinnon osien ja osaamiskokonaisuuksien suorittaminen tulisi olla joustavaa, jotta tehokkaammin vastattaisiin työn muuttuviin osaamistarpeisiin -Koulutusrakenteiden tulisi olla joustavia ja nopeasti toimintaympäristö muutoksiin reagoivia
Harjoittelukäytäntöjen kehittäminen ja yhtenäistäminen	-Harjoittelun sopimusikäntöjen yhdenmukaistaminen ja selkeyttäminen -Harjoittelun ja opiskelijaohjauksen kehittäminen -Harjoittelu vahvemmin osa oppimista ja osaamisen kehittymistä
Verkko-opintojen kehittäminen	-Kuntoutusalojen yhteiset verkko-opinnot -Oppilaitosten välinen avoin aineiston jakaminen

	Joustava opiskelu	<ul style="list-style-type: none"> -Opintoja tulisi pystyä suorittamaan hyödyntäen eri oppilaitosten opintotarjontaa -Jatkokoulutukseen pääsyn tulisi olla joustavaa -Joustavat opintopolut työelämän ja koulutuksen välille
	Elinikäinen oppiminen	<ul style="list-style-type: none"> -Elinikäinen oppiminen tulevaisuuden osaamistarve -Sosiaalialan erikoistumiskoulutuksen tulee edistää suunnitelmallista ammatillisen osaamisen kartuttamista elinikäisen oppimisen perusteiden mukaisesti -Jatkuvan oppimisen varmistaminen ja valmiudet opinnoissa
TUTKIMUS	Tutkimustoiminnan lisääminen	<ul style="list-style-type: none"> -Kansainvälisen tutkimustoiminnan lisääminen ja kehittäminen -Sosiaalialan tutkimuksen lisääminen ja keskittäminen -Tulevaisuuden osaamistarpeena monialainen ja kompleksinen tutkimus sekä tutkimustiedon tulkinta ja soveltaminen käytäntöön -Kuntoutuksen tutkimuksen tulisi olla laadukasta ja monitieteistä -Korkeakoulujen ja yliopistojen vastuun jakaminen ja profiloituminen
	Näyttöön perustuva toiminta	<ul style="list-style-type: none"> -Tutkimustuloksia tulisi hyödyntää päätöksenteossa -Koulutussisältöjen päivittäminen uusimman tutkimustiedon mukaisesti
OSAAMINEN	Yhteiskunnallinen vaikuttaminen	<ul style="list-style-type: none"> -Tulevaisuuden osaamistarve -Yhteiskunnallisten muutosten seuraaminen ja niihin reagoiminen -Yhteiskunnallinen vaikuttamisosaaminen
	Palveluosaaminen	<ul style="list-style-type: none"> -Tulevaisuuden osaamistarve -sote palvelu- ja toimintajärjestelmän kokonaisuuden tunteminen, palvelu- ja asiakasprosessin tunteminen, asiakkaan palveluohjausosaaminen
	Substanssiosaaminen	<ul style="list-style-type: none"> -Vahva substanssiosaaminen tulevaisuuden osaamistarve

Teknologiaosaaminen	<ul style="list-style-type: none"> -Ammattispesifin osaamisen vahvistaminen -Monialaiset opinnot eivät saisi vaarantaa ammattialakohtaisia substanssiopintoja -Tulevaisuuden osaamistarve -Tietotekniikan sekä hyvinvointi- ja kommunikaatioteknologian käytön osaaminen -Teknologiaosaaminen tulisi ottaa huomioon koulutussisältöjen ja toimintatapojen kehittämisessä -Teknologian hyödyntämisen muodot kuntoutuksessa mm. digikuntoutus, etäohjaus, digimateriaalin tuottaminen, erilaiset teknologiset ratkaisut kuntoutuksen tukena
Tulevaisuuden osaamistarpeet	<ul style="list-style-type: none"> -Tulevaisuuden osaamistarpeet tulee ottaa huomioon tutkintojen rakenteita kehitettäessä
Kuntoutuksen alojen yhteinen osaaminen	<ul style="list-style-type: none"> -Kuntoutuksen alojen yhteisen tietoperustan ja käsitteiden luominen -Yhteinen käsitys kuntoutuksen teoriasta sekä yhteisten teoreettisten käsitteiden käyttö -Kuntoutuksen alojen yhteiset opinnot ja pedagogiset ratkaisut -Kuntoutusalakäsitteen uudelleen tarkastelu laajemmasta näkökulmasta
Osaamiskeskukset- ja verkostot	<ul style="list-style-type: none"> -Volyymiltaan vahvojen ammattikorkeakoulujen muodostamien moniammatillisten osaamiskeskusten perustaminen -Monipuolisen kuntoutusosaamisen takaaminen

3.2.2 Opetushenkilöstön osaaminen ja pedagogiikka

Tutkimuksista poimituista kehittämis ehdotuksista muodostettiin kolme yläkategoriaa; **pedagogiikka, työolosuhteet ja osaaminen** (Taulukko 2). **Pedagogisista** ratkaisuis- ta eniten kehittämis ehdotuksia kytkeytyi erilaisten teknologisten ratkaisujen hyödyntä- miseen opetuksessa (n=4). Kehittämis ehdotusten perusteella opettajien tulisi tulevai- suudessa pystyä yhdistämään pedagogisia ja teknologisia näkökulmia ja kehittämään digipedagogiikan osaamistaan. Teknologian katsottiin tuovan uusia mahdollisuuksia opetukseen, mutta aiheuttavan sille myös haasteita, johtuen sen nopeasta kehitty- mistä. Opettajien osaamisen kehittämistä erilaisista digitaalisista oppimisympäristöistä ja työkaluista sekä niiden pedagogisesta käytöstä korostettiin. (Laaksonen ym. 2016; Huhtasalo 2019; Männistö ym. 2020; Mikkonen ym. 2021). Toinen kehittämis ehdotus (n=2) kohdistui pedagogiikan ja arvioinnin kehittämiseen työelämä lähtöisestä näkö- kulmasta (Poikela & Vuoskoski 2016; Turtiainen ym. 2020).

Kuntoutusalojen opettajien **työolosuhteiden** kehittämisessä korostettiin työyhteisön tukea (n=3) ja johtamista (n=2) sekä työskentelyä opetustehtävien ulkopuolella (n=2). Aiheet koettiin tärkeäksi erityisesti opettajan osaamisen kehittymisen kannalta. Opetta- jien riittävän määrän ja taloudellisten resurssien mahdollistaminen nähtiin tärkeänä, jotta opettajien työnkuvaan voisi sisältyä oman osaamisen kehittämistä. Johtamisen kehittämisessä korostui ikäjohtaminen, jolloin opettajan työsuunnitelmat tehtäisiin opet- tajien elämäntilanteen ja uravaiheen mukaan. Opettajien osaamisen ja sitoutumisen kehittämisessä painotettiin mahdollisuutta työskennellä erilaisissa hankkeissa, työelä- mäjaksossa, opintopäivissä, konferensseissa ja hallinnollisissa tehtävissä. Tutkimus- ten mukaan uran alussa olevat opettajat pitivät erityisen tärkeänä työyhteisön sekä esimiehen tukea. Digitaalustumisen kuvattiin muuttavan opettajan asiantuntijuutta, jos- sa korostettiin opettajien tuen tarvetta muutoksessa olevan asiantuntijuutensa käsitte- lemiseen. (Peltokallio 2000; Huhtasalo 2019; Mikkonen ym. 2019; Nokelainen ym. 2019; Turtiainen ym. 2020).

Osaamisen yläkategoriassa eniten kehittämis ehdotuksia kytkeytyi opettajankoulutuk- sen kehittämiseen (n=4). Opettajankoulutuksessa tulisi ehdotusten perusteella kiinnit- tää huomiota opettajien eettisten taitojen kasvuun, digipedagogiikkaan, osaamisen jatkuvaan kehittämiseen, näyttöön perustuvaan toimintaan, substanssiosaamiseen ja opiskelijälähtöiseen pedagogiikkaan. Opettajien osaamisen kehittäminen oli keskiössä kolmessa (n=3) tutkimuksessa esille. TerOpe-kärkihankkeessa luotiin soteku-opettajan

osaamismalli ja suositukset opettajien osaamisen kehittämiseen, sekä tehtiin osaamisen itsearviointimittariston validointi. Tutkimusten perusteella tulevaisuudessa tulisi vielä kartoittaa opettajien jatkuvan oppimisen ja korkealaatuisen koulutuksen edistämisen keinoja. (Mikkonen ym. 2019a; Mikkonen ym. 2019b; Koskinen ym. 2020; Kotilainen ym. 2020; Männistö ym. 2020; Mikkonen ym. 2021).

Opettajien täydennyskoulutus mainittiin kahdessa (n=2) tutkimuksessa. Niiden mukaan täydennyskoulutuksen tulisi vastata opettajien osaamistarpeisiin ja sisältää kollegiaalisuutta ja vuorovaikutusta sekä pedagogisesti laadukasta koulutusta. Lisäksi työnantajan tulisi suunnata resursseja henkilöstön kouluttautumiseen. Täydennyskoulutuksen sisältöinä kuvattiin oman työn kehittämistä, yhteistyöosaamisen kehittymistä, ammatillista kasvua, opetusosaamisen kehittymistä ja digiosaamisen kehittymistä. (Nokelainen ym. 2019; Kotilainen ym. 2020).

Taulukko 2. Opetushenkilöstön osaamiseen ja pedagogiikkaan kohdistuvien tutkimusten kehittämis ehdotukset

Yläkategoria	Alakategoria	Kehittämis ehdotukset
PEDAGO- GIIKKA	Työelämälähtöisyys	-Harjoittelun arvioinnin tapojen ja muotojen kehittäminen työelämälähtöisesti -Sote-koulutuksien työelämän ja opetuksen yhteistyötä tulisi vahvistaa
	Teknologian käyttö opetuksessa	-Opettajien tulisi tulevaisuudessa pyrkiä yhdistämään pedagogisia ja teknologisia näkökulmia -Opettajien digipedagogiikan osaamista tulisi kehittää -Tietoisuutta erilaisista digitaalisista oppimisympäristöistä ja työkaluista tulisi lisätä -Digiosaaminen tulisi integroida opetukseen ja opetussuunnitelmaan
TYÖOLO- SUHTEET	Työyhteisön tuki	-Uran alussa olevat opettajat kokivat erityisen tärkeäksi työyhteisön ja esimiehen tuen -Digitaalistuminen muuttaa opettajan asiantuntijuutta, joten opettajat tarvitsevat tukea muutoksessa asiantuntijuuden käsittelemiseen
	Johtaminen	-Opettajien riittävän määrän ja taloudellisten resurssien mahdollistaminen, jotta opettajan työnkuvaan voi sisältyä oman osaamisen kehittämistä -Ikäjohtaminen, opettajan työsuunnitelmissa otettaisiin huomioon elämäntilanne ja uravaihe -Harjoittelu vahvemmin osa oppimista ja osaamisen kehittymistä
	Työskentelyn monipuolisuus	-Opettajilla mahdollisuus työskennellä erilaisissa hankkeissa, työelämäjaksoissa, opintopäivissä, konferensseissa ja hallinnollisissa tehtävissä

OSAAMINEN	Opettajankoulutuksen kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> -Opettajankoulutuksessa tulisi kiinnittää huomiota opettajien eettisten taitojen kasvuun, digipedagogiikkaan, osaamisen jatkuvaan kehittämiseen, näyttöön perustuvaan toimintaan, substanssiosaamiseen ja opiskelijälähtöiseen pedagogiikkaan
	Digitaidot	<ul style="list-style-type: none"> -Opettajien digitaitoja tulisi kehittää
	Täydennyskoulutus	<ul style="list-style-type: none"> -Täydennyskoulutuksen tulee olla opettajien tarpeita vastaava sisältäen kollegiaalisuutta, vuorovaikutusta ja pedagogisesti laadukasta koulutusta -Työnantajan tulisi suunnata resursseja täydennyskoulutukseen
	Osaamisen kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> -Tulevaisuudessa tulisi kartoittaa, millä keinoin opettajien jatkuvaa oppimista ja korkealaatuista koulutusta voitaisiin parhaiten edistää -TerOpe-kärkihankkeen suositukset

3.2.3 Koulutuksen tuottama osaaminen ja ammatillinen identiteetti

Kehittämisehdotuksista oli löydettävissä kolme erilaista yläkategoriaa; **oppiminen**, **pitkittäistutkimuksen tarve** sekä **työelämälähtöisyys** (Taulukko 3). **Oppimisen** yläkategoriassa korostui integratiivisen oppimisen merkityksellisyys ja tehokkuus (n=3). Ehdotusten perusteella teorian integrointia käytännön opiskeluun tulisi tukea niin koulussa tapahtuvassa opetuksessa kuin käytännön harjoittelussa. Lisäksi ehdotettiin, että työelämän kehittämistehtävissä työyhteisöä tulisi sitouttaa mukaan kytkemään työn kehittäminen kuntoutuksen teoreettisiin lähtökohtiin. Integratiivisen oppimisen mallia korostettiin ammatillisen kasvun ja asiantuntijuuden kehittymisen tukemisessa. (Korpi 2018; Silvennoinen & Juujärvi 2018; Kurunsaari 2019). Opiskelussa korostettiin oppimisen reflektointia (n=3), erityisesti ongelmaperustaisen oppimisen (problem-based learning, PBL) yhteydessä. Reflektion tutkimusta pidettiin tärkeänä. Jatkotutkimusehdotuksina nousivat reflektiivisen kirjoittamisen systemaattinen tutkiminen sekä tutkimus, jossa selvitettäisiin harjoittelun ohjaajien kykyä reflektoida ja tukea opiskelijan reflektiotaitoa. (Lähteenmäki 2006; Korpi 2018; Korpi ym. 2018).

Kuntoutuksen koulutuksen kehittämisessä korostuivat joustavan opiskelun ja opintopolkujen sujuvoittaminen ja yksilöllisyys (n=3). Ehdotusten perusteella tätä voitaisiin tukea lisäämällä koulutusyhteistyötä eri tahojen välillä, mistä mainittiin erityisesti sosionomi (ylempi AMK) -koulutuksen nykyiset haasteet päästä sujuvasti tohtorikoulutukseen. Lisäksi tuotiin esille, että opiskelijan elämäntilanteen, tavoitteiden ja aikaisempien kokemusten huomioonottamista opintojen suunnittelussa, tutoroinnissa ja opiskelussa tulisi lisätä. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää työ- ja harjoittelupaikkojen valintaprosessin yksilölliseen etenemiseen. (Korpi 2018; Kurunsaari 2019; Kinos 2020).

Työelämälähtöisyydessä korostettiin yhteistyön (n=2) kehittämistä opiskelijoiden, työelämän edustajien ja opettajien välillä. Harjoittelukäytänteissä (n=3) tulisi ehdotusten mukaan kehittää ohjaavan työntekijän kriittisen reflektion taitojen syventämistä opiskelijoiden oppimisprosessien hyödyksi. Koska ohjaajilla nähtiin olevan tärkeä rooli oppimistilanteiden vuorovaikutuksen rakentamisessa, myös ohjaajien diskursiivisten metodien käyttöä tulisi kehittää tukemaan opiskelijan ymmärrystä ja ammatillista tietoutta. Harjoittelun ohjaajan ohjauksen ja palautteen merkitystä korostettiin ammatillisen kehittymisen ja osaamisen tukemisen kehittämisessä. (Suomi 2002; Laitinen-Väänänen 2008; Jämsä 2014; Poikela & Vuoskoski 2016; Kurunsaari 2019)

Yllä mainittujen tekijöiden lisäksi jatkotutkimusehdotuksista nousi esiin **pitkittäistutkimuksen tarve** (n=3). Tutkimusaiheiksi mainittiin opiskelijoiden pedagogisen ajattelun kehittyminen opintojen aikana, sosiaalityöntekijän ja asiakkaan vuorovaikutusasetelmien kirjo ja sen muutokset opintojen edetessä sekä työharjoittelun ohjauksen merkitysten muutokset opintojen aikana. (Laitinen-Väänänen 2008; Jokinen 2017; Immonen-Orpana 2019).

Taulukko 3. Koulutuksen tuottamaa osaamiseen ja ammatilliseen identiteettiin kohdistuvien tutkimusten kehittämisehdotukset

Yläkategoria	Alakategoria	Kehittämisehdotukset
OPPIMINEN	Oppimisen reflektointi	- Oppimisen reflektointia tulee lisätä ja tukea, sillä se lisää ammatillisen kasvun kehitystä ja ammatillisia valmiuksia -Harjoittelun ohjaajien reflektiivisten taitojen kehittäminen
	Integratiivinen oppiminen	-Teorian integrointia käytännön opiskeluun tulisi tukea niin opetuksessa kuin käytännön harjoittelussa
	Sujuva ja yksilöllinen opintopolku	-Joustavaa opiskelua voidaan sujuvoittaa lisäämällä koulutusyhteistyötä eri tahojen välillä -Opiskelijan elämäntilanteen, tavoitteiden ja aikaisempien kokemusten huomioonottamista opintojen suunnittelussa, tutoroinnissa ja opiskelussa tulisi lisätä
TYÖELÄMÄLÄHTÖISYYS	Harjoittelukäytäntöjen ja ohjaajan roolin kehittäminen	-Ohjaavan työntekijän kriittisen reflektion taitojen syventämistä opiskelijoiden oppimisprosessin hyödyksi tulisi kehittää -Ohjaajien diskursiivisten metodien käyttöä tulisi tukea laajentaakseen opiskelijan ymmärrystä ja ammatillista tietoutta
	Yhteistyö	-Yhteistyön kehittäminen opiskelijoiden, työelämän edustajien ja opettajien välillä
PITKITTÄISTUTKIMUKSEN TARVE		-Opiskelijoiden pedagogisen ajattelun kehittyminen opintojen aikana -Sosiaalityöntekijän ja asiakkaan vuorovaikutusasetelmien kirjo opiskelijan näkökulmasta ja sen muutokset opintojen aikana -Työharjoittelun ohjauksen merkitysten muutokset opintojen aikana

3.2.4 Yhteistyö ja moniammatillisuus

Tutkimusten kehitysehdotuksista moniammatillisuuden ja yhteistyön kehittämiseksi kuntoutuksen koulutuksessa muodostettiin viisi yläkategoriaa; vuorovaikutus, viestintä, yhteistoiminnallinen oppiminen, verkostot sekä toimintakulttuurin muutos. (Taulukko 4.) Eniten huomiota tutkimuksissa sai **vuorovaikutus**, jolle muodostettiin kaksi alakategoriaa; vuorovaikutustaidot ja dialogisuus (Taulukko 3). Yhteistyötä edistävään toimintaan mainittiin tutkimuksissa kuuluvan hyvät vuorovaikutustaidot (n=4), joita tulisi oppia moniammatillisissa oppimisprojekteissa. Kommunikaatiotaitojen tietoinen opettaminen ja oppiminen ohjaisi tutkimusten mukaan havainnoimaan käytännön yhteistyökysymyksiä sekä jakamaan omaa tietotaitoa. (Paukkunen 2003; Hirvonen & Laitinen 2006; Juntunen A-L 2010; Katajamäki 2010). Tutkimuksissa (n=3) korostettiin dialogisuuden merkitystä moniammatillisuutta ja yhteistyötä edistävänä toimintatapana. Dialogisen keskustelun tulisi olla välttämätön elementti yhteisen tiedon ja uusien näkemysten sekä toimintatapojen luomisessa ja siihen tulisi tutkimusten mukaan kiinnittää huomiota moniammatillisissa ja yhteistyötä vaativissa prosesseissa (Hirvonen & Laitinen 2006; Lähteenmäki M-L 2006; Juntunen A-L 2010).

Viestintää ja sen sujuvuutta korostettiin kolmessa (n=3) tutkimuksessa. Etenkin tiedonkulun avoimuus, sujuvuus ja tehokkuus, yhteiset viestintäkanavat ja valmiudet toimia verkon välityksellä auttavat tutkimusten mukaan moniammatillisissa opinnoissa. Haittaaviksi tekijöiksi tutkimuksissa mainittiin toimijoiden erilaiset ammattisanastot sekä tiedon kulun hitaus eri tahoilla opiskelevien välillä. (Hirvonen & Laitinen 2006; Asteljoki 2010; Katajamäki 2010).

Yhteistoiminnallinen oppiminen kuntoutuksen koulutuksessa korostui kuudessa (n=6) tutkimuksessa. Ehdotusten mukaan opiskelussa tulisi käyttää reflektiivisiä ryhmämenetelmiä ja yhteistoiminnallisia prosesseja rakentamaan yhteistyöosaamista. Esimerkkinä mainittiin yhteisen käytännön harjoittelun edistävän moniammatillista yhteistyöhön sitoutumista, kollegiaalisuuden syntymistä sekä yhteistyö- ja tiimitaitoja. Yhteistoiminnallisia työtapoja tulisi myös kehittää työelämän kanssa ja osallistaa työelämä oppimisprojekteihin. (Paukkunen 2003; Hirvonen & Laitinen 2006; Asteljoki 2010; Juntunen A-L 2010; Katajamäki 2010; Kääriäinen 2018). Työelämän osallistamiseen liittyen **verkostot** mainittiin neljässä (n=4) tutkimuksessa. Tutkimusten ehdotusten perusteella työyhteisöjen kanssa tulisi kehittää yhteistyömalli ja verkostosuhteita

tulisi käyttää oppimisprosessien tukena. Työelämän lisäksi tutkimuksissa korostettiin moniammatillisten yhteistyöverkostojen luomista ammattikorkeakoulujen välille. Verkoston toiminnan koordinoinnin tulisi ehdotusten perusteella tapahtua keskitetysti. Moniammatillisten oppimisprojektien nähtiin parantavan opiskelijoiden verkosto-osaamista. (Hirvonen & Laitinen 2006; Asteljoki 2010; Juntunen A-L 2010; Kääriäinen ym. 2018).

Toimintakulttuurin muutosta ehdotettiin viidessä (n=5) tutkimuksessa. Niiden mukaan ammattikorkeakoulujen ympäristön ja kulttuurin tulisi olla yhteistoiminnallista toimintatapaa tukevaa ja koulutustahojen toimintakulttuurit ja toimintakäytänteet tulisi yhtenäistää, koska niiden eroavaisuus voi olla moniammatillisen toiminnan esteenä. Opettajien roolin muutosta ehdotettiin kahdessa tutkimuksessa. Näissä korostettiin opettajien perinteisen asiantuntijakulttuurin ja asenteiden olevan moniammatillisen oppimisen esteenä. Työelämäyhteistyötä edistääkseen opettajien tulisi nähdä keskeisenä työnsä sisältönä työpaikkavierailut, työelämän kehittämisen ja yhteistyökumppanuuksien luomisen koulutuksen ja työelämän välille. (Koistinen 2002; Hirvonen & Laitinen 2006; Asteljoki 2010; Juntunen A-L 2010; Katajamäki 2010).

Taulukko 4. Yhteistyötä ja moniammatillisuutta lisääviä tekijöitä

Yläkategoria	Alakategoria	Kehittämisehdotukset
VUOROVAIKUTUS	Vuorovaikutustaidot	<ul style="list-style-type: none"> - Yhteistyötä edistäviä vuorovaikutustaitoja voidaan oppia moniammatillisissa oppimisprojekteissa -Vuorovaikutuksessa tulisi olla taito arvioida, kyseenalaistaa ja kehittää omaa vuorovaikutustaan pitkäjänteiseen suuntaan -Kommunikaatiotaitojen tietoinen opettaminen ja oppiminen suuntaa havainnoimaan käytännön yhteistyökysymyksiä sekä jakamaan omaa tietotaitoaan
	Dialogisuus	<ul style="list-style-type: none"> -Riittävä keskustelu takaa, että toimijoilla on yhteinen käsitys toimintaa ohjaavista periaatteista ja tavoitteista -Dialoginen keskustelu välttämätön elementti yhteisen tiedon ja uusien näkemysten sekä toimintatapojen luomisessa
VIESTINTÄ		<ul style="list-style-type: none"> -Tiedonkulun tulisi olla avointa, sujuvaa ja tehokasta -Yhteisten viestintäkanavien kehittäminen -Valmiutta toimia verkon välityksellä tulisi lisätä -Viestintää haittaavia tekijöitä ovat toimijoiden erilaiset ammattisanastot sekä tiedonkulun hitaus eri tahoilla opiskelevien välillä
YHTEISTOIMINNALLINEN OPPIMINEN		<ul style="list-style-type: none"> -Opiskelussa tulee käyttää reflektiivisiä ryhmämenetelmiä ja yhteistoiminnallisia prosesseja rakentamaan yhteistyöosaamista -Yhteisen käytännön harjoittelun on todettu edistävän moniammatillista yhteistyöhön sitoutumista, kollegiaalisuuden syntymistä sekä yhteistyö- ja tiimitaitoja -Moniammatillisuus tulisi ymmärtää

	<p>alojen väliseksi yhteistoiminnaksi ja jaetuksi asiantuntijuudeksi, toimijoilla tulisi olla yhteinen oppimisen kohde ja vuorovaikutus tulisi suunnata yhteisen ymmärryksen rakentamiseksi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yhteistoiminnallisia työtapoja tulisi myös kehittää työelämän kanssa ja osallistaa työelämä oppimisprojekteihin
<p>VERKOSTOT</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Työyhteisöjen kanssa tulisi kehittää yhteistyömalli ja verkostosuhteita tulisi käyttää oppimisprosessin tukena - Moniammatillisia yhteistyöverkostoja tulisi luoda myös ammattikorkeakoulujen välille ja sen toiminnan koordinoiminen tulisi tapahtua keskitetysti. - Opiskelijoiden verkosto-osaamista tulisi kehittää
<p>TOIMINTAKULTTUURIN MUUTOS</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ammattikorkeakoulujen ympäristö ja kulttuuri tulisi olla yhteistoiminnallista toimintatapaa tukevaa - Koulutustahojen toimintakulttuurit ja toimintakäytänteet tulisi yhtenäistää, koska niiden eroavaisuus voi olla moniammatillisen toiminnan esteenä - Työelämäyhteistyötä edistääkseen opettajien tulisi nähdä keskeisenä työnsä sisältönä työpaikkavierailut, työelämän kehittämisen ja yhteistyökumppanuuksien luomisen koulutuksen ja työelämän välille

3.2.5 Yhteenvetoa kehittämisehdotuksista

Kun kaikkia katsauksen aihepiirejä ja niitä koskevia kehittämisehdotuksia tarkastellaan yhdessä, **teknologia ja digitaalinen** mainittiin niistä lähes jokaisessa. Katsauksen perusteella teknologiaosaaminen nähdään kuntoutusalan yhtenä keskeisenä tulevaisuuden osaamistarpeena, johon tulisi kiinnittää huomiota niin tutkintorakenteita suunniteltaessa kuin opettajien osaamista ja opetusmetodejakin kehitettäessä. Lisäksi painotettiin kuntoutuksen yhteisten verkko-opintojen ja oppilaitosten välisen avoimen tiedonjaon kehittämisen tarvetta.

Myös **työelämälähtöisyys ja -yhteistyö** korostui useassa eri aihealueessa. Kehittämisehdotusten perusteella koulutuksia ja koulutusohjelmia tulisi kehittää työelämälähtöisesti ja työelämän edustajia tulisi ottaa mukaan ja osallistaa kehittämistyöhön. Koulutuksen ja työelämän välillä tulisi olla joustavaa yhteistoimijuutta ja tahojen välistä dialogia tulisi ehdotusten mukaan vahvistaa. Opettajien tulisi nähdä keskeisenä työssä sisältönä työpaikkavierailut, työelämän kehittämisen ja yhteistyökumppanuuksien luomisen. Ohjatussa harjoittelussa ja työssä oppimisen konteksteissa tulisi kehittää arviointia, opiskelijoiden ja ohjaajien reflektiotaitoja sekä kartoittaa diskursiivisten metodien hyötyjä opiskelijoiden oppimisprosessien tukemisessa.

Tässä katsauksessa saatujen tulosten perusteella **moniammatillista ja monialaista yhteistyötä** tulisi lisätä sekä koulutusorganisaatioiden sisällä kuin myös eri koulutusasteiden ja oppilaitosten välillä. Moniammatillisia ja monialaisia opintoja ja tutkintoja tulisi kehittää ja niissä tulisi käyttää reflektiivisiä menetelmiä ja yhteistoiminnallisia toteutustapoja. Moniammatilliseen ja monialaiseen yhteistyöhön ja työskentelykulttuuriin tulisi tottua jo opintojen aikana, sillä kuntoutusalalla tarvitaan tulevaisuudessa yhä enemmän monitoimijaisia verkostoja, yhteistoimintaosaamista sekä monimuotoisia yhteistyötaitoja. Koulutusyhteistyötä tulisi lisätä sujuvoittamaan joustavia opintopolkuja ja jatkuvaa oppimista sekä siirtymistä koulutusasteelta toiselle.

Moniammatillisuuden edistämiseksi ehdotettiin myös **kuntoutuksen yhteisen tietoperustan ja käsitteiden** luomista, jonka vuoksi koulutukseen tulisi sisällyttää kaikille kuntoutusalan ammattiteille yhteisiä opintoja ja pedagogisia ratkaisuja. Tästä yhtenä esimerkkinä teknologinen osaaminen ja verkkopedagogiikka. Kuntoutuksen ammattilaisilla tulisi olla yhteinen käsitys

kuntoutuksen teoriasta sekä yhteisten teoreettisten käsitteiden käytöstä. Tätä ajatusta tukevat ehdotukset moniammatillisten osaamiskeskusten ja koulutuksen kehittämisverkoston luomiseksi.

Yllä mainittujen aiheiden lisäksi joustava opiskelu oli esillä niin koulutusrakenteita kuin koulutuksen tuottamaa osaamista tarkastelevissa tutkimuksissa ja selvityksissä. Saatujen tulosten perusteella **koulutusrakenteiden tulisi olla joustavia** ja nopeasti toimintaympäristön muutoksiin reagoivia, jotta koulutuksella pystyttäisiin vastaamaan työn muuttuviin osaamistarpeisiin mahdollisimman tehokkaasti. Opintoja tulisi pystyä suorittamaan hyödyntäen eri oppilaitosten opintotarjontaa ja jatkokoulutukseen pääsyn tulisi olla joustavaa, myös jo työelämässä oleville. Joustavuutta opiskeluun toisi myös opiskelijan elämäntilanteen, tavoitteiden ja aikaisempien kokemusten huomioonottaminen opintojen suunnittelussa, tutoroinnissa ja opiskelussa.

4 Pohdinta

Tämä kartoittava katsaus antaa yleiskuvan siitä, millaista tutkimusta kuntoutuksen koulutuksesta on tehty vuosina 2000-2021 ja millaisia kuntoutuksen koulutuksen kehittämisehdotuksia niissä esitetään. Kartoittava katsaus toimii myös lähtökohtana mahdolliselle järjestelmälliselle kirjallisuuskatsaukselle, sen tutkimuskysymysten tarkentamiselle sekä hakulausekkeiden luomiselle. Tiedonhauissa ei löytynyt vastaavia aiempia katsauksia, mutta tutkimustiedon määrää voidaan pitää kohtalaisena. Siksi myös tarve järjestelmälliselle kirjallisuuskatsaukselle on olemassa. Erityisesti laadullisia tutkimuksia kuntoutuksen koulutuksesta löytyi useita. Tulosten peilaaminen teoreettiseen taustaan olisi tärkeää. Lisäksi suomalaisessa koulutuskontekstissa tehtyjä kuntoutuksen koulutuksen tutkimuksia ja niistä saatuja tutkimustuloksia voitaisiin vertailla Pohjoismaissa, Euroopassa tai muualla maailmassa tehtävään tutkimukseen kansainvälisillä hauilla toteutettuna.

Tutkimuksista nousi esiin yhteisiä isoja aiheita kuten digitalisaatio, moniammatillisuuden- ja monialaisuuden merkitys, tulevaisuuden osaamistarpeet sekä kuntoutuksen yhteinen osaaminen. Vaikka moniammatillisuutta ja monialaisuutta käsiteltiin useammassa tutkimuksessa ja niiden esittämissä kehitysehdotuksissa, niihin kohdistuvia tutkimuksia löytyi kuitenkin aihealueista vähiten ja tutkimukset olivat verrattain vanhoja. Yleisesti kuntoutuksen koulutuksen tutkimusten määrä on viime vuosina ollut kasvussa. Valitulla tarkastelujaksolla (2000-2021) tutkimuksista yli puolet (n=28) oli julkaistu vuonna 2015 ja sen jälkeen, joka kuvastaa tutkimusaihetta koskevan tutkimuksellisen kiinnostuksen voimistumisesta viime vuosina. Katsauksen tutkimuksista suurin osa (62%) oli laadullisia (n=31). Määrällisen tutkimuksen volyymia voisi kasvattaa esimerkiksi kyselylomakkeilla, tarkastelemalla opiskelumääriä, opetussisältöjen tuntimääriä, opiskelun keskeyttäneiden määriä, työllistyneiden määriä, työvoimatarpeen määrää jne.

4.1 Katsausen tulokset ja Kuntoutuksen uudistamiskomitean (2017) ehdotukset

Kuntoutuksen koulutuksen ja tutkimuksen kehittämisfoorumin perustaminen ja tavoitteenasettelu pohjautui Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön Kuntoutuksen uudistamiskomitean ehdotuksiin (Valtioneuvosto 2021). Tästä syystä tämän katsauksen tuloksia olisi hyvä peilata komitean ehdotuksiin sekä niiden pohjalta luotuun Kuntoutuksen uudistamisen toimintasuunnitelmaan vuosille 2020-2022 (STM 2020). Onko kuntoutuksen koulutuksen tutkimuksissa osattu ottaa kuntoutusalan kehityksen kannalta olennaiset asiat huomioon, löytyykö tutkimustiedosta puutteita, tukevatko katsauksen tutkimusten tulokset ja komitean ehdotukset toisiaan.

Kuntoutuksen uudistamiskomitea (2017) totesi kuntoutuksen tutkimuksen olevan hajanaista (STM 2017). Tämän katsauksen perusteella myös kuntoutuksen koulutuksen tutkimus on osittain hajanaista, erityisesti koulutuksen tuottamaan osaamiseen ja ammatilliseen identiteettiin keskittyneet tutkimukset ja niiden aihealueet olivat pirstaleisia. Tutkimuksista ei löytynyt selkeää yhteistä tutkimuskohdetta tai kehitysehdotusta, mikä päinvastoin oli havaittavissa koulutusorganisaatioiden ja opetussuunnitelmien tutkimuksissa, joissa korostettuja teemoja olivat kuntoutuksen tulevaisuuden osaamistarpeet ja koulutuksen muutostarpeet. Myös koulutushenkilöstöön kohdistuvassa tutkimuksessa selkeitä yhteisiä linjoja olivat teknologian käyttö opetuksessa sekä opettajien oman osaamisen kehittäminen ja arvointi. Tähän isona kokonaisuutena vaikutti valtakunnallisesti tehty TerOpe-kärkihanke, jossa pyrittiin kehittämään valtakunnalliset soteku-opettajien osaamisvaatimukset, oman osaamisen itsearviointimittaria sekä luomaan osaamisen kehittämisen malli. (Mikkonen ym. 2019a; Mikkonen ym. 2019b; Kotilainen ym. 2020; Mikkonen ym. 2021). Kuntoutuksen tutkimuksen mahdollinen valtakunnallinen strateginen kehittäminen tulisi ulottua myös kuntoutuksen koulutuksen tutkimukseen.

Kuntoutuksen yhteistä osaamista, tietoperustaa ja käsitteitä pidettiin useassa katsauksen tutkimuksissa merkityksellisenä. Kuntoutuksen alan tutkinnoilla tulisi olla yhteisiä opintoja, joka lisäisi yhteistoiminnallisuuden kautta moniammatillisuutta ja siihen oppimista. Myös Kuntoutuksen uudistamiskomitea piti tärkeänä, että ammattikorkeakoulut ja yliopistot suunnittelevat yhteiset oppisisällöt kuntoutuksen perus-, jatko- ja täydennyskoulutukseen (STM 2017). Tulevaisuuden kuntoutuksen osaamistarpeiden kartoittamisen (Hakala ym. 2012; Katisko ym. 2014; Harra ym. 2016; Kan-

gasniemi ym. 2018; OKM 2019; Holvikivi ym. 2020; Lintula & Paalasmaa 2020) pohjalta voidaan suunnitella kuntoutuksen yhteisen opetuksen sisältöjä. Tällä hetkellä valmistelun alla on kuntoutusalan osaamiskeskittymän (OsKu) Kuntoutuksen tiekartta 2030, jonka tavoitteena on kuntoutusosaamisen uudistaminen, jatkuvan oppimisen mahdollisuuksien kehittäminen sekä kuntoutusalan TKI-toiminnan vahvistaminen (STM 2020). Katsauksen tutkimuksista kaksi oli hankkeeseen tehtyjä julkaisuja (Holvikivi ym. 2020 ja Lintula & Paalasmaa 2020). Kuntoutuksen ammattilaisten käytäntöjä pyritään yhtenäistämään kuntoutuksen uudistamiskomitean ehdotuksien mukaan mm. kuntoutuslainsäädäntöä uudistamalla (kuntoutuksen tavoitteellisuus), valtakunnallisesti hyväksytyjen toiminta- ja työkykymittareiden käytöllä sekä ICF-viitekehyksen käytöllä toiminta- ja työkyvyn arvioinnin perustana (STM 2017). Tämän katsauksen tutkimuksista yksikään ei käsitellyt ICF-luokituksen käyttöä opetuksessa, moniammatillisissa oppimisprosesseissa tai esimerkiksi tutkinut opiskelijoiden kokemuksia ICF-luokituksen käytöstä. Myöskään tutkimuksia toiminta- ja työkykymittareiden käytöstä ja kokemuksista opetuksessa ei katsauksen tutkimuksista löytynyt.

Katsauksen tutkimuksissa ehdotettiin valtakunnallisen kehittämisverkoston, toiminta- verkostomallin ja osaamiskeskusten perustamista. Korkeakoulutuksen kehittämissankkeilla on vuosina 2017-2020 tuettu korkeakoulujen opetusyhteistyötä ja joustavia opetusmahdollisuuksia. Kuntoutusalan osaamiskeskittymä (OsKu) kehittää Jyväskylän ammattikorkeakoulun ja Metropolia ammattikorkeakoulun koordinoimana kuntoutusalan koulutusta ja tutkimusta yhteistyössä yliopistojen, tutkimusorganisaatioiden ja toisen asteen kanssa. (STM 2020). Katsauksen tutkimuksissa mainittiin myös joustavan opiskelun mahdollistamisen tärkeys. Vuoden 2021 loppuun asti kestävässä SOTETIE-hankkeessa kehitetään sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille joustavaa työelämälähtöistä jatkuvaa oppimista tukeva toimintamalli, sähköinen tiekartta, joka tekee sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten täydennyskoulutuksen tarpeen arvioinnin ja opintojen löytämisen nopeaksi ja helpoksi (SOTETIE 2021). Tämän katsauksen tulokset siis tukevat meneillään olevien kehittämishankkeiden perustamisen lähtökohtia.

Tutkimuksissa korostettiin työelämälähtöisyyttä ja työelämän edustajien mukaan ottamista kuntoutuksen koulutuksen suunnitteluun. Myös KunFo:n kehittämistyön taustoissa mainitaan, että koulutus- ja tutkimusjärjestelmä tulisi valtakunnallisesti kehittää suhteessa sosiaali- ja terveystarpeiden kehitystarpeisiin ja yksi foorumin työryhmistä on osaamis- ja työelämätarpeet. Työryhmän kehittämistarpeiden pohjalta

voidaan ennakoida koulutusta. (Valtioneuvosto 2021). Näin ollen työelämän edustajia on tarkoitus kuulla ja osallistaa kuntoutuksen koulutusta kehittäessä. Katsauksessa mukana olleista tutkimuksista, kahdeksassatoista (n=18) hyödynnettiin tutkimusinformanteina myös työelämän edustajia, joka on 36% kaikista tutkimuksista. Tarpeen olisi lisätä myös työelämälähtöistä tutkimusta, esimerkiksi kartoittamaan työelämän mielipiteitä kuntoutuksen koulutuksen tulevaisuuden kehittämislinjoista, opiskelijoiden koulutuksessa saamasta osaamisesta tai työelämän ja oppilaitosten yhteistyöstä.

Teknologia ja digitalisaatio nousivat katsauksen tutkimuksissa vahvasti esille niin teknologiaosaamisen kuin opetuksen teknologisten ratkaisujen käytön osalta. Myös kuntoutuksen uudistamisen toimintasuunnitelmassa mainitaan *”Sidosryhmät ovat palautteissaan korostaneet etäkuntoutuksen, digitaalisten palveluiden ja uusien teknologioiden olevan merkittäviä uusia kehittämiskohteita kuntoutuksessa.”* (STM 2020). Tulevaisuuden teknologiaosaamisen tarvetta tulisi siis painottaa myös kuntoutuksen koulutuksen opetuksessa ja tutkimuksessa esimerkiksi etäkuntoutuksen, etäohjauksen, tietojärjestelmien käytön ja kehittämisen, digimateriaalin tuottamisen sekä kuntoutuksessa erilaisten teknologisten ratkaisujen hyödyntämisen osalta.

Moniammatillisuus ja monialaisuus sekä siihen kohdistuva tutkimus näyttäytyi katsauksessa vähäisenä. Niitä ei myöskään ole mainittu kuntoutuksen uudistamiskomitean ehdotuksissa vaikkakin komitean yleisessä kuulemistilaisuudessa ehdotettiin, että uusien maakuntien palveluihin tulisi lisätä kuntoutukseen erikoistuneita moniammatillisia tiimejä. Lisäksi asiantuntijuuteen ja osaamiseen liittyvät kannanotot koskivat lähinnä moniammatillisuuden ja kuntoutuksen asiantuntijuuden ylläpitämistä ja vahvistamista. Toisaalta komitean työstämän SWOT-analyysin perusteella kuntoutuksen vahvuutena ja mahdollisuutena pidettiin moniammatillista osaamista ja monialaisia yhteistyömuotoja. Komitea mainitsee hyvän kuntoutuksen olevan toteutukseltaan monialaista (STM 2017). Kuntoutuksen uudistamisen toimintasuunnitelmassa moniammatillisuus mainitaan tärkeänä osana kuntoutuksen suunnittelussa, hyvissä kuntoutuskäytänteissä, varhaisen tuen toteutumisessa ja kuntouttavissa työotteissa (STM 2020). Moniammatillisuutta ja monialaisuutta pidetään kuntoutuksen vahvuutena ja tärkeänä osana työelämän toimintoja. Sen ilmenemistä kuntoutuksen koulutuksen opetuksessa ja koulutusrakenteissa ei kuitenkaan ole laajemmin tutkittu, etenkin viimeisinä vuosina. Tämä herättää pohdintoja, otetaanko moniammatillinen ja monialainen osaaminen itsestäänselvytyksenä, jonka ymmärtämiseen ei edellytetä tutkimustiedon lisäämistä? Ovatko moniammatillisuus ja monialainen työskentely lähinnä reto-

riikkaa teorian ja strategian tasolla, missä määrin se näyttäytyy käytännön toteutuksissa niin työelämässä, kuntoutuksen koulutuksessa kuin kuntoutuksen opettajankoulutuksessa?

5 Johtopäätökset

Katsauksen tulosten sekä katsaukseen mukaanotettujen tutkimusten kehittämisehdotuksien perusteella kuntoutuksen koulutuksen tutkimuksessa ja kehittämisessä tulisi tulevaisuudessa kiinnittää huomiota seuraavaksi esitettyihin johtopäätöksiin:

-Työelämälähtöisyyden ja työelämän edustajien osallistamisen lisäämistä tutkimustoiminnassa sekä koulutusten ja koulutusohjelmien kehittämisessä tarvitaan, jotta kuntoutuksen koulutus voisi vastata tarkoituksenmukaisesti työelämän muuttuviin osaamistarpeisiin. Koulutuksen ja työelämän välillä tarvitaan joustavaa yhteistoimijuutta ja dialogisuutta.

-Teknologiaosaaminen tulisi korostua selkeämmin kuntoutusalan yhtenä keskeisenä osaamistarpeena ja siihen tulisi kiinnittää huomiota kehitettäessä kuntoutuksen koulutuksen tutkintorakenteita, opettajien osaamista sekä opetusmetodeja. Teknologiaa tulisi hyödyntää erilaisissa oppimisympäristöissä ja pedagogisissa ratkaisuissa.

-Moniammatillisen ja monialaisen osaamisen tarkastelua kuntoutuksen koulutuksessa sekä siihen liittyvän tutkimustiedon volyymia tulisi lisätä; toteutuvatko moniammatilliset ja monialaiset opintojen toteutustavat kuntoutuksen koulutuksessa tarkoituksenmukaisella tavalla; perehdytetäänkö kuntoutuksen opiskelijat moniammatilliseen ja -alaiseen yhteistyöhön ja toimintakulttuuriin jo opintojen aikana, sillä kuntoutusalalla tarvitaan tulevaisuudessa yhä enemmän monitoimijaisia verkostoja, yhteistoimintaosaamista sekä monimuotoisia yhteistyötaitoja.

-Moniammatillisuuden edistämiseksi tarvitaan kuntoutuksen yhteisen tietoperustan ja käsitteiden luomista, jonka vuoksi koulutukseen tulisi sisällyttää kaikille kuntoutusalan ammattilaisille yhtenäisiä opintoja ja pedagogisia ratkaisuja. Kuntoutuksen ammattilaisilla tulisi olla yhteinen käsitys kuntoutuksen teoriasta sekä yhteisten teoreettisten käsitteiden käytöstä.

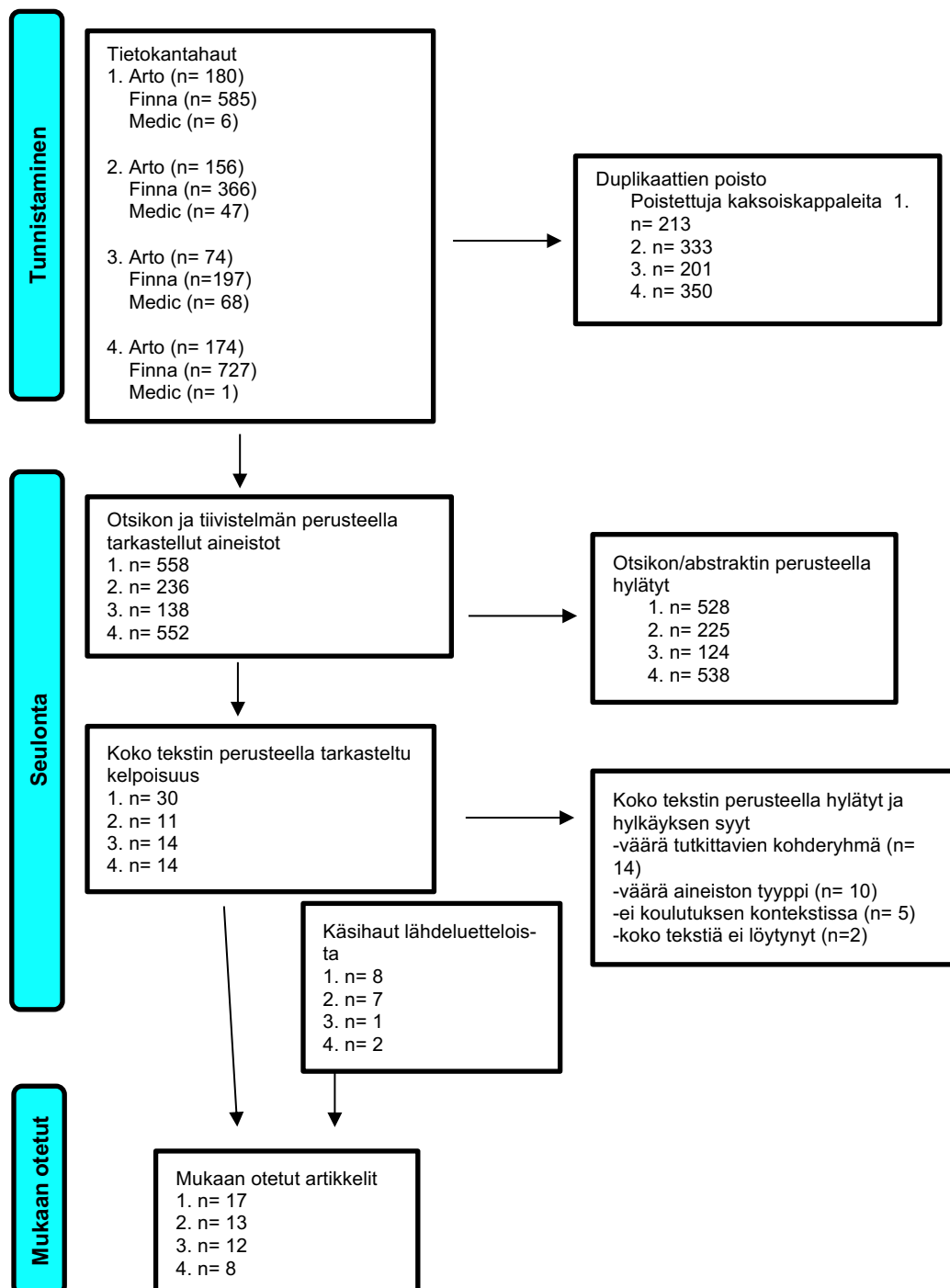
-Kuntoutuksen koulutuksessa tulisi edistää joustavaa opiskelua, opintoja tulisi pystyä suorittamaan hyödyntäen eri oppilaitosten opintotarjontaa, jatkokoulutukseen pääsyn tulisi olla joustavaa. Lisäksi koulutusrakenteiden tulisi olla joustavia ja nopeasti toimintaympäristön muutoksiin reagoivia.

-Suomessa on tarvetta kuntoutuksen koulutuksen tuottaman osaamisen ja ammatillisen identiteetin tutkimuksen yhtenäiseen kehittämiseen. Katsauksen perusteella tutkimuskenttä on pirstaleinen, sillä tutkimuksista ei löytynyt selkeää yhteistä tutkimuskohdetta tai tarkastelun alla olevia aihepiirejä.

-Kuntoutuksen koulutusta tarkastelevan laadullisen tutkimuksen rinnalla on tarvetta määrällisen tutkimuksen volyymin lisäämiseen. Määrällisesti voidaan tarkastella muun muassa koulutusmääriä, opetussisältöjen tuntimääriä, työllistyneiden määriä, työvoimatarpeen määrää tai opiskelun keskeyttäneiden määrää. Myös monimenetelmäinen lähestymistapa voisi tuottaa lisäarvoa tarkasteltavien ilmiöiden ymmärtämiseen.

Liitteet

LIITE 1. PRISMA 2020 flow chart (Page ym. 2020) vuokaavio katsauksen hakuprosessista. Vuokaavio hakulausekkeet erikseen tarkasteltuina (numerot 1-4).

Liite 2. Koulutusrakenteita, opetussuunnitelmia ja koulutusmääriä tarkastelevien tutkimusten kuvaileva taulukko

Tekijä(t)	Julkaisu vuosi	Tavoite & Tarkoitus	Tutkittavat	Metodologia/tutkimusasetelma	Metodit (aineiston keruu ja analysointi)	Tulokset & Jatkotutkimusehdotukset
<p>Annala, J.</p> <p>Merkitysneuvotteluja hopsista ja sen ohjauksesta – väitöskirja, <i>Tampereen yliopiston kasvatus-tieteiden tiedekunta</i></p>	2007	<p>Tavoitteena on kehittää korkeakoulutukseen soveltuvan hopsin ja sen ohjauksen pedagogisia käytänteitä.</p> <p>Kuvata ja analysoida hopsin ja sen ohjauksen pedagogisen kehittämisen prosessia ja siinä tapahtuvia merkitysneuvotteluja.</p> <p>Kuvata ja analysoida hopsin muotoitumisen prosessia ja merkityksiä opiskelijanäkökulmasta.</p>	<p>Ammattikorkeakoulun sosiaalialan koulutusohjelman opiskelijat (n=42)</p> <p>Koulutusohjelman tiimin jäsenet (n=10)</p>	<p>Toimintatutkimus</p> <p>Sosiaalialan koulutusohjelman opiskelijoita seurattiin vuosina 2002-2005. Tiimin jäseniä ja opiskelijoita tarkasteltiin käytännön työyhteisönä, joka kehitti hopsia ja sen ohjausta merkitysneuvotteluissa.</p> <p>Tutkimusaineisto koostui dokumentti-, kysely- ja kirjoitelma-aineistoista.</p>	<p>Dokumenttiaineisto: kokousmuistiot, asiakirjat, sähköpostiviestit, toiminnan dokumentointi ja havainnot, ohjaussuunnitelmat; muutokertomuksen rakentaminen</p> <p>Avoimiin kysymyksiin pohjautuvat kyselyaineistot 3 eri opintojen vaiheessa; teriasidonnainen sisällönanalyysi</p> <p>3. vuoden opiskelijoiden kirjoitelma-aineisto, miten opiskelijan</p>	<p>-Korkeakouluopiskelussa prosessina rakennettun hopsin hyödyt ovat ilmeiset opintojen suunnittelun, oppimisen ja opiskelun jälkeisen ajan osalta</p> <p>-Hopsin merkitys vaihtelee opiskelijakohtaisesti</p> <p>-Hops itsessään ei tuota ammatillista kasvua ja kehittymistä, vaan kyse on rinnakkaisista toisiaan täydentävistä ja toisiaan muokkaavista prosesseista</p> <p>-Hops on toimiva ja merkityksellinen silloin, kun se on kytketty kokonaisvaltaisesti pedagogiseen suunnitteluun ja käytänteisiin</p> <p>-Hopsin ohjauksen integroinnilla pedagogisiin käytänteisiin voidaan parhaimmillaan palvella sekä opiskelijaa että ohjaajaa</p> <p>-Hopsin ohjauksen normatiivisuus nähdään myönteisenä resurssina, vaikka ohjauksen</p>

hops muuttui
opintojen aikana;
teoriasidonnainen
sisällönanalyysi

tarve vaihtelee opiskelijakohtaisesti

-Ohjaajan soveltuvuus ja halukkuus toimia
hops-ohjaajana olisi tärkeää ottaa huomioon
ohjauksen järjestelyissä

-Ohjaustyön kuormittavuus riippuu siitä, miten
hopsin ohjaus on jäsenetty osaksi ohjaajan
työnkuvaa

-Pedagogisen yhteisön osallistuminen hops:in
kehitystyön tavoitteiden asettamiseen sekä
toimintakäytänteiden luomiseen vahvistaa
sitoutumista ja motivoi toimintaan

-Pedagogisen yhteisön arvot määrittävät mil-
laiseen rooliin opettajat sijoittavat hops:in
ohjauksen omassa työssään

-Rakenteelliset uudistukset ja strategiset lin-
jaukset edellyttävät yhteisön merkitysneuvot-
teluja

JATKOTUTKIMUSEHDOTUKSET:

*-Hopsin tarkastelua voisi syventää ammatilli-
sen kasvun ja kehittymisen kysymyksiin*

*-Hopsin ryhmämuotoisen rakentamisen lähtö-
kohdat*

-Opiskelijaorientaatioiden erojen tarkastelu

						-Hopsin ohjaus vuorovaikutustilanteena ja keskusteluna
Ehrström, J., Kettunen, J. & Salo, P.	2018	Tutkia Suomen ammattikorkeakoulujen fysioterapian koulutusohjelmien opetussuunnitelmia kivunhoidon opetuksen sisällöistä ja opetuksen tuntimäärästä	Ammattikorkeakoulut, joissa fysioterapian koulutusohjelma (n=12)	Poikittaistutkimus, kyselylomake	Sähköisesti lähetetty kyselylomake fysioterapian koulutusohjelmasta vastaaville henkilöille, tilastollinen analysointi, avoimet kysymykset temaattisella sisällönanalyysillä	<p>Kipukoulutuksen määrä:</p> <p>-suurin osa koulutustunneista kohdistui kivun hoitoon ja sen hallintaan, seuraavaksi eniten kivun fysiologia sekä kivun arviointi ja tutkiminen</p> <p>-nämä sisälsivät eniten opetusta sairauksista ja vammoista, joissa kipu on läsnä, manuaalisesta terapiasta, sähköhoidoista ja kivun kontrollista</p> <p>-vähiten opintoja biopsykososiaalisesta mallista, kognitiivisesta käyttäytymisterapiasta ja monitieteisestä kivunhoidosta</p> <p>-5 ammattikorkeakoululla erillinen kurssi kivun hoidosta, näissä kouluissa kaksinkertainen määrä kipukoulutusta verrattuna niihin, joilla se oli integroituna opintoihin (103h vs. 53h)</p> <p>-kolmasosa ammattikorkeakouluista koki, että kivunhoidon koulutus on riittävällä tasolla</p> <p>-kipukoulutuksen määrä on kasvanut kaikissa ammattikorkeakouluissa</p> <p>-osa kivunhoidon menetelmien opettamisesta (biopsykososiaalinen näkökulma) oli riittämät-</p>
<p>Physiotherapy pain curricula in Finland: a faculty survey</p> <p><i>Scand J Pain</i> 2018; 18(4), 593-601</p>						

tömällä tasolla, ammattikorkeakouluja suosittellaan päivittämään opetussisältöjä uusimman tutkimustiedon mukaisesti

JATKOTUTKIMUSEHDOTUKSET:

-Kipukoulutuksen ja sen erilaisten järjestämistapojen tehokkuus

-Lisääkö kipukoulutuksen opetustuntien määrän kasvu ammatillista osaamista

Hakala, R., Tahvanainen, S. & Virtanen, K.	2012	Tehdä laadullisen ennakkoinnin kokoava selvitys sosiaalialan, terveysalan sekä kuntoutus- ja liikunta-alan ajankohtaisista julkaisuista, raporteista, tutkimuksista ja viranomaislinjauksista ja analysoida alojen tulevaisuuden osaamistarpeisiin liittyviä mahdollisesti puuttuvia ja	Kirjallisuushaulla lopulliseen työhön valitut 54 eri aineistoa.	Integroiva kirjallisuuskatsaus	Kirjallisuuskatsaus ja sen tulosten taulukointi, koulutustoimikuntien toiveiden mukaisesti yleisten osaamistarpeiden huomiointi	-Tulevaisuuden osaamistarpeiden selvityksiä ei löytynyt terveysalan, kuntoutuksen eikä liikunta-alan yliopistotasoisista tutkinnoista -Ennakointitietoa fysioterapeutin ja sosionomin tulevaisuuden osaamisesta Verkosto-osaaminen: -moniammatillisuus-, yhteistyöverkosto-, tiimi- ja verkosto-osaaminen, viestintäosaaminen, kolmannen sektorin tunteminen Palveluosaaminen: -sote palvelu- ja toimintajärjestelmän kokonaisuuden tunteminen, palvelu- ja asiakasprosessien tunteminen, asiakkaan palveluohjaus-
--	------	---	---	--------------------------------	---	---

Sosiaali-, terveys-, sekä kuntoutus- ja liikunta-alan osaamistarpeiden ennakointi

täydennystä vaativia
osa-alueita.

osaaminen

Kansainvälisyysosaaminen:

-kulttuurienvälinen osaaminen, monikulttuurisuus, kaksi- ja monikielisyysliittyvä osaaminen, kulttuurien tuntemus

-määrittely aineistossa niukka

Teknologia- ja ympäristöosaaminen:

-tietotekniikan, kommunikaatio- ja hyvinvointiteknologian käytön osaamista

-kestävän kehityksen osaaminen, ekologinen tietoisuus

-aineistossa kuvaus suppeaa

Yhteiskunnallinen vaikuttaminen:

-yhteiskunnallisten muutosten seuraaminen ja niihin reagoiminen

-hoidon laatuun vaikuttaminen kertomalla asiakasryhmien tarpeista organisaation/yhteiskunnan tasolla

-erityisesti sosiaalityöntekijöille tärkeä

-tulevaisuuden teemoina nousivat esille ennaltaehkäisevä työ, terveyden ja hyvinvoinnin

						edistäminen, lapsi- ja perhetyö, syrjäytymisen ehkäiseminen ja osallisuuden vahvistaminen, mielenterveyden edistämisen, päihteiden käytön vähentämisen sekä ikääntyvien kanssa tehtävään työhön liittyvät erityisosaamisen tarpeet, moniammatillinen yhteistyö
<p>Harra, T., Holviki-vi, J., Hyrkkänen, U., Immonen, M., Kiviaho-Tiippana, A., Pikkarainen A., Sallinen, M. & Sihvonen, S.</p> <p>Kuntoutusalan koulutuksen uudistaminen ammattikorke-kouluissa – dia-logityöskentelyn tulokset</p> <p><i>Jyväskylän am-mattikorkeakoulun raporteja</i></p>	2016	Opetus- ja kulttuuriministeriön aloitteesta käytyjen korkekouludialogien tavoitteena oli tunnistaa niitä tekijöitä, joilla vahvistetaan koulutusalojen tavoitteellista toimintaa sekä pohtia tulevaisuuden uudenlaisten koulutusrakenteiden ja -tarjonnan muutostarpeita.	Ammattikorkea koulujen edustajat, kuntoutusalan opettajat, työelämän edustajat, sidosryhmät	Dialogiprosessi Raportissa kuvataan kuntoutusalan amk-tutkintoja tuottavien ammattikorkeakoulujen edustajien lukuvuonna 2015-2016 käydyn dialogiprosessin tulokset.	Työpajat, selvitykset, koulutuspäivät, seminaarit, projektit	<p>Kuntoutusalan koulutuksen rakenteen kehittäminen:</p> <p>-monikeskinen toimintaverkostomalli: yhteistyö, valtakunnallisesti kattavat osaamiskeskuksien ympärillä toimivat verkostot → monitieteisen ja -alaisen yhteistyön edut, kansallisen ja kansainvälisen kuntoutuksen tutkimus- ja kehittämistoiminnan vahvistuminen</p> <p>-yhteistyömallien kehittäminen</p> <p>-osaamiskeskuksien tehtävät vastuineen ja työnjako tulisi selvittää ja sopia</p> <p>-erikoistumiskoulutuksen, YAMK-tutkintokoulutuksen ja yliopistokoulutuksen tuottaman kuntoutusalan osaamiseen tulee ottaa kantaa niin, että opiskelu voidaan hahmottaa kuntoutusalan syvenevänä tai laajentavana polkuna, katkeamaton jatkumo koulutuksen perustasosta tohtoritutkintoon saakka-</p>

Kuntoutusosaamisen vahvistaminen:

-systemaattinen yhteistyön tarve ja vetoite

-dialogiprosessin jatkaminen

-kansainvälisen verkostotoiminnan kehittäminen

-kuntoutusalojen yhteisten osaamiskokonaisuuksien ja niiden toteutusmallien konkretisointi ja kokeilut, tavoitteena tuottaa erilaisia osaamiskokonaisuuksia yhteisesti hyödynnettäväksi

-kuntoutusalan koulutuksen kehittämisverkoston perustaminen

Kuntoutusalan kansainvälisen yhteistyötoiminnan kehittäminen:

-tiivis ammattikorkeakoulujen välinen yhteistyö

-kansainvälisiin hankkeisiin ja yhteistyörakenteisiin osallistumisen lisääminen

-kuntoutustieteen perustan kansainvälinen tutkiminen ja kehittäminen

-eri korkeakoulujen ja yliopistojen vastuun jakaminen ja profiloituminen kansainvälisten verkostojen kehittämisessä ja tutkimustyöhön

Heikkinen, M.	2014	<p>Selvittää, miten ongelmaperustaiseen opetussuunnitelmaan siirtyminen muuttaa oppimisen ja osaamisen arviointia tarkastelemalla uusia arviointimenetelmiä ja -käytänteitä sekä opiskelijoiden ja opettajien käsityksiä ja kokemuksia uudistusten merkityksestä.</p>	<p>Ammattikorkeakoulun sosiaalialan opiskelijat</p> <p>avoin kyselylomake (n=43)</p> <p>teemahaastattelut (n=35)</p> <p>portfolioiden itsearviointit (n=37)</p> <p>Ammattikorkeakoulun sosiaalialan opettajat</p> <p>kyselylomake (n=9)</p> <p>teemahaastattelut (n=11)</p>	<p>Tapaustutkimus</p> <p>Tarkoituksena kuvata pilottiryhmän opiskeluaikana vakiintuneita uusia arviointimenetelmiä- ja käytänteitä sekä opiskelijoiden ja opettajien tulkintoja uudistusten merkityksestä</p>	<p>Avoin kyselylomake opiskelijoille, teoriaohjaava sisällönanalyysi</p> <p>Opiskelijoiden teemahaastattelut ryhmässä, teoriaohjaava sisällönanalyysi</p> <p>Opiskelijoiden portfolioiden itsearviointit, teoriaohjaava sisällönanalyysi</p>	<p>-Ongelmaperustainen pedagogiikka monipuolisti arviointikohteita ja -käytäntöjä sekä kyseenalaisti opettajien ja opiskelijoiden aiempia käsityksiä arvioinnista</p> <p>-Arvioinnin painopiste siirtyi summatiivisesta tuotosarvioinnista formatiiviseen itsearviointiin, prosessiarviointiin sekä kompetenssiin</p> <p>-Tutoriaalityöskentely lisäsi opiskelijoiden osallisuutta ja moniäänisyyttä itsearvioinnin ja vertaispalautteen kautta, tarkkailijan roolissa toimiminen kehitti opiskelijan havainnointikykyä ja palautteen antamisen taitoa</p> <p>-reflektiotaidot kehittyivät jo ensimmäisen opiskeluvuoden kuluessa. Henkilökohtaisen palautteen koettiin lisäävän reflektion merkitystä</p> <p>-itsearviointi mahdollisti oppijan osallisuuden ja äänen kuulemisen kiinnittäen huomiota oppimistuloksen rinnalla prosessiin.</p> <p>-harjoittelujaksot nostettiin tärkeimmiksi oppimiskokemuksiksi ammatillisen kasvun näkökulmasta, opiskelijat arvostivat ammattilaisten antamaa palautetta</p>
---------------	------	---	---	---	--	--

-kehityshaasteiksi nousi osallisuuden ja kontrollin tasapainon löytäminen ja arviointikriteerien täsmentäminen, erityisesti hyväksytytason arviointikriteerien laatiminen sekä opiskelijoiden ja opettajien yhteisesti jaettujen arviointikriteerien luominen

-tenttien korvautuminen esseillä lisäsi huolta arvioinnin tasapuolisuudesta

-liian tiheä itsearviointi laski opiskelijoiden motivaatiota, optimaalinen väli reflektioesseille olisi 2-3 kertaa lukuvuodessa

-osaamisen arvioinnissa tulee käyttää monipuolisia ja moniäänisiä keinoja, jotta asiantuntijuuden kehittymisen eri elementit saadaan näkyville

-arviointikohteita on syytä konkretisoida enemmän osaamisen näkökulmasta, esim. sosionomin kompetenssien pohjalta

-työelämätahoja on pyrittävä osallistamaan vuoropuheluun, jolla luodaan yhteistä ymmärrystä uudeltaisesta arviointiajattelusta

-muutoksen tueksi tarvitaan koko opetussuunnitelman kattava arviointistrategia

						JATKOTUTKIMUSAIHEITA:
						<p>-Toimivien mallien ja käytäntöjen etsiminen, joissa itse-, prosessi- ja tuotosarviointi on integroitu onnistuneesti</p> <p>-Tutoriaaliarvioinnin funktio ja merkitys</p> <p>-Itsearviointi painottavien oppimistehtävien sisällön ja palautteen analysointi</p> <p>-Miten verkko-opiskelu muuttaa arviointia?</p>
Helminen, J.	2014	Selvittää ammattikorkeakoulujen järjestämän erikoistumiskoulutuksen nykytilaa ja arvioida sosiaalialan erikoistumiskoulutuksen tarve tulevaisuudessa	Ammattikorkeakoulujen (sosionomi AMK koulutusohjelma) yhdyshenkilöt (n=21)	Poikittaistutkimus, kyselylomake	<p>Sähköpostitse lähetetty kysely (17 kysymystä, avoimia ja vastausvaihtoehtoisia kysymyksiä)</p> <p>Vastauksia verrattiin ja niitä täydennettiin aikaisempien kartoitusten tuottamilla tiedoilla.</p> <p>Aikaisempaan raporttiin pyydettiin kannanottoja, joita hydynnettiin tulosten raportoinnissa.</p>	<p>-Sosiaalialan erikoistumiskoulutusten määrä on vähentynyt, vaikka niiden tarve on ilmeinen.</p> <p>-Ammatillisten erikoistumisopintojen rahoitusta on leikattu</p> <p>-Oppisopimustyyppiset täydennyskoulutukset eivät ole asettuneet sosiaalialan ammattikorkeakoulukentälle</p> <p>-Erikoistumisopintojen suunnittelu ja käynnistäminen nojautui työelämän esityksiin sekä kehittämistarpeisiin</p> <p>-suunnittelussa tulisi myös ottaa huomioon kansalaisten muuttuvat tuen tarpeet ja sosiaalialan uusiutuvat työtavat sekä niiden enna-</p>

kointi

-Erikoistumiskoulutusten tulee mahdollistaa ammatillisen osaamisen laajentaminen. Sen tulee olla työelämälähtöistä, mutta myös työelämän uudistamista tukevaa

-Erikoistumiskoulutukset voivat pohjata sosiaalialan työalueisiin (varhaiskasvatus, perhe-työ, mielenterveys jne.), työkäytäntöihin (sosiaalipalvelut, palveluohjaus, e-palvelut, verkkokommunikaatio) tai menetelmälähtöisyyteen (ilmaisu, dialogisuus). Näiden lisäksi johtaminen ja yrittäjyys.

-Erikoistumiskoulutuksen tulee edistää suunnitelmallista ammatillisen osaamisen kartuttamista elinikäisen oppimisen perusteiden mukaisesti

-Koulutuksen aihealueet tulee määritellä riittävän väljästi, mikä mahdollistaa variaation yhteiskunnallisten ilmiöiden, työelämän ajankohtaisten haasteiden ja alueellisten tarpeiden mukaan

Holvikivi, J., Harra, T., Kiventausta, K. & Sipari, S.

2016

Kartoittaa kuntoutuksen koulutuksen valtakunnallista tilannetta,

Ammattikorkeakoulut, joilla kuntoutusalan koulutusvastuita

Poikittaistutkimus, kyselylomake

Sähköpostitse lähetetty kyselylomake ammattikorkeakoulujen koulutuksesta

Rakenne, profiilit ja resurssit

-kuntoutusalan koulutus mallintuu hajautettuna verkostona, kokonaisuus hankalasti hahmotet-

<p>Kuntoutusalan koulutus – valtakunnallinen selvitys kuntoutusalan koulutuksesta ammattikorkeakouluissa 2015</p> <p><i>Metropolian julkaisu</i></p>	<p>koulutuksen tuottamisen tapoja sekä tuloksellisuutta</p>	<p>(n=16)</p>	<p>vastaaville vararehtoreille, aineistolähtöinen sisällönanalyysi ja erittely</p>	<p>tavissa</p> <p>-yhteistyötä ja työnjakoa ei ole suunniteltu valtakunnallisesti</p> <p>-on olemassa volyymiltaan vahvoja ammattikorkeakouluja, joilla olisi toimintaedellytys olla monikeskeisen verkoston kuntoutusalan moniammatillinen osaamiskeskus. Osaamiskeskukset tekisivät profiloitumista ja työnjakoa, jonka avulla taataan monipuolinen kuntoutusosaaminen. Keskusten tehtävänä olisi ylläpitää ja vahvistaa alueellisen verkoston toimintaa yhdessä alueellisten toimijoiden kanssa.</p> <p>-alueelliset verkostot kehittäisivät yhteistoteutuksella verkko-opetusta ja digitalisaation hyödyntämistä. Tällä vahvistettaisiin tällä hetkellä vain muutamissa ammattikorkeakouluissa painottuvia asioita kuten yrittäjäyys, asiakasymmärrys, näyttöön perustuvat käytännöt.</p> <p>-tarvitaan jatkoselvitystä osaamiskeskusten perustamisen kriteereistä ja alueellisten verkostojen mallintamisesta</p> <p>Kuntoutusosaamisen laajuus ja toiminnan monipuolisuus</p> <p>-kuntoutusosaaminen noudattaa kuntoutusalan suuria kehityslinjoja</p>
---	---	---------------	--	---

-laajentunut parantavasta ja korjaavasta toiminnasta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmaa korostavaksi

-kuntoutusosaamisessa tarvitaan sekä ammattispesifistä osaamista että kaikille koulutustasoille yhteistä ymmärrystä

-koulutusten toiminnan monipuolisuus ilmeni mm. pedagogisissa ratkaisuissa, laadun kehittämisen keinoina ja toiminnan volyymien suurina vaihteluina

-jatkossa tulisi selvittää, missä työtehtävissä tarvitaan kuntoutusalan osaamista ja mitkä tutkinnot kuuluvat kuntoutusalaan mukaan

Suosituks:

Kuntoutusalan koulutuksen rakenteen kehittäminen

-monikeskinen toimintaverkostomalli

-moniammatilliset osaamiskeskukset

-keskusten ympärillä toimivat alueelliset verkostot

-hallintoalojen keskinäinen yhteistyö koulutuksen kehittämiseksi

						<p>Kuntoutusosaamisen vahvistaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> -ammattispesifi osaaminen ja kuntoutusalan yhteinen osaaminen -ammattikorkeakoulujen, yliopistojen, tutkimuslaitosten ja työelämän yhteistyörakenteet -kuntoutusalakäsitteen uudelleen tarkastelu laajemmasta näkökulmasta <p>Kansainvälisen yhteistyön kehittäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> -ammattikorkeakoulujen välinen tiivis yhteistyö tutkimus- ja kehittämistoiminnassa sekä koulutusviennissä -kansainvälisen kilpailukyvyn vahvistaminen, aktiivinen osallistuminen kansainvälisiin hankkeisiin ja yhteistyörakenteisiin
Holvikivi, J., Huovinen, J., Katajapuu, N., Kinnunen, A., Kiviaho-Tiippana, A., Kuisma, R., Kärkkäinen, R., Leskelä, J., Lähtenmäki, M-L. & Lällä, K.	2020	Kuvata kuntoutusalan toimijoiden kokemuksia ja käsityksiä kuntoutuksen kentällä tapahtuvista muutoksista tulevaisuudessa ja osaamisen	15 työpajaa, joissa yhteensä 63 asiantuntijaa	Kuntoutuksen tiekartta 2030, tulevaisuuden muistelun työpajat	Ryhmähaastattelut	<p>Teknologian hyödyntäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> -digitalisaatio lisääntynyt kuntoutuksessa -digikuntoutus -etäohjaus -teknologiset ratkaisut kuntoutuksen tukena -teknologian hyödyntäminen sujuvoittaa monialaisuutta, asiakaskeskeisyyttä, verkostotyö-

muutostarpeista.

**Kuntoutuksen
osaamisen uu-
distumisen tule-
vaisuuden nä-
kymiä**

*Metropolia Am-
mattikorkeakoulu-
jen julkaisuja,
TAITO-sarja 71*

tä ja palvelujen joustavuutta

Kuntoutuksen toteutuminen 2030

**Kuntoutuksen monialaisuus ja moniamma-
tillisuus**

-kuntoutus monimuotoistuu sisältäen monitoi-
mijaisia verkostoja

-palveluverkosto läpinäkyvää

-konsultaatioherkkyyden lisääntyminen

Kuntoutuksen yksilöllisyys

-kuntoutuksen painopiste asiakkaan arjessa,
lähtökohtana tarpeiden, voimavarojen sekä
toimintaympäristöjen tunnistaminen

-kuntoutussuunnitelma rakennetaan aidosti
yhdessä kuntoutujan kanssa

-voimavaraperustainen kuntoutus, asiakkaan
omat tavoitteet ohjaavat kuntoutusta, kuntou-
tuksen toteutustapa on joustava

**Kuntoutuja on aktiivinen ja vastuullinen
toimija**

-kuntoutujat kantavat vastuuta myös ennalta-
ehkäisevästä toiminnasta

-asiakas valitsee itselleen sopivia menetelmiä ammattilaisen työkalupakista

-kuntoutuksen ammattilainen ikään kuin valmentajan roolissa

Kuntoutuksen osaamisen tarpeet 2030

Vuorovaikutusosaaminen

-sosiaaliset taidot, kyky toisen ihmisen kohtaamiseen, holistinen näkökulma ihmisestä

-tunneäly, herkyys, empatiataidot, taito kohdata ihminen psykososiaalisena kokonaisuutena

Toimintakyvyn ja -ympäristön arviointiosaaminen

-yksilöllisten tarpeiden arviointi, avun tarpeen määrittely

-ennakoiva prosessiosaaminen

-työkyvyn ja kuntoutusprosessin rinnakkainen tarkastelu, kuntouttava työtoiminta

-työelämäosaaminen

-ihmisoikeuskysymykset, vammaisten oikeu-

det, tasa-arvoisuus

Erityisosaaminen

-vahva substanssiosaaminen

-kyky työskennellä horisontaalisesti yhdessä

Teknologiaosaaminen

-etäkuntoutus, digiosaaminen

-digimateriaalien tuottaminen

-virtuaaliopetus

Yhteistoimintaosaaminen

-verkosto-osaaminen, dialogisuus, monitoimisuus, moniammatillisuus, monialaisuus, koordinaatio-osaaminen

-palveluohjaus, asiakasohjaus

Vaikuttavuus- ja tutkimusosaaminen

-tulkinta ja soveltaminen

-kompleksinen ja monialainen tutkimus

-vaikuttavuus ja laadukkuus

-tiedonhankintataidot, terveystaloustieteen osaaminen

Tulevaisuuden osaaminen

- muutososaaminen, sopeutumiskyky
- hybridiosaaminen
- yhteiskunnallinen vaikuttamisaosaaminen

Jatkuva oppiminen

- jatkuvan oppimisen varmistaminen ja valmiudet
- oman osaamisen arviointi
- työyhteisön jatkuva kehittäminen
- mentorointimallit työuran alkuvaiheessa oleville

Mitä kuntoutuksessa tapahtunut 2030

Yhteiskunnalliset ja rakenteelliset muutokset

- kuntoutusta ohjaava lainsäädäntö muuttunut vaikuttaen palveluiden saamiseen ja oikea-aikaiseen kohdentumiseen
 - kuntoutusjärjestelmän pirstaleisuus poistunut
 - rakenteelliset muutokset vaikuttaneet kuntoutusprosessien selkeyteen ja kokonaisvaltai-
-

suuteen

Vaikuttavuustutkimuksen osaaminen

-kuntoutuksen vaikuttavuus- ja kustannusvaikuttavuustutkimuksen määrä kasvanut

-tutkimus korkeatasoista ja monitieteistä

-tutkimustuloksia hyödynnetään päätöksenteossa

Koulutus laaja-alaisempaa

-eri koulutustasot, organisaatiot ja maantieteelliset rajat rikkovaa

-oppimisympäristöt ja sisällöt huomioivat teknologiaosaamisen ja tulevaisuusosaamisen tarpeet

Kuntoutujan voimaantuminen ja vastuullisuus lisääntynyt

-asiakkaan kuntoutustarpeet tunnistettu oikein

-asiakas osaa käyttää teknologiaa hyödyksi kuntoutusprosessissa

Kuntoutus monialaista

-kuntoutuksessa toteutuu vahva yhteistyö

						-verkotot moniammatillisia -uusia aloja mukana kuntoutuksessa
Jauhiainen, A., Sihvo, P., Jääskeläinen, H., Ojasalo, J. & Hämäläinen, S.	2017	Tuottaa tietoa sosiaali- ja terveydenhuollon digitaalisista tulevaisuuksista ja tulevaisuudessa tarvittavasta osaamisesta.	n=73, osallistujat työskentelivät sosiaali- ja terveydenhuollossa julkisella ja yksityisellä sektorilla, ICT-yrityksissä, koulutusorganisaatioissa sekä kolmannella sektorilla. Lisäksi mukana oli kansalaisia.	Skenaariotyöskentely tulevaisuustyöpajoissa	Työpajatyöskentely moniammatillisissa pienryhmissä -padlet-ilmoitustaulu ja skenaarion hahmottelemine, induktiivinen sisällönanalyysi	Sosiaali- ja terveydenhuollon digitaaliset tulevaisuudet -tiedonhallinta: tietokannat, seurantatiedot, turvalliset verkkopalvelut -etäpalvelut nopeuttavat ja helpottavat avunsaantia ja palveluita -digitaaliset sovellukset mahdollistavat asiakkaan hyvinvointia paikasta riippumatta -sensorit, älylaitteet, robotiikka -biohakkerointi, hyvinvointia ja terveyttä seurataan itsenäisesti -keinoäly diagnosoinnin ja hoidon resurssien kohdentamisen apuna -virtuaaliset palvelut helpottavat moniammatillisuuden toteutumista Tulevaisuuden sosiaali- ja terveydenhuollossa tarvittava osaaminen -sote-ammattilaisen perus- ja erikoisosaaminen
Skenaariotyöskentelyllä tietoa tulevaisuuden sosiaali- ja terveyspalveluista ja osaamistarpeesta						
<i>Finnish Journal of eHealth and eWelfare 2017;9(2-3), 136-147</i>						

					<ul style="list-style-type: none"> -teknologian perusosaaminen -tiedonhallintaosaaminen -asiakaslähtöinen palveluosaaminen -vuorovaikutus- ja verkkoviestintäosaaminen -ohjausosaaminen -uuden oppimiseen ja kehittämiseen myönteisesti asennoituminen -monialainen yhteistyöosaaminen -johtamis- ja yrittäjyysosaaminen
<p>Kananoja, A., Rautajoki, A, Pösö, T., Niemelä, J. & Ritakallio, V- M.</p> <p>Sosiaalialan korkeakoulutuksen suunta</p> <p><i>Opetusministeriön työryhmämuistioi-</i></p>	2007	<p>Työryhmän tehtävänä laatia ehdotus siitä, miten sosiaalialan koulutusta ja tutkimusta on tarkoituksenmukaisesti järjestää ja kehittää yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa vuoteen 2012 mennessä ja miten se tulisi mitoittaa ottaen huomioon</p>	Työryhmätyöskentely	<p>Työryhmän kokoukset (11), kuulemistilaisuudet (4) joilla kuultiin sosiaalialan koulutuksen, tutkimuksen ja työelämän asiantuntijoita</p> <p>Kirjallisuuskatsaus</p> <p>Koulutusyksiköiden tuottamat raportit ja analyysit</p>	<p>Sosiaalialan koulutusohjelmaraakenne</p> <ul style="list-style-type: none"> -korkeakoulutuksen ja koulutusohjelmien kehittäminen tiiviissä työelämäyhteistyössä -opetus- ja tutkimuslinikoiden perustaminen -sosiaalityön opetuksen, jota ei anneta pääaineopetuksena tulee vastata laadultaan pääaineopetusta -sosiaalityön koulutusta tulee antaa myös jatkotutkintotasoisena -valtakunnallinen areena koulutuksen ja työ-

ta ja selvityksiä
2007:43

työelämän ja
tutkimuksen tarpeet.

elämän tavoitteiden yhteensovittamiseksi

-sosionomien(AMK) erityisosaamisen jäsentämistä sosiaaliohjauksen eri tehtäväalueilla on tarpeen

Sosiaalityön yliopistokoulutuksen rakenteellinen kehittäminen ja koulutusvolyymi

-koulutusta ja tutkimusta kehitetään vahvistamalla kuuden yliopistoyksikön yhteistoimintaa ja työnjakoa, ratkaisuksi esitetään sosiaalityön valtakunnallista yliopistokonsortiota

-aloituspaikkoja tulee lisätä n. 100 paikalla

-koulutus tulee keskittää olemassa oleviin yliopistoihin (6)

-avoimen yliopiston opiskelua tulee kehittää sosiaalityön valtakunnallisten yliopistokonsortion ohjaamana

Sosiaalialan ammattikorkeakouluopetuksen rakenteellinen kehittäminen ja koulutusvolyymi:

-Ammattikorkeakoulujen sosiaalialan aikuis-koulutusta on lisättävä

-ruotsinkielisten aloituspaikkoja tulee lisätä n. 30 aloituspaikalla

-rakennetaan ammattikorkeakoulututkintoon johtava aidosti monialainen vanhustyön koulutusohjelma (210op)

-vanhustyön monialaisen innovaatiokeskuksen tarve

-tehdään valtakunnallinen sosiaalialan aikuis-koulutuksen kehittämisstrategia

Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen työnjako ja yhteistyö

-luodaan sosiaalialan koulutusta käsittelevä valtakunnallinen yhteistyöelin, joka kokoaa molemmat korkeakoulusektorit ja työelämän edustajat

-vahvistetaan yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen verkoston välistä valtakunnallista yhteistyötä

Sosiaalialan tutkimus ja kehittäminen

-tieteellinen tutkimus keskitetään pääasiassa yliopistojen yhteydessä toimiviin opetus- ja tutkimuslinikoihin

-opetus- ja tutkimuslinikoiden, osaamiskusten ja kehittämissyksiköiden tehtävät, vastualueet ja rakenteet on selkiytettävä, jotta voidaan välttää päällekkäinen työ ja suunnata

					<p>kokonaisvoimavarat taloudellisella tavalla</p> <p>-välttämätön tutkimustoiminta turvataan, alan tutkijakoulutus välttämätöntä</p>
<p>Kangasniemi, M., Hipp, K., Häggman-Laitila, A., Kallio, H., Karki, S., Kinnunen, P., Pietilä, A-M., Saarnio, R., Viinamäki, L., Voutilainen, A. & Waldén, A.</p> <p>Optimoitu sote-ammattilaisten koulutus- ja osaamisuudistus</p> <p><i>Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 39/2018</i></p>	<p>2018</p> <p>Osahanke III (Sosiaali- ja terveysalan sote-osaamisen liittyvän koulutuksen nykytila ja tulevaisuus):</p> <p>Tarkoituksena kuvata, millaisia sote-uudistuksen synnyttämiä osaamis- ja koulutustarpeita ja niihin liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia koulutuksenjärjestäjät tunnistavat.</p> <p>Kuvata, miten koulutuksenjärjestäjät aikovat sote-uudistuksen synnyttämiin osaamis- ja koulutustarpeisiin käytännössä vastata ja millaisia riskejä ja</p>	<p>Koulutusorganisaation sote-koulutuksesta vastaavat henkilöt (koulutus-päällikkö, koulutuslajohtaja, osaamis-aluepäällikkö, toimialapäällikkö, tutkintovastaava) (n=30)</p>	<p>Poikittaistutkimus, kyselylomake</p>	<p>Verkkokysely (8 sote koulutukseen liittyvää kysymystä, 6 taustatietokysymystä, 22 osaamistarpeita kuvaavaa Likert-asteikollista muuttujaa), määrällinen aineiston analyysi (frekvenssi- ja prosenttijakaumat, keskiarvo, Mann-Whitney U-testi)</p> <p>Avoimet vastaukset, sisällön luokittelu</p>	<p>-Tärkeimmät sote-osaamistarpeet ovat asiakas- ja potilaslähtöisyys, asiakkaan ja potilaan ohjaus ja neuvonta, eettinen osaaminen sekä monialaiset yhteistyötaidot</p> <p>-Vähiten tärkeäksi arvioitiin vaikuttavuus-osaaminen ja tutkimusosaaminen</p> <p>-AMK:ssa työskentelevät arvioivat toisella asteella työskenteleviä tärkeämmäksi tutkimusosaamisen, vaikuttavuusosaamisen ja digitalisaation (p< 0.05)</p> <p>-62% vastaajista oli sitä mieltä, että nykymuotoista koulutusta tulee sisältöjen osalta muuttaa vastaamaan paremmin sote-uudistuksen tavoitteita ja yhteiskunnan muutosta, rakenteiden muutosta halusi 40% vastaajista</p> <p>-Tulevaisuuden osaamistarpeet painottuvat asiakastyöhön, työntekijäosaamiseen ja tulevaisuuden sote-osaamiseen</p> <p>-Uutta sote-osaamista tarvitaan tulevaisuudessa taloudesta, kustannuksista, palvelumuotoilusta, innovaatioista sekä robotiikasta.</p>

		mahdollisuuksia niihin liittyy.				<p>Lisäksi tarvitaan osaamisen vaihtoa sote-alojen välillä, työntekijöiden roolin muutosta ja verkostotyöskentelytaitoja</p> <p>-67% piti tärkeänä, että asiakkaat osallistuisivat koulutuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen, 80% piti tärkeänä yhteistyön työelämän asiantuntijoiden kanssa</p> <p>-Monialaisia opintoja tulisi kehittää, mutta ne eivät saa vaarantaa ammattialakohtaisia substanssiopintoja</p> <p>-Tulevaisuudessa tulee harkita uusia, soten sisäisten tai niiden rajat ylittävien tutkintojen tarve</p>
Katisko, M., Kolka, M. & Vuokila-Oikkonen, P.	2014	Luoda koulutuksen järjestäjien, tutkinnon järjestäjien, ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen sekä työelämän kanssa yhteistyössä malli, jossa keskitytään moniammatillisen ja monialaisen yhteistyön	Ryhmähaastatteluisissa moniammatilliset työryhmät	Pehmeä systeemi-metodologia Tulevaisuuskenaarioiden luominen	Fokusryhmähaastattelut (n=11) ja niissä täytetyt SWOT-analyysit sekä opettajaopiskelijoiden learning cafe-työskentely, sisällön analyysi	<p>Aloja ylittävä osaaminen</p> <p>-osaamisen dialektinen kehittyminen ja sen merkitys uudenaikaisessa palveluosaamisessa</p> <p>-uudenaikaisien palvelujen organisointi ja rakentaminen</p> <p>Rajapinnoilla yhdessä toimiminen</p> <p>-tuottaa aloja ylittävää osaamista</p> <p>-luovat, yhteistoiminnalliset ratkaisut</p> <p>-vapaaehtois- ja kansalaisresurssien hyödyntäminen</p>

sessä

*Opetushallituksen
raportit ja selvityk-
set 2014:2.*

osaamisen
kehittämiseen ja
edistämiseen
koulutukseen
kuuluvassa
työssäoppimisessa
ja harjoittelussa.

täminen

Asiakkaan osallisuus

-kuulluksi tuleminen ja vaikuttamisen todelli-
nen mahdollisuus

-kokemusasiantuntijoiden käyttö palveluiden
suunnittelussa, toteuttamisessa, kehittämis-
sä ja arvioinnissa

Yhteisöllinen osaaminen

-sosiaalinen pääoma; luottamus, osallisuus,
voimavarat, vertaistuki

-ohjauksen ja verkostoitumisen osaaminen

Toimivat tietojärjestelmät

-haasteena luoda toimintakäytäntöjä, joissa
asiakkaiden luvalla voidaan toimia hänen
valitsemissaan yhteistyörakenteissa

-moniammatillisen ja monialaisen työn onnis-
tumisen käytännössä edellyttää tietojärjestel-
mien teknistä kehittämistyötä

Työssäoppiminen ja harjoittelu

-oppilaitosten ja työelämän välinen dialoginen
yhteistyö

-oppimistehtävissä otetaan huomioon työyhteisöjen ja yhteistoimintaverkostojen moninaisuus

-tulee olla dialogista, opiskelijan oppimista edistävää yhteistoimintaa

-keskeisenä elementtinä ohjaus

Koulutus ei pelkästään työelämän tarpeita vastaava

-vaikea ennakoida, mitä työelämä ja sen sisältämät työnjaot ovat, kun opiskelija on saanut tutkintonsa suoritettua

-ammatin perusosaaminen sekä oppimisen ja kehittymisen valmiuksien karttumisen tärkeää

Ohjaustaitojen edistäminen koulutuksella

-nuorten ohjaaminen, esteettömyyskysymykset, erilaisten kokemustaustan omaavat

-opiskelijan muiden ammattien tai alojen aikaisemman kokemuksen käyttöönotto

Asiantuntijuus

-ei synny koulutusprosessin aikana

-opiskelijalla tai vastavalmistuneella oikeus kehittää omaa asiantuntijuuttaan, perehdyttä-

misellä ja ohjauksella merkittävä rooli

Kokkonen, L. & Holvikivi, J.	2018	Selvittää minkälaisia toiveita opiskelijoilla ja alumneilla on liittyen uudenlaisen osaamisen saavuttamiseen kuntoutusalan opinnoissa sekä joustavaan opintojen suorittamiseen ammattikorkeakoulujen välillä	Kuntoutusalan (apuvälinetekniikka, fysioterapia, jalkaterapia, kuntoutusohjaus, naprapatia, osteopatia, toimintaterapia) alempaa korkeakoulututkintoa suorittavat kolmannen ja neljännen vuoden opiskelijat sekä alumnit n=168	Poikittainen tutkimus, kyselylomake	Sähköinen kyselylomake, avoimia kysymyksiä sekä Likertasteikollisia väittämiä	<p>-opintojen kehittämisessä tärkeänä pidettiin oman ammatin kuntoutusosaamisen tarkastelua ja selkeämpää määrittelyä, monialaisuuden lisäämistä sekä mahdollisuutta opiskella kuntoutuksen opintoja muissakin kuin omassa ammattikorkeakoulussa. Toiveita esitettiin mm. monialaisesti toteutettavan työn harjoitteluun, verkko-opintojen kehittämistä ja harjoittelun vahvistamista opinnoissa</p> <p>-opintojen sisältöihin toivottiin enemmän kuntoutusprosessin opiskelua, toimintakyvyn arviointiosaamisen syventämistä, kuntoutuksen yhteiskunnallista ja lainsäädännöllistä tarkastelua sekä järjestöjen roolin huomioimista</p> <p>-opintoja olisi tärkeä kehittää suuntaan, jossa on mahdollista suorittaa opintoja toisen ammattikorkeakoulun opintotarjonnasta</p> <p><u>Keskeiset kehittämiskohteet</u></p> <p>Kuntoutusalan oman ammatinydinosaamisen vahvistaminen</p> <p>-opintojen tulisi selventää oman ammatin ydinosaamista kuntoutuksen osalta ja selke-</p>
------------------------------	------	--	--	-------------------------------------	---	---

ämmin määritellä kuntoutuksen käsitettä

-kuntoutuksen osaamisen integroituminen omaan ammatilliseen osaamiseen ja tutkintoon

Harjoittelutoiminta ja sen kehittäminen

-harjoittelu, toiminnallisuus ja tekeminen olisivat vahvemmin osa oppimista ja osaamisen kehittymistä

Monialaisen yhteistyön laajeneminen

-monialainen yhteistyö jo opintojen aikana

Ammattikorkeakoulujen välisen yhteistyön ja opetustarjonnan lisääminen

-AMK tulisi mahdollistaa nykyistä enemmän tapoja, joilla opiskelija voi suorittaa kuntotusalan opintoja myös muissa ammattikorkeakouluissa

-koulutuksen tulisi tarjota laajemmin ja uusia kuntoutuksen opintojaksoja

-opintoja tulisi järjestää valtakunnallisessa yhteistyössä

Lintula, L. & Paalasmaa, P.

2020

Tuottaa tietoa OSKUn (Kuntoutuksen valtakunnallinen osaamiskeskittymä) osaamisen uudistamisen työryhmälle

Osaamista kuntoutukseen kuntoutujan parhaaksi

Metropolia Ammattikorkeakoulun julkaisuja, TAITO-sarja 72

I-vaihe: kysely kuntoutuksen tutkintojen edustajille (n=6)

II-vaihe: asiantuntijat n=10

III-vaihe: asiantuntijat n=21

VI-vaihe kuntoutuksen tutkintojen edustajat n=3

Metropolian kuntoutusalan yhteisen osaamisen selvitysprosessi

I-vaihe: Sähköpostitse lähetetty kysely

II-vaihe: Asiantuntijatapaamisen yhteisen työskentelyn tulokset taulukoituna

III-vaihe: Asiantuntijatapaaminen, ryhmätyöskentelyn tulokset taulukoituna

IV-vaihe: III-vaiheen aineiston analysointi

V-vaihe: IV-vaiheen tulosten keskinäisten suhteiden määrittely

VI-vaihe: Kyselylomake

VII-vaihe: Kuntoutuksen yhteisiä osaamisia verrattiin yhteisen orientaatioperustan osa-alueisiin.

Kuntoutuksen yhteiset osaamiset ja sote-osaamiset

-kuntoutuksen yhteiset osaamiset voidaan jaotella jaettuun osaamiseen, integroituu osaamiseen sekä rajatyöosaamiseen

-tutkintojen näkökulmasta jaettua osaamista on nähdä ihminen omassa arjessaan terveyttä, hyvinvointia ja toimintakykyä edistävien ja uusiutuvien digitaalisten sote-palveluiden käyttäjänä

-integroitua osaamista tarvitaan kuntoutus-, hoito-, ja palvelusuunnitelmien laatimisessa, ammatillisessa viestinnässä ja monialaisessa kehittämisessä

-kuntoutuksen kehittämiseen tarvitaan monialaista tietoa ja monialaisia menetelmiä

Kuntoutuksen yhteisten osaamisten keskinäiset suhteet

-kuntoutuksen kehittämisosaamisella on keskeinen rooli muiden osaamisen vahvistumisen kannalta

-moniammatillinen kuntoutusosaaminen eniten yhteyksissä muihin osaamisalueisiin, seuraavaksi eniten sidoksia toimiminen kuntoutus-

VIII-vaihe: Valtakunnalliseen CampusOnline tarjontaan tuotettiin Kuntoutuminen monialaisena yhteistoimintana - opintopaketti (5op.)

IX-vaihe: AMK:t tuottivat kuntoutuksen profiilinsa, jota verrattiin kuntoutuksen yhteisiin osaamisiin.

verkostoissa sekä kuntoutuja arjessa - osaamisella.

Kuntoutuksen yhteisten osaamisten ja sote-osaamisten tärkeys

-kuntoutuksen asiantuntijat pitivät erittäin tärkeänä yhteistä sote-alan osaamista koskien asiakasta palvelujen äärellä (5.00), hyvin tärkeänä terveyden, hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistämisoosaamista (4.33), kuntoutus-, hoito- ja palveluosaamista (4.33), moniammatillisten yhteistyön muotoja (4.33) ja ihmistä arjessaan (4.00). Vähiten tärkeänä pidettiin sote-palvelujen tuottamista (2.66).

-hyvin tärkeänä yhteiseksi osaamiseksi kuntoutusalalla koettiin kuntoutuja arjessaan (4.66), kuntoutuksen järjestäminen (4.33), asiakaslähtöinen teknologia ja apuvälineet (4.33), moniammatillinen toimintakykyosaaminen (4.33), kuntoutuksen kehittämisosaaminen (4.00) ja toimiminen kuntoutusverkostoissa (4.00). Vähiten tärkeäksi koettiin kuntoutusjärjestelmä ja lainsäädäntö (3.33).

Kuntoutuksen yhteisten osaamisten ja ammattikorkeakoulujen kuntoutuksen profiilien yhteys

-kuntoutuksen järjestämiseen liittyvä osaami-

nen nousee ammattikorkeakoulujen profiileissa eniten esiin. -asiakaslähtöinen teknologia, apuvälineiden osaaminen sekä moniammatillinen toimintakykyosaaminen seuraavaksi mainituin osaamisprofiili

-vähiten profiileissa näkyivät kuntoutusjärjestelmä, lainsäädäntöosaaminen sekä moniammatillinen kuntoutusosaaminen

Ehdotus kuntoutusosaamisen opintotarjonnaksi

-Selvitystyön tuloksena löydetyt yhdeksän kuntoutuksen tutkinnoille yhteistä osaamista (kuntoutuksen järjestäminen, asiakaslähtöinen teknologia ja apuvälineet, moniammatillinen toimintakykyosaaminen, kuntoutuksen kehittämisosaaminen, teknologisten ratkaisujen kehittäminen, kuntoutuja arjessaan, toimiminen kuntoutusverkostoissa, kuntoutusjärjestelmä ja lainsäädäntö, moniammatillinen kuntoutusosaaminen) luovat ammattikorkeakoulujen kuntoutuksen tutkinnoilla hyvän lähtökohdan tuottaa yhteistä kuntoutuksen verkko-opintotarjontaa

-opintotarjonnassa otettava huomioon niin koulutukseen hakeutumassa olevat kuin jo eri koulutusasteilla opiskelevat

-opinnot tulisi voida hyväksilukea osaksi erilaisia ja eritasoisia tutkintoja

-opinnot mahdollistavat vaatimustasoltaan eritasoiset ja laajuiset opintosuoritukset

-suunnittelussa ja tarjonnan tuottamisessa ohjaavina periaatteina jatkuva oppiminen ja joustavat opiskelumuodot

-tulevaisuudessa keskeistä on tarkastella ja suunnata opintotarjontaa myös muille sote-toimijoille, jotka hyötyvät kuntoutusosaamisesta

-kuntoutujien osallistuminen koulutuksen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin on tarpeen

-huomiota tulee kiinnittää työyhteisön monialaiseen osaamiseen ja kuntoutumista tukevaan osaamisen johtamiseen

-valtakunnallisia, alueellisia ja paikallisia osaamisen kehittämishankkeita tarvitaan tukemaan ammattikorkeakoulujen kuntoutuksen koulutuksen järjestämistä

-kouluttajayksikön luoma kuntoutuksen koulutuksen orientaatioperusta olisi hyvä laatia herkäksi myös nopeille toimintaympäristön

<p>Opetus- ja kulttuuriministeriö</p>	<p>2019</p>	<p>Osaamisella soteen -hankkeen tavoitteena oli sosiaali- ja terveysalan koulutuksen kehittäminen sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmän uudistuksen tarpeisiin. Raportin tarkoituksena on esittää tutkintoon johtavan koulutuksen ja sitä täydentävän jatkuvan oppimisen pidemmän aikavälin uudistustarpeita.</p>	<p>Osaamisella soteen-hankkeen ohjausryhmätyökentely</p>	<p>Valtakunnallinen asiantuntijoiden verkosto, työpajat ja seminaarit</p>	<p>muutoksille</p> <p>-ammattikorkeakoulujen kuntoutuksen profiilien tarkemmalla selvittämisellä voidaan tunnistaa Suomen kärkiosaajat. Kärkiosaajia on tärkeä hyödyntää, kun kehitetään tulevaisuuden osaamista koko Suomen kuntoutuksen koulutukseen.</p>
<p>Tutkintoon johtavan koulutuksen kehittäminen tukemaan sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistamista</p> <p><i>Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisu 2019:24</i></p>					<p>Palvelujärjestelmän tarpeet</p> <p>-sote-ammattihenkilöiden geneeristä osaamista tulisi kehittää sote-palveluiden uudistamistavoitteiden ja toimintakulttuurin muutoksen mukaisesti; palvelun asiakaslähtöisyys, toiminnan kustannusvaikuttavuus, monialainen yhteistoiminta, kehittämistoiminnan osaaminen, substanssiosaaminen, vuorovaikutustaidot, eettisen ja juridisen tietoperustan sekä palvelujärjestelmän tunteminen</p> <p>-kliininen potilastyö ja sosiaalihuollon vaativa asiakastyö edellyttää uudenlaisia koulutusjatkumoa ja joustavia opintopolkuja erikoisosaamisen kehittämiseksi; ammattikorkeakoulujen, yliopistojen ja palvelujärjestelmän yhteistyössä tulisi määritellä osaamista erikoistavat ja syventävät yhtenäiset kokonaisuudet</p> <p>-osaamisen jatkuvaa kehittämistä varten tulisi</p>

luoda alueellisia rakenteita ja ottaa käyttöön näyttöön perustuvia käytäntöjä. Lisäksi tulisi luoda rakenteita työelämän, korkeakoulujen ja ammatillisen koulutuksen järjestäjien yhteistyölle osaamis- ja koulutustarpeiden ennakoimiseksi sekä joustavien opintopolkujen luomiseksi työelämän ja koulutuksen välille

-työpaikoilla tapahtuvan osaamisen arvioinnin yhtenäisten käytäntöjen kehittäminen ja monipuolisten oppimisympäristöjen rakentaminen

-palveluiden järjestämisen ja tuottamisen edellyttämää johtamisaosaamista tulisi uudistaa; erikoistumiskoulutukset, täydennyskoulutukset

-monipuolistuvan palvelutuotannon ohjaus edellyttää johtamisen eettisen arvopohjan, toiminnan vaikuttavuuden sekä järjestämis- ja tuotanto-osaamisen vahvistamista

-digitalisaation edellyttämä osaaminen oleellinen osa sekä johtamiskoulutusta, että sote-ammattihenkilöille suunnattavia koulutuksia

Tutkintoon johtavan koulutuksen sisältöjen ja toteutustapojen kehittäminen

-korkeakoulujen ja ammatillisen koulutuksen järjestäjien tulisi kehittää koulutussisältöjä

yhteistyössä sote-palvelujen järjestäjien sekä palveluntuottajien kanssa

-vuorovaikutusta työelämän kanssa vahvistettava

-korkeakoulut ja ammatillisen koulutuksen järjestäjät tiivistävät yhteistyötään koulutussäiltöjen kehittämisessä ja tuottamisessa, syventävät opetusyhteistyötä sekä luovat yhteisiä opetusmateriaaleja ja opintojaksoja. Koulutusta ja aineistoa tulisi avata joustavasti ja avoimesti hyödynnettäväksi esim. digitaalisessa muodossa.

-sote-ammattilaisten yhteinen tietoperusta taataan kehittämällä sote-alan tutkinnoille yhteisiä sisältöjä ja pedagogisia ratkaisuja

-uusien pedagogisten ratkaisujen, oppimis- ja opetusympäristöjen sekä opettajien osaamisen kehittäminen

-monialaiset opinnot, esim. sote-koulutukseen tuodaan uusia näkökulmia käyttäytymistieteiden, ICT:n, teknologian, tuotantotalouden ja taloustieteen aloilta.

-opiskelijat tulee ottaa nykyistä vahvemmin mukaan kehittämiseen ja tutkimukseen

-tutkintoon johtavassa koulutuksen kehittämi-

sessä tulisi huomioida erityisesti seuraavat osaamistarpeet; asiakaslähtöisyys ja ohjaus- ja neuvontaosaaminen, moniammatillisuus- ja tiimityöosaaminen, palvelujärjestelmäosaaminen, tutkimus- ja kehittämisosaaminen, näyttöön perustuva toiminta, kustannusvaikuttavuusosaaminen, digitalisaatio ja teknologia, kestävä kehitys

Korkeakoulujen tutkinnoista ja muusta koulutuksesta muodostuvan kokonaisuuden uudistaminen joustavammaksi ja paremmin tarpeisiin vastaavaksi

-sote-korkeakoulututkintojen ja jatkuvan oppimisen rakenteesta ja sen toimivuudesta tulisi toteuttaa kokonaisarvio, johon otetaan huomioon myös työelämän muutoksesta johtuvat uudistustarpeet

-erikoistavasta koulutuksesta tulisi kehittää tunnistettavampi kokonaisuus sotepalvelujärjestelmien tarpeisiin

-tutkintojen rakennetta tulisi kehittää joustavammaksi ja nopeammin osaamistarpeisiin reagoivaksi

-ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneiden on pystyttävä siirtymään joustavammin suorit-

tamaan ylempiä korkeakoulututkintoja

-sote-ammattilaisten työuria tulisi pidentää
koulutuspolkuja tehostamalla

Uudistuneen ammatillisen koulutuksen hyödyntäminen

-ammattitutkintojen ja erikoisammattitutkinto-
jen asemaa ja roolia tulee vahvistaa sekä
lainsäädännössä, että työelämässä

-muuttuviin osaamistarpeisiin vastataan hyö-
dyntämällä ammatillisen koulutuksen tutkinto-
rakenteeseen kuuluvien tutkintojen, tutkinnon
osien ja osaamiskokonaisuuksien joustavaa
suorittamismahdollisuutta

-osaamisen hankkimisessa hyödynnettävä
aiempaa paremmin työvoimakoulutusta ja
henkilöstökoulutusta

Harjoittelun edellytysten turvaaminen

-harjoittelun sopimuskäytäntöjen yhdenmu-
kaistaminen ja selkeyttäminen

-harjoittelun ja opiskelijaohjauksen kehittämi-
nen

-velvoite ottaa sote-tutkintoon johtavan koulu-
tuksen opiskelijoita harjoitteluun

						Ennakointi sote-alan kehittämiseksi
						-koulutusmäärien ennakointi
<p>Piirainen, A. & Sjögren, T.</p> <p>Laaja-alainen ja monikerroksinen kuntoutuksen osaaminen</p> <p><i>Jyväskylän yliopisto, Terveyden edistämisen tutkimuskeskus, Julkaisuja 6/2016</i></p>	<p>2016</p>	<p>Selvittää työelämän, opettajien ja opiskelijoiden näkemyksiä kuntoutusalan koulutuksesta sekä alakohtaisesti, että alueellisesti</p>	<p>1. kierros: kuntoutuksen alan vuoden 2014 ammattikorkeakoulujen opetussuunnitelmat n=30 (toimintaterapia n=7, fysioterapia n=16, jalkaterapia n=2, kuntoutusohjaaja n=2, osteopatia n=1, apuvälineteknikko n=1, naprapatia n=1)</p> <p>2. kierroksen haastattelut</p> <p>asiantuntijoiden ryhmähaastattelu: n=93 (fysioterapia n=33, toimintaterapia n=27, monialai-</p>	<p>Delphi-menetelmä</p>	<p>1. kierros: julkisesti saatavilla olevat kirjalliset kuntoutusalan koulutusammattien opetussuunnitelmaa, sisällönanalyysi</p> <p>2.kierros: ”Kuntoutuksen koulutuspäivien” yhteydessä toteutetut ryhmähaastattelut sekä alueellisesti toteutetut ryhmähaastattelut, sisällönanalyysi</p> <p>3. kierros: 1 avoin kysymys ja 34 Likert-asteikollista väittämää sisältävä sähköinen kyselylomake (mrln-interview-ohjelma), aineiston tilastollinen tarkastelu</p> <p>4. kierros: 8 väittä-</p>	<p>-keskeisimpänä kuntoutuksen toimijoiden osaamisena nousi esiin kuntoutuksen yhteinen tietoperusta niin koulutuksessa kuin työtoiminnassa</p> <p>-yhteinen tietoperusta tarkoitti sekä yhteistä käsitystä kuntoutuksen teoriasta, että yhteisten teoreettisten käsitteiden tarpeellisuutta</p> <p>-tietoperusta koko kuntoutuksen opetuksen perustana</p> <p>-ammattilaiset arvostivat näyttöön perustuvaan käytäntöä ja pitivät alaan liittyvän tiedon tuottamista merkittävänä asiana</p> <p>-professionien erityisosaaminen nähtiin vahvasti kuntoutuksen osaamisen keskiössä</p> <p>-eri alojen yksittäiset ja samanlaiset oppimispolut nähtiin tärkeämpänä kuin yksilölliset ja joustavat oppimispolut</p> <p>-Suomen alueiden erityisyys ja huoli tasa-arvoisuudesta alueiden kesken tuli vahvasti esille ammattilaisten haastattelussa</p> <p>-kuntoutuksessa korostui yhteistyö ja -</p>

set ryhmät
n=33)

ryhmähaastattelu: n=126 (työelämän edustajat n=58, kuntoutusalan opiskelijat n=23, kuntoutusalan opetushenkilökunta n=54)

3. ja 4. kierros:
n=82 (Ammattikorkeakoulujen opetustyö ja opetuksen suunnittelu n=19, päätöksenteko ja johtaminen n=10, kuntoutusalojen opiskelijat n=6, opiskelijajärjestö n=1, työelämä n=9, työelämän johtaminen ja päätöksenteko n=9, tieteellinen

mää sisältävä sähköinen kyselylomake, aineiston tilastollinen tarkastelu

toiminta. Yhteistyö nähtiin mahdolliseksi yhteisten oppiaineiden opiskelussa sekä etäteknologisten ratkaisujen myötä

-yhteistyö kuntoutuksessa nähtiin keinoksi tehdä professioiden rajoja ylittävää toimintaa

-yhteistyö ei Suomessa saavuta organisaatioiden rajoja ylittävää toimintaa, yhteistyössä oli kuitenkin yrityksiä ja oppilaitoksia Suomen rajojen ulkopuolelta

-koulutuksen nähtiin tuottavan osaavia ammattilaisia eri alueille, kun oppilaitokset sijaitsevat hajautetusti eri puolilla Suomea

-kuntoutuksen toimijoiden näkökulmasta erityisesti yhteiskunnan taloudellisten resurssien niukkuus rajoittaa kuntoutuksen koulutuksen ja palveluiden kehittämistä

-opetussuunnitelmissa oli paljon yhteisiä elementtejä, kuntoutuksen osaaminen esitettiin rakenteiden ja oppimisen periaatteena. Vasta toimijoiden alueellisissa ryhmähaastatteluissa tuli esiin kuntoutuksen erilaiset toimintatavat, jotka

laajensivat kuntoutusta kansainvälisesti ja alueellisesti eri suuntaan

tutkimus ja kehittämis toiminta
n=10, ammattiyhdistystoiminta
n=1, ammatiliitot
n=5, kansallinen ohjausjärjestelmä
n=10

Haasteet ja kehittämistarpeet

- kuntoutuksen yhteinen teoria, tietoperusta, käsitteet ja näyttö
- kuntoutusyhteistyö on moniammatillista/monialaista erilaisissa toimintaverkostoissa
- koulutus takaa kuntoutustyövoiman alueella
- koulutuksen ja työelämän välinen joustava yhteistoiminta
- opiskelijan yksilöllisten oppimispolkujen mahdollistaminen (oma ammattipolku, joustava ammatin täydentäminen/erikoistuminen, korkeakoulutuksen jatkuvuus)
- kuntoutuksen koulutuksen osaamisverkoston muodostaminen vähintään viidelle alueelle

Vuorensyrjä, M., Borgman, M., Kemppainen, T., Mäntysaari, M. & Pohjola, A.	2006	Tavoitteena tuottaa alakohtaista ennakoitietoa sosiaalialan tulevista osaamis-, työvoima- ja koulutustarpeista.	Kyselylomake: Lähihoitajat (n=705), sosionomit (n=636) Asiantuntija-haastattelut n=45	Ennakointitutkimus	Kyselylomake Haastattelut Tilastokeskuksen julkaisut	-sosionomikoulutuksen sisäänotettujen opiskelijoiden määrä kasvanut lyhyessä ajassa, opiskelupaikoilla kysyntää, sillä noin joka 4-5 pääsee koulutukseen, keskeyttäneitä n. 9% -nopea koulutusmäärien kasvu näyttäytyy yleisenä sijoittumisena muille toimialoille (n.30% valmistuneista), valmistuneista n.60% sijoittuu sosiaalipalvelujen kentälle (kuntoutta-
--	------	---	--	--------------------	--	--

**Sosiaalialan
osaajat 2015 –
Sosiaalialan
osaamis-, työ-
voima- ja koulu-
tustarpeiden
ennakointihanke
(SOTEN-
NA):loppuraportti**

*Sosiaalityön jul-
kaisusarja 4,
Jyväskylän yli-
opisto*

va työtoiminta 13%)

-noin viidennes valmistuneista ei hakeutuisi uudessa valintatilanteessa alalle, syynä mm. alhainen palkkaus, heikko yhteiskunnallinen asema ja asiakkaiden elämäntilanteen mukanaan tuoma työn raskaus

Koulutuksen volyyymi tulee mitoittaa vastaamaan sosiaalialan ennakoitavissa olevia haasteita

-Sosionomi (AMK) koulutuksen suhteen nykyisen nuorisoasteen tason säilyttämistä

-sosiaalityöntekijäkoulutuksen aloituspaikkojen tuntuva lisäämistä

Tiedontuotannon vahvistaminen

-ennakointitutkimuksesta tehtävä pysyvä osa sosiaalialan tiedontuotantoa

-vastuu tutkimuksen suuntautuneisuudesta ja laadusta on yliopistoilla

-nykyinen tutkimus ei volyymiltaan vastaa sosiaalialan tietotarpeita, tutkimusta tarvitaan erityisesti vanhustenhuollon palveluiden kehittämisen tueksi

Arviointitutkimuksen lisääminen

-parhaan tuottavuustason käytäntöjä koskevaa tutkimus- ja kehittämissuorituksia tuettava

-vaikutusten systemaattinen analysointi

-tuottavuusanalysointi, kustannus-hyötyanalysointi

Sosiaalialan työpaikkojen vetovoimaisuuden lisääminen

-epäsuhta työn raskauden ja palkan välillä

-sosiaalialan koulutus ei näy alalle ha-keutuville kilpailukykyisenä investointina

Työmarkkinoiden keskeisten ongelmien purkaminen

-sosiaalityöntekijäpulan poistaminen

-palkkatason nostaminen

-syRJäseutujen kuntien mahdollisuuksia palkata päteviä työntekijöitä tulisi voida tukea erityis-toimin

Koulutusasteiden yhteistyön lisääminen

-selkeä sosiaalialan identiteetin luominen

-yhteisten temaattisten kurssien luominen esimerkiksi vanhustenhuollon kysymyksistä

tutustuttaisi eri koulutusasteiden opiskelijoiden (lähihoitaja, sosionomi, sosiaalityöntekijä) ja opettajia toisiinsa ja selkeyttää alan tehtäväkennettä

Yhteisen, tulevaisuuteen suuntautuneen ja voimavarakeskeisesti orientoituneen sosiaalialan identiteetin synnyttäminen

-alan vetovoimaisuuden kehittäminen

-alan valtakunnallinen systemaattinen kehittäminen ja tutkimus

Liite 2. Opetushenkilöstön osaamiseen ja pedagogiikkaan kohdistuvien tutkimusten kuvaileva taulukko

Tekijä(t)	Julkaisu vuosi	Tavoite & Tarkoitus	Tutkittavat	Metodologia/tutkimusasetelma	Metodit (aineiston keruu ja analysointi)	Tulokset & Jatkotutkimusehdotukset
<p>Huhtasalo, J.</p> <p>Opettajan asiantuntijuus muutoksessa – asiantuntijuus ja sen jakamisen diskurssit digitaalisessa oppimisympäristössä</p> <p><i>Kasvatus & Aika 13(4) 2019, 45-63.</i></p>	2019	<p>Kuvata, miten asiantuntijuutta tuotetaan erilaisten puhetapojen avulla ja miten asiantuntijuutta jaetaan, kun sosiaalityöntekijäopiskelijoiden kandidaatintyön ohjaus tapahtuu verkon välityksellä</p>	<p>Sosiaalityöntekijäopiskelijat (n=8) ja heidän opettajansa (n=4)</p>	<p>Diskurssitutkimus</p> <p>Haastattelu opiskelijoille ja opettajille, jotka osallistuivat verkkovälitteiseen kandidaatin tutkintomaseminaariryhmään.</p>	<p>Skype yhteydellä toteutettu puolistrukturoitu teemahaastattelu, sisällönanalyysi & diskurssianalyysi</p>	<p>Asiantuntijuuden puhetavat:</p> <p><u>Teknologinen asiantuntijuus</u></p> <p>Ikädiskurssi</p> <p>-teknologian nähtiin olevan nuorten opiskelijoiden ja opettajien osaamis- ja vahvuusalueita</p> <p>-puhetavalle ominaista kyseenalaistamaton jaottelu nuoriin ja vanhempiin</p> <p>-asiantuntijuutta tuotettiin eronteon kautta; ”meikäläisen ikäiset”</p> <p>Opettajuusdiskurssi</p> <p>-teknologiseen, sisällölliseen ja tieteelliseen asiantuntijuuteen liittyvä puhetapa</p> <p>-lähtökohtaisesti opettajilta edellytetään monien asiantuntijuuden osa-alueiden hallintaa, opettajan tulisi osata ratkaista myös teknolo-</p>

giaan liittyvät ongelmat

-opettajien tuottamassa puheessa sisältyi osaamisen odotus heihin itseensä henkilökohtaisesti, tavoitteena olla hyvä, osaava opettaja

Sisällöllinen asiantuntijuus

Työkokemuskurssi

-työkokemusten kautta pääsy sisällölliseen asiantuntijuuteen kaventaen opettajan ja opiskelijan välistä eroa, jolloin opettajan sisällöllistä asiantuntijuutta uskalletaan kyseenalaistaa

Opettajuskurssi

-Opiskelijat edellyttivät, että opettajalla tulisi olla sosiaalityön sisällöllistä asiantuntijuutta

Tieteellinen asiantuntijuus

Kokemattomuuskurssi

-vain opiskelijoiden tuottamaa

-opiskelijat eivät olleet aiemmin tehneet tieteellistä tutkimusta, joten he eivät kokeneet omaavansa tieteellistä asiantuntijuutta

Opettajuskurssi

-tieteellinen asiantuntijuus liitettiin lähes poik-

keukset vain opettajan asiantuntijuuteen kuuluvaksi

Asiantuntijuuden jakaminen diskurssissa

-teknologista asiantuntijuutta jaettiin puhetoissa tasaisesti, rajoja ylittävä käytännönläheinen yhteistyö opettajan ja opiskelijan välillä

-opettajat toivat ilmi, että heillä on samat lähtökohdat teknologisessa asiantuntijuudessa kuin opiskelijoilla

-sisällöllisen asiantuntijuuden jakaminen opiskelijan työkokemusten kautta

Opettajien tulee tulevaisuudessa pystyä yhdistämään pedagogisia ja teknologisia näkökulmia. Opettajat tulevat tarvitsemaan tukea ja uudenlaisia rakenteita muutoksessa olevan asiantuntijuutensa käsittelemiseksi.

JATKOTUTKIMUSEHDOTUKSET:

-miten opetusteknologia vaikuttaa opettajan työhön ja asiantuntijuuteen

<p>Koskinen, C., Koskinen, M., Koivula, M., Korpi, H., Koskimäki, M., Lähteenmäki, M-L., Mikkonen, K., Saaranen, T., Salminen, L., Sjögren, T., Sormunen, M., Wallin, O. & Kääriäinen. M.</p> <p>Health- and social care educators' ethical competence in relation to core values and ethos.</p> <p><i>Nursing Ethics, 27(4), 1115-1126.</i></p>	<p>2020</p>	<p>Laajentaa ymmärrystä sote-opettajien eettisistä taidoista suhteessa ydinarvoihin ja eetokseen</p>	<p>Sote-alan opettajat n=48 (hoitotyön opettajat n=26, sosiaalityön opettajat n=7, fysioterapian opettajat n=6, kansanterveystieteen opettajat n=3, kättilökoulutuksen opettajat n=2, radiologian opettajat n=2, farmasian ja biotieteiden opettajat n=2)</p>	<p>Laadullinen haastattelututkimus</p>	<p>Puolistrukturoidut fokusryhmähaastattelut 2–5 hengen ryhmissä, temaattinen sisällönanalyysi</p>	<p>Eettiset ydinmotiivit</p> <ul style="list-style-type: none"> -sisäinen opettajuus (innostus, työn arvostus, motivaatio) ja halu opettaa luovat pohjan eettiselle pätevyydelle <p>Eettinen suhtautuminen</p> <ul style="list-style-type: none"> -Inhimillinen suhtautuminen opiskelijoihin yksilöinä ja yksilöllisinä oppijoina: opiskelijoiden kuunteleminen, heistä huolehtiminen, responsiivinen vuorovaikutus, opiskelijoiden elämäntilanteen ymmärtäminen -Tahdikkuus ja lujuus: vastuullisuus ja oikeudenmukaisuus tärkeä ohjaava tekijä, ystävällisyys, kohteliaisuus, rajojen asettaminen, opiskelijoiden haastaminen -Tarkkanäköisyys ja saavutettavuus: opettajan tulisi olla aidosti kiinnostunut opiskelijasta ja arvostaa heitä, olla opiskelijan saatavilla -Oppimisen ilo ja tyytyväisyys: oppilaat tulee nähdä resurssina, joka lisää opettajan tyytyväisyyttä. Opettaja tuntee iloa ja tyytyväisyyttä, kun opiskelijoiden ammatillisuus kehittyy. Opettaja myös jakaa tyytyväisyudentuntemensa opiskelijoille. -Kollegoiden ja alan arvostus: kokemusten ja
---	-------------	--	---	--	--	--

tiedon jakaminen, pedagoginen vapaus, kollegiaalisuus, me-henki, hyvä työilmapiiri, epäonnistumisien salliminen

Eettiset toimintatavat

-Kyky toimia joustavasti ja vuorovaikutteisesti: kuunteleminen, erilaisuuden hyväksyminen ja arvostaminen, laaja näkökulma asioihin, hyvä sietokyky muutoksille, luovuus, innovatiivisuus

-Kollegiaalisuus ja työyhteisön tuki: yhteiset linjaukset, tuen ja avun saaminen, konsultointimahdollisuus, avoimuus erilaisille mielipiteille ja näkökulmille, moniammatillinen yhteistyö, vapaus kehittyä

-Roolimalli ja innoittaja: vastuu, arvostus, avoimuus, opettajien rooli lähempänä mentoria, mukana kulkijaa ja tukijoukkoa. Kollegiaalisuuden ja potilaitten arvostamisen roolimalli opiskelijan tulevaisuudessa. Haavoittuvaisuuden näyttäminen, opettajakaan ei tiedä kaikkea.

Opettajien persoona ja eettiset toimintatavat ovat elintärkeitä opiskelijoiden oppimisen, kasvun ja etiikan kannalta. Tämän vuoksi opettajakoulutuksessa olisi tärkeä kiinnittää huomiota opettajien eettisten taitojen kasvuun.

<p>Kotilainen, A., Mikkonen, K., Sjögren, T., Korpi, H., Koskinen, C., Koskinen, M., Koivula, M., Koskimäki, M., Lähteenmäki, M-L., Saaranen, T., Sormunen, M., Salminen, L., Mäki-Hakola, H., Wallin, O., Kuivila, H., Tuomikoski, A-M., Holopainen, A. & Kääriäinen, M.</p>	<p>2020</p>	<p>Kuvata sosiaali-, terveys- ja kuntoutusalan opettajien itsearvioitua osaamista. Tavoitteena tuottaa uutta tietoa, jota voidaan hyödyntää ammatillisen opettajakoulutuksen kehittämisessä ja uudistamisessa sekä opetushenkilöstön täydennyskoulutuksen laatimisessa.</p>	<p>Soteku-alan ammattikorkeakoulujen (n=21) ja ammatillisten oppilaitosten (n=7) opettajat (n=422)</p>	<p>Poikkileikkaustutkimus, sähköinen kysely</p> <p>Aineisto kerättiin osana TerOpe-kärkihanketta</p>	<p>HeSoEduCo-mittari (Likert-asteikko), aineiston määrällinen tarkastelu & voima-analyysi</p>	<p>Kokonaisvaltaisesti tarkasteltuna opettajat arvioivat osaamisensa hyväksi (ka 3.44). Hyvälle tasolle asettuivat substanssi- ja opetus suunnitelmaosaaminen (3.62), opiskelijälähtöinen pedagoginen osaaminen (3.66), yhteisöllinen digipedagogiikkaosaaminen (3.10), opiskelijan ammatillisen kehittymisen ohjausosaaminen (3.72), kulttuurinen osaaminen (3.23), johtamis- ja hallinnollinen osaaminen (3.42), verkostollinen ja yhteiskunnallinen osaaminen (3.22) ja näyttöön perustuvan toiminnan osaaminen (3.53).</p> <p>Terveysalan opettajat arvioivat näyttöön perustuvan toiminnan osaamisensa (3.62) paremmaksi kuin sosiaalialan opettajat (3.29). Sosiaalialan opettajan arvioivat substanssi- ja opetussuunnitelmaosaamisensa (3.70) sekä verkosto- ja yhteiskunnallisen osaamisen (3.32) paremmaksi kuin terveysalan opettajat.</p> <p>Ammattikorkeakoulujen opettajat arvioivat näyttöön perustuvan toiminnan (3.60), yhteisöllisen digipedagogiikan (3.17), opiskelijälähtöisen pedagogiikan (3.68), johtamis- ja hallinnollisen (3.45) sekä kulttuurisen osaamisensa (3.27) paremmaksi kuin ammatillisten oppilai-</p>
---	-------------	---	--	--	---	--

Sosiaali-, terveys- ja kuntoutusalan opettajien itsearvioitu osaaminen

Hoitotiede 2020, 32(3), 177-190

tosten opettajat.

Yhteisöllisen digipedagogiikan osaamisen kehittämiseksi voisi lisätä yksilöllisesti kohdennettua täydennyskoulutusta. Lisäksi olisi tärkeää ennakoida digipedagogiikan kehittymistä työelämälähtöisestä näkökulmasta ja sisällyttää enemmän digipedagogiikkaa opettajien peruskoulutukseen.

Laaksonen, H., Kallio, S. & Blom, H.	2016	Kehittää opettajien ja opiskelijoiden osaamista virtuaalisten palvelujen tuottamiseen ja hyödyntämiseen (Aktivointi-TV hankesuunnitelma 2011)	AMK opettajat (n=4) Sosiaalialan opiskelijat (n=41, naiset n=39, miehet n=2) Sairaanhoidtajao piskelijat (n=24, naiset n=21, miehet n=3)	Strukturoitu kysely ja kirjalliset tuotokset Opiskelijat suunnittelivat ja tuottivat digitaalisia videoita palvelun sivuilla olevaan videokirjastoon pilottiryhmän ikäihmisten katseltavaksi. Opiskelijat arvioivat oman osaamisen kehittymistään hankkeen aikana.	Opiskelijoiden palautekysely, (17 järjestysasteikollista muutujaa, 2 avointa kysymystä), sisäinen reliabiliteetti & tilastollinen merkitsevyys (parittaisten otosten t-testi) Opettajien kirjallinen arvio sekä opiskelijoiden palautekyselyn avoimet kysymykset, induktiivinen sisälönanalyysi	Sosiaalialan opiskelijoiden tietotekniset taidot kehittyivät videoinnissa, editoinnissa ja tietotekniikassa (p<0.001). Opettajana kehittyminen sisälsi uuden oppimista, soveltamista, innostumista ja sen siirtämistä opiskelijoille sekä teknisten ja ammatillisten taitojen kehittymistä. Opettajien arvion mukaan projektissa kehitetty teknologia soveltuu hyvin sote-sektorin opetukseen. Esiin nousseita teemoja olivat uudet mahdollisuudet opetuksessa, hyvinvoinnin ja teknologian yhdistäminen, opiskelijoiden kehittyminen ja näkökulmien laajentaminen, teknologian nopean kehittymisen luoma haaste koulutukselle.
--------------------------------------	------	---	--	---	--	---

Aktivointi-TV ohjauksen, opetuksen ja oppimisen välineenä ammattikorkeakoulussa

Ammattikasvatuksen aikakauskirja, 18(1), 40-52

Opettajien kirjallinen arvio oman opettajuuden kehittymisestä, sekä siitä, miten aktivointi-TV teknologia soveltuu sote-alan opetukseen.

<p>Mikkonen, M., Koivula, M., Sjögren, T., Korpi, H., Koskinen, C., Koskinen, M., Kuivila, H-M., Lähteenmäki, M-J., Koskimäki, M., Mäki-Hakola, H., Wallin, O., Saaranen, T., Sormunen, M., Kokkonen, K-M., Kiiikeri, J., Salminen, L., Ryhtä, I., Elonen, I. & Kääriäinen, M.</p>	<p>2019</p>	<p><u>Vaihe I-II:</u> Kehittää valtakunnalliset sosiaali-, terveys- ja kuntoutusalan opettajien osaamisvaatimukset ja osaamisen kehittämisen malli opettajien suunnitelmalliseen, uran aikaiseen osaamisen kehittämiseen.</p>	<p><u>Vaihe I-II:</u> Ryhmähaastattelut: uran alussa olevat soteku-opettajat (n=14), kokeineet opettajat (n=35), koulutuksen johtajat (n=9), opettajankouluttajat (n=10) ja opettajaopiskelijat (n=23)</p>	<p><u>Vaihe I-II:</u> Kansallisten soteku-opettajien osaamisvaatimusten kehittäminen Itsearviointimittarin (Health and Social Care Educator's Competence) tilastollinen testaus</p>	<p><u>Vaihe I-II:</u> 2 systemaattista kirjallisuuskatsaus Focus ryhmähaastattelut, induktiivinen sisällönanalyysi Asiantuntijapaneeli, jossa arvioitiin aikaisempien vaiheiden pohjalta luotua soteku-opettajien osaamisesta luotua hypoteettista mallia, Competence Factory työpaja</p>	<p>Soteku-opettajan osaamismalli:</p> <ul style="list-style-type: none"> -ammattillinen osaaminen -substanssiosaaminen -pedagoginen osaaminen -kulttuurinen osaaminen -vuorovaikutus-, yhteistyö- ja verkosto-osaaminen -hallinto- ja työhyvinvointiosaaminen -makrotason osaaminen (koulutuksen vakiinnuttamis- ja muutosprosessit, näyttöön perustuvan toiminnan osaaminen, kestävä innovaatio- ja ennakointiosaaminen, osaamisen jatkuva kehittäminen)
<p>TerOpe-kärkihanke. Sosiaali-, terveys- ja kuntoutusalan opettajien osaaminen ja sen</p>		<p><u>Vaihe III-IV:</u> Kehittää ja pilotoida digipedagogiikan verkko-opintojakso sekä digitaalinen osaamisverkosto</p>	<p>Asiantuntijapaneelissa soteku-opettajat (n=15),</p>	<p><u>Vaihe III-IV:</u> "Digipedagogiikan perusteet sotekoulutuksessa" 2op-verkko-opintojakson kehittäminen</p>		

<p>kehittäminen</p> <p><i>Acta Universitatis Ouluensis, Oulu 2019 F14</i></p>	<p>soteku-opettajille, terveystieteiden opettajankouluttajille ja -opiskelijoille.</p>	<p>terveystieteiden opettajankouluttajat (n=10), opettajaopiskelijat (n=15), soteku-palvelujärjestelmän työelämäedustajat, terveydenhuollon asiantuntijat (n=20), kansainväliset terveystieteen asiantuntijat (n=18)</p> <p>Arviointimittari, valtakunnallinen kyselytutkimus: soteku-opettajat (n=422)</p> <p><u>Vaihe III-IV:</u></p> <p>soteku-opettajat (n=54)</p>	<p>täminen ja pilotointi (6 viikkoa)</p> <p>soteku-opettajien, opettajaopiskelijoiden ja opettajankouluttajien verkoston kehittäminen</p>	<p>HeSoEduCo itsearviointimittari, tilastollinen testaus</p> <p>Educators' Professional Development (EduProDe)-mittari, määrällinen aineiston tarkastelu</p> <p><u>Vaihe III-IV:</u></p> <p>OODI-mittari (Opettajien ja opettajaopiskelijoiden digipedagogi- n osaaminen itsearvioituna)</p> <p>COIPR-mittari (Community of Inquiry Peer Review)</p> <p>Teemahaastattelut yksilö ja pienryhmissä</p> <p>Digitaalisen osaamisverkoston määrällinen analysointi(kävijätilastot, liitty-</p>	<p>HeSoEduCo-mittarin Cronbachin alfa 0.72-0.80, mittaristoa voidaan käyttää alan opettajien ja opettajaopiskelijoiden oman osaamisen tunnistamisessa, terveystieteiden opettajankoulutuksen tuottaman osaamisen arvioinnissa, koulutuksen esimiesten apuvälineenä alan opettajien osaamisen kehityssuunnitelmien perustana</p> <p>Opettajien osaamisen kehittämisen mallin suositukset:</p> <p>-opettajien riittävän määrän mahdollistaminen, jotta työnkuvaan sisältyisi myös oman osaamisen kehittäminen</p> <p>-oppilaitosten rahoituksessa otetaan huomioon riittävät taloudelliset resurssit opettajien oman osaamisen kehittämiseen (täydennyskoulutukset ym.)</p> <p>-terveyspedagogiikan professuuri kaikkiin yliopistoihin</p> <p>-terveystieteiden opettajankoulutuksen veto-voimaisuuden varmistaminen</p> <p>-soteku-opettajaopiskelijoiden opetussuunnitelmaan tulee sisällyttää opettajan osaamisen</p>
--	--	---	---	--	---

mistilastot ym.)	jatkuvan kehittämisen (tiedot, taidot, asenteet)
Verkoston arviointi Likert-asteikollisella Webropol-kyselyllä	<p data-bbox="1545 335 2074 406">-opettajien osallistuminen koulutusorganisaation strategian luomiseen</p> <p data-bbox="1545 422 2074 534">-opettajille mahdollistetaan työskentely hankkeissa, työelämäjaksoissa, opintopäivissä ja konferensseissa</p> <p data-bbox="1545 550 2074 622">-opettajien osaamisen kehittäminen dokumentoidaan, tunnistetaan ja tunnustetaan</p> <p data-bbox="1545 638 2074 678">-henkilöstökoulutukset</p> <p data-bbox="1545 694 2074 766">-ikäjohtaminen (työaikasuunnitelmat opettajan elämäntilanteen ja uravaiheen mukaan)</p> <p data-bbox="1545 782 2074 853">-opettajan ja opettajatiimin osaamisvajeiden tunnistaminen</p> <p data-bbox="1545 869 2074 1029">Digipedagogiikan perusteet -verkko-opintojakso on integroitu terveystieteiden opettajankoulutuksen opetussuunnitelmiin 6 yliopistossa.</p> <p data-bbox="1545 1045 2074 1264">Osaamisverkosto toimii Facebookissa yksityisessä ryhmässä. Verkosto koettiin toimivaksi ja hyväksi. Osa koki verkoston lähinnä tiedotuskanavana, jossa vuorovaikutteisuus on vähäistä. Verkosto vaatii vielä käyttäjien aktiivisuudesta sekä verkoston ylläpitämisen selkeää</p>

vetovastuuta.

Käyttäjämäärät ja verkoston jäsenten aktiivisuus kasvoivat tarkastelujakson aikana.

Mikkonen, K., Tuomikoski, A-M., Sjögren, T., Koivula, M., Koskimäki, M., Lähteenmäki, M-L., Mäki-Hakola, H., Wallin, O., Sormunen, M., Saarinen, T., Koskinen, C., Koskinen, M., Salminen, L., Holopainen, A. & Kääriäinen, M.	2019	Kehittää ja validoida soteku-opettajien osaamisen itsearvioinnin HeSoEduCo-mittariston	Soteku-alojen opettajat (n=422, sosiaalialan opettajat n=77, hoitoalan opettajat n=245, kuntoutuksen opettajat n=30)	Kyselylomakkeen validointiprosessi	HeSoEduCo-mittaristo, validiteetin testaus (rakennevaliditeetti, ilmivaliditeetti), sensitiivisyyden ja muutosherkkyiden testaus, sisäisen johdonmukaisuuden testaus, faktorianalyysi	Kehitetty mittari on validi ja luotettava mittaamaan soteku-opettajien pätevyyttä 8 eri ulottuvuudella tarjoten myös eri ammattilaisten välisen osaamisen arvioimisen ulottuvuuden. Mittaria voidaan käyttää opetushenkilöstön itsearviointimittarina, kun halutaan arvioida yleistä kompetenssia sekä henkilöstöjohtamiseen avuksi, kun identifioidaan sopivia henkilöstön koulutusohjelmia.
--	------	--	--	------------------------------------	---	--

Development and testing of an instrument (HeSoEduCo) for health and social care educators' competence in professional education

Nurse Education Today, January 2020(84)

<p>Mikkonen, K., Kuivila, H-M., Sjögren, T., Korpi, H., Koskinen, C., Koskinen, M., Koivula, M., Koskimäki, M., Lähteenmäki, M-L., Saaranen, T., Sormunen, M., Salminen, L., Mäki-Hakola, H., Wallin, O., Holopainen, A., Tuomikoski, A-M. & Kääriäinen, M.</p>	<p>2021</p>	<p>Kehittää ja testata empiiristä mallia soteku-opettajien kompetensseista</p>	<p>Soteku-alojen opettajat (n=422)</p>	<p>Poikittaistutkimus, kyselylomake</p>	<p>HeSoEduCo-itsearviointimittari (Likert-asteikko), määrällinen analysointi (Structural Equation Model SEM, Full Imputation Maximum Likelihood FIML, Comparative Fit Index CFI)</p>	<p>Johtamisosaaminen oli positiivisesti yhteydessä yhteistyötaitoihin (0.72) ja näyttöön perustuvaan toimintaan (0.41). Yhteistyötaidot olivat positiivisesti yhteydessä substanssiosaamisen kanssa (0.77). Näyttöön perustuva toiminta oli positiivisesti yhteydessä substanssiosaamisen kanssa (0.17). Substanssiosaamisen ja opiskelijoiden ammatillisen kasvun mentorointitaitojen välillä oli positiivinen yhteys (0.89). Mentorointitaitojen ja opiskelijälähtöisen pedagogiikan (0.75) ja digiyhteistyötaitojen (0.56) oli positiivinen yhteys.</p> <p>Opettajaopinnoissa pääfokus tulisi olla näyttöön perustuvassa toiminnassa, erityisesti substanssiosaamisen kontekstissa. Lisäksi resursseja tulisi lisätä opiskelijälähtöisen pedagogiikan opettamiseen ja digitaalisuuden hyödyntämiseen opettamisessa.</p>
<p>Social, health care and rehabilitation educators' competence in professional education – Empirical testing of a model.</p>						
<p><i>Health and Social Care Community 2021;00, 1-11.</i></p>						

<p>Männistö, M., Mikkonen, K., Kuivila, H-M, Koskinen, C., Koivula, M., Sjögren, T., Salminen, L., Saaranen, T., Kynäs, H. & Kääriäinen, M.</p>	<p>2020</p>	<p>Selvittää ja kuvata sote-alojen opettajien käsityksiä digitaitojen tasosta</p>	<p>Soteku-alojen opettajat (n=422)</p>	<p>Poikittaistutkimus, kyselylomake</p>	<p>Sähköpostitse lähetetty kyselylomake, jossa 11 taustamuuttajakysymystä ja 7 itsearviointiväittämää digitaidoista, määrällinen analysointi (ANOVA, Fisherin tarkka testi, tilastolliset merkitsevyydet, binäärinen logistinen regressioanalyysi)</p>	<p>3 erilaista opettajaprofiilia tunnistettiin</p> <p>1: 17% vastaajista, joista 62% opetti ammattikorkeakoulussa. He arvioivat digiosaamisensa heikoiksi (Likertin asteikolla 1.96 +- 0.43), toisaalta he arvioivat opiskelijoiden kannustamisen korkeammaksi (2.83 +- 0.44)</p> <p>2: 40% vastaajista, suurin osa (80%) opetti ammattikorkeakoulussa. He arvioivat osaamisensa kohtalaiseksi (2.80 +- 0.33) ja opiskelijoiden kannustamisen hyväksi (3.42 +- 0.37)</p> <p>3: 43% vastaajista, joista vain 16% opetti ammattikoulussa. Arvioivat osaamisensa sekä opiskelijoiden kannustamisen hyväksi (3.68 +- 0.29 ja 3.78 +- 0.30)</p> <p>Lisäksi huomattiin tilastollisesti merkitsevä yhteys työorganisaation ja itseraportoidun digiosaamisen välillä.</p> <p>-ammattikoulujen opettajat arvioivat taitonsa alhaisemmaksi kuin korkeamman asteen opettajat, näissä ryhmissä oli myös eroja opiskelijoiden digitaitoihin kannustamisessa</p> <p>Opettajien digitaitoja tulisi kehittää, lisäksi tulisi lisätä tietoisuutta erilaisista digitaalisista oppimisympäristöistä ja työkaluista. Tulevaisuudessa tulisikin kartoittaa, millä keinoin</p>
---	-------------	---	--	---	--	--

Health and Social Care Educators' Competence in Digital Collaborative Learning: A Cross-Sectional Survey

SAGE Open

October-December 2020, 1-11

opettajien jatkuvaa oppimista ja korkealaatuista koulutusta voitaisiin parhaiten edistää.

Digiosaaminen tulisi integroida opetukseen ja opetussuunnitelmaan sekä mahdollistaa opettajien vaadittava kompetenssi digitaalisten oppimisympäristöjen käyttämiseksi.

<p>Nokelainen, A., Kuivainen, H., Koskimäki, M., Lähteenmäki, M-L., Mäki-Hakola, H., Wallin, O., Sjögren, T., Mikkonen, K., Kääriäinen, M., Koskinen, C., Saaranen, T., Sormunen, M., Salminen, L. & Koivula, M.</p> <p>Täydennyskoulutus- tarpeet ja täydennys- koulutuksen merkitys uransa alussa olevien sosiaali-, terveys-, ja kuntoutusalan ammatti- korkeakouluopettajien osaamiselle</p> <p><i>Hoitotiede 2019, 31(4), 231-245.</i></p>	<p>2019</p>	<p>Kuvata uransa alussa olevien sotekuopettajien täydennyskoulutustarpeita sekä täydennyskoulutuksen merkitystä heidän osaamiselleen.</p> <p>Tavoitteena tuottaa tietoa, jota voidaan hyödyntää opettajien osaamisen kehittämisessä</p>	<p>Sotekuammattikorkeakouluopettajat, joilla työkokemusta alle 5 vuotta (n=14)</p>	<p>Laadullinen haastattelututkimus</p>	<p>Teemahaastattelut 2-5 hengen ryhmissä, induktiivinen sisälönanalyysi</p>	<p>Täydennyskoulutuksen tarve:</p> <p>Tarvetta vastaava täydennyskoulutus</p> <ul style="list-style-type: none">-itseä hyödyttävä täydennyskoulutus-kollegiaalinen vuorovaikutus-pedagogisesti laadukas täydennyskoulutus <p>Työnantajan tarjoamat työssä kehittymisen mahdollisuudet</p> <ul style="list-style-type: none">-systemaattinen ohjaus työhön (perehdytys, työnohjaus, mentorointi)-resursseja kouluttautumiseen-toimiva täydennyskoulutuksen organisointi <p>Opettajana kehittyminen</p> <ul style="list-style-type: none">-oman työn kehittäminen
--	-------------	---	--	--	---	---

-
- yhteistyöosaamisen kehittyminen
 - henkilökohtainen ammatillinen kasvu
 - opetusosaamisen kehittyminen
 - digiosaamisen kehittyminen

Täydennyskoulutuksen merkitys:

Ammattitaidon kehittyminen

- uuden tiedon saaminen
- osaamisen kehittyminen
- osaamisen ajan tasalla pysyminen
- uusien taitojen oppiminen
- opetuksen laadun paraneminen
- yhteistyöosaamisen laajeneminen

Henkilökohtaisten työskentelyvalmiuksien vahvistuminen

- ammatti-identiteetin vahvistuminen
- parempi työssä selviytyminen

Tulosten perusteella opettamisen osaamisen lisäksi tarvitaan myös substanssialan, uusimman teknologian sekä monimuotoisen yhteis-

työn osaamista. Uran alussa olevat opettajat tarvitsevat työhön integroitua monipuolista ja yksilöllistä täydennyskoulutusta, mentorointia ja tukea, joka vaatii yhteistyötä opettajan ja esimiehen välillä.

Täydennyskoulutuksen suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtana tulisi olla opettajien yksilölliset oppimistarpeet, pedagogisesti laadukas ja vuorovaikutusta sisältävä koulutus.

Täydennyskoulutus päivittää ja syventää ammatillista osaamista, vahvistaa ammatillista identiteettiä ja parantaa työskentelyvalmiuksia.

JATKOTUTKIMUSEHDOTUKSET:

-Kokeneiden opettajien ammatillinen kehittyminen ja siihen vaikuttavat tekijät

Peltokallio, L.	2000	Kuvata fysioterapian opettajan työhön liittyviä merkityksellisiä kokemuksia, jotka syntyvät yksilön ja hänen työmaailmansa kohtaamisesta.	Fysioterapian opettajaksi valmistuneet henkilöt, jotka ovat opiskelleet Jyväskylän yliopiston terveystieteellisessä	Laadullinen, fenomenologis-hermeneuttinen tutkimus	Fenomenologinen yksilöhaastattelu, hermeneuttinen analyysi	Oppilaitosten asettamat tavoitteet usein ylimitoitettuja, epärealistisia ja pinnallisia. Opettajat huolestuneet, että koulun päätehtävä jää sivutuotteeksi, kun muut työtä lisäävät tekijät vaativat ensisijaisen ajan ja huomion. Opetukseen käytettävät resurssit koettiin liian pieniksi.
-----------------	------	---	---	--	--	--

Nyt olisi pysähtymisen paikka – fysioterapian opettajien työhön liittyviä kokemuksia terveysalan ammatillisesta

sa koulutuksessa

Väitöskirja, Jyväskylän yliopisto, terveystieteiden tiedekunta

Lisäksi tavoitteena paljastaa, kuinka opettajat arvioivat itseään, olemassaoloon ja selviytymistään työyhteisössä ja koulun järjestelmässä.

tiedekunnassa pääaineenaan fysioterapia (n=20).

Koulujen valtarakenteet koettiin byrokraattiseksi ja hierarkkiseksi, joka ei jätä tilaa yksittäisen opettajan osaamiselle ja kyvykkyydelle.

Opiskelijoiden kanssa työskentely koettiin palkitsevimmaksi. Opettajien ja opiskelijoiden yhteistyötä haittasivat jatkuvat muutokset ja epäselvät linjaukset.

-Työn jatkuva kehittäminen, vuoropuhelu, luovan työyhteisön kehittäminen, vastavuoroinen tuki ja kannustus avainasemassa alan kehittymiselle.

-Oppimisen tavoite koulun päätehtäväksi

Poikela, S. & Vuoskoski, P.	2016	Selvittää, miten kontekstiperustainen arviointi toimii oppimisen ja kehittymisen tukena ohjatussa harjoittelussa.	Toisen vuoden fysioterapiaopiskelijat (n=8), heidän opettajansa (n=4) sekä työpaikkaohjaajat (n=4)	Fenomenologis-hermeneuttinen haastattelututkimus	Yksilöllinen syvähaastattelu opiskelijoiden ohjatun harjoittelun päättymisen jälkeen, fenomenologinen & deskriptiivinen analyysimetodi	Reflektiivisten taitojen kehittäminen -opiskelijat korostivat yhteisten keskustelujen ja palautteen saamisen tärkeyttä oman kehittymisen kannalta. Erityisesti ohjaajilta saatua oikea-aikaista rohkaisua ja rakentavaa kriittistä palautetta arvostettiin. Tällöin opiskelijalla oli mahdollisuus tunnistaa oma kehityksensä ja kehittymisen tarpeensa. -Opiskelijat ja ohjaajat eivät kokeneet itse- ja
-----------------------------	------	---	--	--	--	--

Korkeakoulutuksen arvioinnin käytäntöjä kehittämässä – opiskelijan arviointi työssä oppimisen ja kehittämisen tukena

Ammattikasvatuksen

aikakauskirja 18(4), 24-39.

osallistuivat ja toimivat kontekstuaalisen arvioinnin prosesseissa.

prosessiarviointia helpoksi, vaikkakin pitivät sitä tarpeellisena opiskelijan oppimisen ja kehityksen kannalta

-Opiskelijat pitivät verkkotapaamisia hedelmällisinä ja tehokkaina

-Monipuolisen palautteen saaminen lisää opiskelijoiden reflektiota

-jatkuva kehittyminen itsearvioinnin ja prosessiarvioinnin taidoissa tärkeää opiskelijoille, opettajille ja ohjaajille

Prosessi- ja tuotosarvioinnin integrointi

-koettiin haasteelliseksi, erityisesti opettajat kokivat jatkuvan prosessiarvioinnin hankalaksi muiden työtehtävien paineessa

-keskustelua oppimistavoitteista, suoriutumisesta ja arviointikriteerien sisällöistä ei käyty tasapainoisesti kaikkien toimijoiden kesken

-opiskelijat ja ohjaajat pitivät arviointilomaketta ja säännöllisiä arviointikeskusteluja tärkeinä työkaluina

Oppimisen ja osaamisen arviointi

-opiskelijan osallisuus, jatkuva arviointi sekä säännöllinen keskustelu kaikkien osapuolten

kesken ymmärrettiin tärkeäksi, mutta ei aina toteutunut optimaalisesti

-opiskelijoille koettiin annetun liikaa vastuuta omasta prosessiarvioinnista

-arvioinnin fokus enemmän tuotosten arvioinnissa kuin laajemmassa merkityksessä oppimisen prosessien arvioinnissa

-opettajat kuvasivat itseään välittäjänä opiskelijan ja työpaikkaohjaajan suhteessa, kokivat olevansa vastuussa arvioinnin pedagogisesta tarkoituksesta ja opetussuunnitelman oletusten toteutumisesta

-ohjaajat ilmaisivat olevansa epävarmoja arvioitsijan roolissa, he kokivat, ettei heillä ollut riittävästi tietoa ohjatun harjoittelun pedagogisista tavoitteista

Arvioinnin tapojen ja muotojen kehittäminen työelämälähtöiseksi on tärkeää. Arviointitavat ja niiden soveltaminen otettava huomioon jo opetussuunnitelman suunnitteluvaiheessa.

<p>Rajalahti, E., Heinonen, J., Eloranta, S., Ahonen, O., Hinkkanen, L., Tiainen, M. & Kinnunen, U-M.</p>	<p>2020</p>	<p>Arvioida ammattikorkeakoulu opettajien sosiaali- ja terveydenhuollon digitaalisessa toimintaympäristössä tarvittavaa tiedonhallinnan osaamista.</p>	<p>Ammattikorkeakoulujen liiketalouden, sosiaali- ja terveysalan, IT- ja tietojenkäsittelyalan sekä humanistisen kasvatustieteen alan pää- ja sivutoimiset opettajat, yliopettajat ja koulutus- ja kehittämispäälliköt (n=172, joista terveysalalta 61% ja sosiaaalialalta 20%)</p>	<p>Poikittaistutkimus, kyselylomake</p>	<p>Kyselylomake: The Revised Approaches to Teaching Inventory (ATI-R), The Perception to Teaching Environment (PTEI) ja Leadership for Academic Work Questionnaire (LAWQ) -mittarit, määrällinen analyysi (faktoriaalyysi, ANOVA)</p> <p>Avointen kysymysten vastaukset, induktiivinen sisällönanalyysi</p>	<p>Sosiaali- ja terveysalalla ymmärretään tiedonhallintaan liittyvän monialaisen yhteistyön merkitys, kun taas muilla aloilla yhteistyön mahdollisuuksia ei koeta yhtä keskeiseksi.</p> <p>Tiedonhallinta ja digitaalisuus -faktoriin vahvimman latauksen saanut tiedonhallinnan lainsäädännön tunteminen (0.878) ja sen osaaminen oli vahvinta sosiaali- ja terveysalan opetushenkilöstöllä.</p> <p>Toiseksi suurimman latauksen (0.862) saanut muuttuja koski tietoturvan- ja suojan osaamista. 15% vastaajista koki osaavansa erittäin hyvin tätä osaamista, heitä oli sosiaali- ja terveysalalla sekä liiketaloutta opettavilla.</p> <p>Tiedonhallinnan sisällön ymmärrys hajaantui tutkittavien joukossa. Sosiaaalialalla 22% tulkitsevi osaamisensa erittäin hyväksi, 16% huonosti osaavaksi. Terveysalan opettajista vastaavat luvut olivat 16% ja 5%.</p> <p>Sosiaaalialan (31%) ja terveysalan (42%) opettajat osasivat palvelumuotoilua huonosti.</p>
---	-------------	--	---	---	---	---

Ammattikorkeakouluopettajien monialainen sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan osaaminen

Finnish Journal of eHealth and eWelfare 2020; 12(3), 198-211.

Turtiainen, T.	2020	Tavoitteena tuottaa tietoa sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakouluopettajien opetuksellisista lähestymistavoista ja opettajien työn olosuhteista.	Sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan yksikön ammattikorkeakouluopettajat (n=439). Hoitotiede (36.8%), terveystieteet (22.4%) ja sosi-aalitieteet (17.2%).	Poikittaistutkimus, kyselylomake Kyselylomakkeen muokkaaminen (mittarit käännettiin virallisilla kielenkääntäjillä sekä muokattiin asiantuntijalausuntojen ja esitetauksen jälkeen ammattikorkeakoulukontekstiin sopivaksi, palautteen perusteella uudelleenmuokkaaminen)	Sähköinen kyselylomake, jossa 102 väittämää, määrällinen analyysi (faktori-analyysi, Kaiserin normalisaatio, Varimax-rotatio, korrespondenssianalyysi) Kyselylomakkeen luotettavuuden arviointi	<p>Opettajien opetukselliset lähestymistavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> -vahvasti oppimislähtöisyyteen suuntautuneita; pedagogiset ratkaisut, tiedon rakentaminen, osallistamista tukevat sekä työelämälähtöiset oppimisympäristöt. -sisältölähtöisyys ominaisempaa korkeintaan 48-vuotiailla, päätoimisilla tuntiopettajilla, alle 5-vuotta opetuskokemusta osaavilla, perusopintoja opettavilla, vähän työelämäyhteistyötä tekevilla opettajilla -uran alussa olevat opettajat tarvitsevat ammattikorkeakoulupedagogista tukea ja työelämäyhteistyötehtäviä <p>Työn olosuhteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> -oppimisympäristöt koettiin toimiviksi, monipuolisiksi ja opettajien yhteistyötä tukeviksi, vaikka niihin kohdistui kehittämistarvetta -haasteet liittyivät opetustyön aliarvostamiseen, olosuhteisiin ja opettajien vähäiseen yhteistyöhön -työn muutos ja ajanhallinta koettiin haasteeksi -kokonaistyytyväisyys yksiköiden opetustoi-
----------------	------	---	---	--	--	---

minnan johtajuuteen lähellä keskitasoa

-oikeudenmukainen johtaminen luonteenomaista yksiköiden johtajille

-oppimiseen sitoutumista vahvisti, mikäli opettajan työ sisälsi paljon opetuksen hallinnollisia tehtäviä, työelämäyhteistyön kehittämistehtäviä ja oman ammatillisen osaamisen kehittämistä.

Työn olosuhteiden ja opetuksellisten lähestymistapojen yhteydet:

-Mallin selitysasteet; oppimiseen sitoutuminen (25%), opetuksen konteksti (21%), oppimislähtöisyys (13%), sisältölähtöisyys (6%).

-opetustoiminnan johtamisen, ympäröivien olosuhteiden ja opetuksellisten lähestymistapojen välillä oli yhteys

-malli selitti enemmän opettamista ympäröiviä olosuhteita kuin opetuksellisia lähestymistapoja → mallin ulkopuoliset tekijät vaikuttivat opetuksellisiin tekijöihin

-opetustoiminnan johtamisen osa-alueista strategialla ja visiolla vahvin vaikutus opettamista ympäröiviin olosuhteisiin

-Sosiaali- ja terveysalan koulutuksien työelä-

män, tutkimus-, ja kehittämis- ja innovaatio-
toiminnan ja opetuksen yhteistyötä tulisi edel-
leen vahvistaa

-Uusia oppimista tukevia oppimisympäristöjä
tulisi kehittää näyttöön perustuen

-Sosiaali- ja terveysalan yksiköissä tulisi kehit-
tää perehdytys ja mentorointijärjestelmä tu-
kemaan uran alussa olevien opettajien amma-
tillisen osaamisen kehittymistä

-Sosiaali- ja terveysalan opettajien työn sisäl-
töä tulisi kehittää siten, että siitä muodostuisi
tasapainoinen tehtäväkokonaisuus sisältäen
opetusta, opetuksen työelämäyhteistyötä ja
hallinnollisia tehtäviä sekä oman ammatillisen
osaamisen kehittämistä

-Sosiaali- ja terveysalan yksiköiden opetus-
toiminnan johtamisen kuvaaminen ja jaetun
johtamisen mallintaminen opetustoiminnan eri
tasojen vastuista

-Opetustoiminnan johtamisen kehittämisessä
tulisi huomioida opettajien työn olosuhteiden
moniulotteisuus ja kompleksisuus

JATKOTUTKIMUSEHDOTUKSET:

*-Selvittää sote-opettajien opetuksellisia lähes-
tymistapoja yksilötasolla ja niiden taustalla*

olevia oppimis- ja opetuskäsityksiä

-Arvioida perehdytyksen ja mentoroinnin merkitystä uran alussa olevien sote-opettajien ammatillisen osaamisen kehittämisessä

-Tutkia sote-ammattikorkeakoulutuksen oppimislähtöisten ympäristöjen kehittämisen muutosprosesseja, sekä niiden tuottamia oppimistuloksia

-Opettajien työn olosuhteiden ja opetuksellisten lähestymistapojen mallia tulisi kehittää

-Tutkia opetustoiminnan johtamisen, sitoutumisen oppimiseen, opetuksen kontekstin, opetuksellisten lähestymistapojen ja opiskelijan oppimisen välisiä yhteyksiä

Liite 4. Koulutuksen tuottamaan osaamiseen ja ammatilliseen identiteettiin kohdistuvien tutkimuksien kuvaileva taulukko

Tekijä(t)	Julkaisu vuosi	Tavoite & Tarkoitus	Tutkittavat	Metodologia/tutki- musasetelma	Metodit (aineiston keruu ja analysointi)	Tulokset & Jatkotutkimusehdotukset
Immonen-Orpana, P.	2009	Tuoda esille ammattikorkeakoulun ja sen kehittämisen kehittämispohjaisen oppimisen toimintamallin mahdollisuuksia tukea kestävä kehitystä edistävää kasvatusta, fysioterapeuttiopiskelijoiden korkealaatuista oppimista ja kompetenssien	Syventävän vaiheen fysioterapeuttiopiskelijat (n=22)	Tapaustutkimus, design tutkimus HyvinvointiTV-hanke, johon oli integroitu ikääntyvien ihmisten fysioterapia -opintojakson suorittaminen	Yksilöllisesti sekä yhteisesti luodut käsittekartat sekä niiden laadintaprosessin videonauhoite sekä karttanauhoite (CMapTools), sisällönanalyysi, dialoginen analyysi, tilastollinen tarkastelu	-käsittekartatyöskentelyyn perustuva yhteinen tiedonrakentaminen tuki yksilöllistä oppimista tilastollisesti merkitsevästi -yhteisen tiedonrakentamisen jälkeen laadituissa käsittekartoissa ilmeni rikas ja laaja-alainen ammatillinen näkemys -CMapTools-ohjelmistolla visualisoitu yhteinen tiedonrakentaminen oli paitsi tiedon luomista myös pedagogista toimintaa, jossa voitiin tunnistaa sekä kognitiivinen, että sosiokulttuurinen näkökulma -dialogin analyysin kautta tunnistettiin oman ja yhteisen oppimisen seuraamista ja ohjaamista, vertaisopettajuutta, yhteistä ajattelua ja peda-

**Onnistuneen ikään-
tymisen ymmärrystä
rakentamassa – fy-
sioterapeuttiopiskeli-
joiden oppiminen
kestävää kehitystä
edistävän kasvatuk-
sen kehityksessä**

*Väitöskirja, Helsingin
yliopiston käyttäytymis-
tieteellinen tiedekunta*

kehittymistä

gogista dialogia

-tutkittavat toimivat itseohjautuvasti, aktiivisesti, analyyttisesti, antoivat toisilleen tukea, rakensivat yhteisiä synteesejä, arvioivat ja ohjasivat omaa sekä toisten oppimista yhteisen käsityksen aikaansaamiseksi

-tarvittiin satoja puheenvuoroja ja dialogeja ennen kuin yhteinen käsitys rakentui

-CMapTools todettiin toimivaksi ja opiskelijoiden aktiivisuutta ja itseohjautuvuutta tukevaksi

-yhteisen tiedonrakentamisen vaikutus yksilölliseen oppimiseen tilastollisesti merkitsevä

-tulevaisuuden asiantuntijan tulisi pystyä tuottamaan uutta osaamistietoa kehittääkseen alansa toimintaa

-tietoisuus kestävän kehityksen periaatteista, systeeminen, holistinen, osallistava, eettinen ja kriittinen näkökulma tulisi integroida kaikkeen opetukseen

-pelkkä kompetenssiopetus suunnitelman tavoitteiden kuvaus ei riitä tuottamaan osaamista, jolla kestävä kehitys toteutuu

-opetussuunnitelman teemojen tavoitteet tulisi kirjata käsitteillä, jotka toisivat näkyväksi kestävä-
n kehityksen arvopohjan ja yhteiskuntavas-
tuun

-olisi tärkeää, että opiskelijat pääsisivät tutus-
tumaan erilaisiin asuin ympäristöihin, työympä-
ristöihin, palvelujen toimintojen tuottamiseen,
päätöksentekoon ja hallintoon, oppisivat hah-
mottamaan oman paikallisympäristönsä koko-
naisuutena

JATKOTUTKIMUSEHDOTUKSET:

*-Tutkia miten opiskelijoiden pedagoginen ajat-
telu kehittyi opintojen myötä*

*-Tarkentaa tietorakenteeseen liitettyjä ammatil-
lisiä käsitteitä ja niiden hierarkiaa sekä alan
keskeisiin käsitteisiin perustuvan tietorakenteen
kehittymistä ja käsitteiden merkityksiä opiske-
lun aikana*

*-Miten vuosia ammatissa työskennelleet
aikuisopiskelijat olisivat tuottaneet käsitystä
onnistuneesta ikääntymisestä ja millaiseen
yhteiseen käsitykseen he olisivat päätyneet*

Jokinen, A.

2017

Tavoiteltavat sosiaalityöntekijän ominaisuudet ja vuorovaikutusasetelmat asiakkaan kohtaamisessa opiskelijoiden tulkitsemina

Janus vol.25(3) 2017, 191-207

Sosiaalityöntekijän ja asiakkaan välisen vuorovaikutuksen tarkastelua – millaista sosiaalityöntekijyyttä ja sosiaalityöntekijän ja asiakkaan välistä vuorovaikutusta konstruoidaan tavoiteltavana opiskelijoiden näkökulmasta

Toisen vuoden sosiaalityöntekijäopiskelijat (n=9)

Laadullinen tutkimus

Pienryhmäopetuksessa toteutetut videoituvuorovaikutusharjoitusten palautekeskustelut, kategoria-analyysi

Kirjoitetut itsereflektiot, kategoria-analyysi

Professionaalisen sosiaalityöntekijän kategorian rakentuminen opiskelijoiden reflektiössä

-professionaaliseen ja tavoiteltavan sosiaalityöntekijän kategorioiksi rakentui työntekijä, jonka olemus on asiakastilanteessa rauhallinen ja levollinen, vahvasti läsnä (katsekontakti, asiakkaan suuntautunut asento), positiivinen, kannustava, toivoa luova ote (tulee perustua realiteetteihin ja rehellisyyteen), kyky osoittaa empatiaa ja myötätuntoa

-painopiste sosiaalityöntekijän ominaisuuksissa yleisellä tasolla

Tavoiteltava ammatillinen vuorovaikutus

-aineistosta löytyi kaksi vahvaa, keskenään varsin erilaisiin vuorovaikutusasetelmiin perustuvaa vuorovaikutusformaattia

-opiskelijoiden reflektiossa tavoitteeksi ei muodostu pitäytyminen vain jommassakummassa vuorovaikutusasetelmassa, vaan taito tilannekohtaisesti tasapainoilla eri asetelmien välillä

-kyky valita asiakastilanteeseen sopiva formaatti, tai vaihtaa formaattia yhden vuorovaikutustilanteen aikana

Haastatteluformaatti:

-vuorovaikutusasetelma, jossa sosiaalityöntekijä ohjaa kysymyksillään keskustelua ja asiakkaan tehtävänä vastata kysymyksiin tuottaen tietoa työntekijälle

-vuorovaikutus päämääräorientoitunutta keskityen olennaisen tiedon saamiseen

-keskeisinä etenemisen kannalta olennaisia asioita ovat työntekijän kysymykset (relevantit kysymykset, jatkokysymykset)

-sosiaalityöntekijä ohjaa keskustelua ja pitää sen varsinaisessa agendassa palvelun tapaamisen institutionaalista tehtävää eli tilannekartituksen tekemistä

-opiskelijoiden reflektiot keskittyivät pohtimaan, miten sosiaalityöntekijän toiminta vuorovaikutustilanteessa edesauttaa tarvittavan tiedon kokoamista (kyky viedä keskustelua eteenpäin, kysymykset)

-tavoitteena mahdollisimman oikean, kattavan ja syvällisen käsityksen saaminen asiakkaan tilanteesta

-kyky tarttua hankaliin aiheisiin (johdattelevat kysymykset, asiakkaan kuuntelu, syventyminen

tiettyyn teemaan)

Kerrontaformaatti:

-toiminnan keskiössä kokemuksistaan, näkemysistään ja tunteistaan kertova asiakas, jonka vastinparina on asiakasta myötäelävästi kuunteleva työntekijä

-asiakkaan puheenvuorot pääosassa vieden vuorovaikutusta eteenpäin

-työntekijä kysyy kutsuvan avauskysymyksen ja sen jälkeen asettuu kuuntelijaksi ja kerronnan jatkumon rohkaisijaksi (jatkokysymykset asiakkaan puheesta nousseista asioista)

-sosiaalityöntekijän tehtävänä asiakkaan kokemuksiin tunteisiin ja merkitysmaailmaan sisälle pääseminen

-sensitiivinen kuunteleminen, kertomuksessa esiin nouseviin vihjeisiin huomion kiinnittäminen

-asiakkaan omien näkökulmien esille tuominen ilman niiden arvottamista

-olennaista, millainen kuuntelija sosiaalityöntekijä on (ilmeet, eleet, tilan tekeminen tunnepuheelle, tunteisiin reagoiminen)

JATKOTUTKIMUSEHDOTUKSET:

-miten vuorovaikutusasetelmien kirjo ja keskinäiset suhteet muuttuvat opintojen edetessä

Jämsä, U. Kuntoutuksen muutosagentit – tutkimus työelämälähtöisestä oppimisesta ylemmässä ammattikorkeakoulutuksessa <i>Väitöskirja, Oulun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan terveystieteiden laitos</i>	2014	Kuvailla työelämälähtöistä oppimista sekä yksilö että toimintajärjestelmätasolla ylemmässä ammattikorkeakoulutuksessa kuntoutuksen koulutusohjelmassa. Tavoitteena pyrkiä edistämään työelämälähtöisen oppimisen ja työelämäyhteistyön kehittämistä.	Työelämän edustajat (esimiehet n=4, työyhteisön jäsenet n=5), kuntoutuksen koulutusohjelman opiskelijat (n=9) ja heidän opettajansa (n=1)	Kehittävä työtutkimus	Puolistrukturoidut yksilölliset teema-haastattelut (opiskelijat, esimiehet), sisälönanalyysi Ryhmähaastattelut (työyhteisön jäsenet, opettajat), sisälönanalyysi Opiskelijoiden työyhteisössä pidettyjen yhteiskehittelypalaverien dialogit, sisälönanalyysi	<u>Oppimisen toteutuminen opiskelijoiden kuvaamana</u> Oppimisen tavoitteet <u>Itsensä kehittäminen</u> -ammattillinen kehittyminen: kuntoutusnäkökulman laajentaminen, kuntoutusosaamisen päivittäminen, itsensä kehittämisen ja lisäkoulutuksen halu -uralla eteneminen: statuksen nostaminen, työnsaantimahdollisuuksien parantaminen, palkkakehitys -työhyvinvoinnin lisääminen: vaihtelua työelämään, työmotivaation lisääminen, työtyytyväisyyden lisääminen <u>Kuntoutustyön kehittäminen</u> -kuntoutustyön kehittämisen vahvistaminen: ajatukset kuntoutuksen muutoksesta, toiminta-
--	------	--	---	-----------------------	--	--

tapojen kehittäminen, välineitä kuntoutustyön kehittämiseen, ajatus yhdessä kehittämisestä

-tunnistaa kuntoutustyön kehittämistarpeet: koulutustoiminnan pirstaleiuuden vähentäminen, asiakaslähtöisyyden lisääminen, moniammatillisen työskentelyn kehittäminen, vaikeavuuden vaateeseen vastaaminen

Oppimisen välineet

Ammattitaito

-työkokemus: käytännön ja teorian integrointi, työkokemusten antama näkökulma

-aikaisempi koulutus: asioiden sisäistäminen, oleellisen tiedon hakeminen

Pedagogiset menetelmät

-opiskelumenetelmät: työhön nivoutuvat tehtävät, oppinäytetyön toteutus, teorian ja tutkimuksen hyödyntäminen, lähiopetus, kirjalliset tehtävät, verkko-opiskelu

Siviilielämän toimivuus:

-siviilielämä: puoliso, perhe, harrastukset, osa-aikatyö, virkavapaus

Oppimiseen liittyvä yhteisö

Moniammatillinen asiantuntijayhteisö

-moniammatillinen opiskelijaryhmä: vertaistuki, näkökulmien laajentaminen, kollektiivinen tiedonmuodostus, moniammatillisen yhteistyön harjoittelu, viestintä- ja vuorovaikutusosaamisen kehittäminen

-työyhteisö: työnantajan antama aika, työkäytäntöjen yhdessä kehittäminen, työyhteisön antama palaute

-opettajat: tehtävien ja opinnäytetyön ohjaaminen, opettajien asiantuntijuus

Oppimista määrittelevät säännöt

Koulutuksen viralliset säännöt

-viralliset julkilausutut säännöt: työelämälähtöisyys, kolmen vuoden työkokemus, omaan työyhteisöön kohdistuvat tehtävät, kehittämissuhteet, opiskelun kesto

Yhteistyötä ohjaavat toimintaperiaatteet

-työpaikan ja koulun välinen yhteydenpito

-kehittämistehtävän käytännön toteutus: opiskelijalla vastuu, ajankäyttö työnantajan mukaan, kehittäminen työyhteisön kanssa

Oppimiseen liittyvä työnjako:Opiskelijajohtoinen toimintamalli

-opiskelija aktiivisena toimijana: vie tehtävät työyhteisöön, vie teoriaa käytäntöön, tuo kehittämistehtävän työyhteisöstä, organisoii kehittämistehtävää, toimii välittäjänä

-opettaja ohjaajana: apuna kehittämistehtävän rajaamisessa, tuki, vastuu kehittämistehtävän vaatimuksista, sitoo kehittämistehtävän teoreettisiin lähtökohtiin

-työyhteisö mukana toteuttajana: esimiehen apu, työyhteisö mukana kehittämisessä

Oppimisen tulos opiskelijoiden kuvaamanaAsiakaslähtöinen työote

-asiakkaan aktiivinen rooli: kuntoutustavoitteet asiakkaan lähtökohdista, motivoiminen, kumppanuus, asiakkaan äänen kuuleminen palvelun kehittämisessä

-dialoginen työtapa: toiminnallisten menetelmien käyttö, dialoginen lähestymistapa

-reflektiivinen työote: teorian tiedon ja käytännön vuoropuhelu, oman työn perustelevminen, substanssitudon teorian syventyminen, tiedon

hakemisen kehittyminen, asiakkaan tilanteen arvioiminen, oman työn arvioiminen, kuntoutusprosessin merkityksen selkiytyminen

Monitasoinen kehittäminen

-kehittäminen asiakastasolla: kuntoutuksen vaikuttavuus ja tehokkuus

-kehittäminen työyhteisötasolla: kehittämistarpeen arviointi, työorganisaation strategiat, yhteiset linjaukset, moniammatillinen yhteistyö, verkostoajattelu, kuntoutuksen vaikuttavuus ja tehokkuus

-kehittäminen yhteiskuntatasolla: yhteiskunnalliset linjaukset, kuntoutuksen vaikuttavuus ja tehokkuus

Yhteisöllinen ja tutkimuksellinen kehittäminen

-kehittämisen yhteisöllinen perusta: kehittämisen arjen ongelmien kautta, hiljaisen tiedon käyttö, kokemus yhdessä kehittämisessä

-kehittämisen tiedollinen perusta: tieto kuntoutustoiminnan muutoksesta

-kehittämisen tutkimuksellinen perusta: tutkimusmenetelmät, aineiston keruu, toiminnan arviointi

-kehittämisen taidollinen perusta: vuorovaikutustaidot, viestintä, dialogiset menetelmät

Työelämälähtöinen oppiminen kehittämiss tehtävien näkökulmasta

Kehittäminen kuntoutuksen asiantuntijayrityksessä

Yhteisen viitekehyksen rakentaminen

-toiminnan kehittävä arviointi: toiminnan kyseenalaistaminen, itsearviointi, asiakaspalautteen hyödyntäminen, arvioiminen johtotasolla, tavoitteena työn laadun parantaminen

-toimintamallin käytön vahvistuminen: merkityksen selkeytyminen, työn jäsentyminen, yhdenmukaistuminen, sisällön kehittäminen, joustavuuden lisääntyminen, perehdytysprosessin kehittäminen, mallin vieminen toimintastrategiaan

-toimintamallin kytkeytyminen teoreettiseen viitekehykseen: toiminnan kehittäminen valtakunnallisten suositusten mukaan, teoreettisten välineiden lisääntyminen, toiminnan perustelu työyhteisölle

-työyhteisön dialogisen kulttuurin vahvistumi-

nen: jakamisen kulttuuri, käytäntöjen aukaiseminen

Asiakslähtöisyyden vahvistaminen

-asiakspalauteprosessin kehittäminen: palautteen tiedostaminen ja hyödyntäminen

-asiakkaan osallisuuden vahvistaminen: kuntoutustavoitteiden arvioinnin merkitys, osallistavat menetelmät, dialogin lisääntyminen, asiakkaan itsearvioinnin lisääntyminen, kuntoutusnäkömyksen muuttuminen

Työhyvinvoinnin lisääntyminen

-mielekkyyks, motivaatio, sitoutuminen, työnohjaus, ammatti-identiteetti

-Koulutuksessa tunnistettavissa koulumaisen oppimisen piirteitä. Työelämälähtöisyyttä voitaisiin edistää tiivistämällä opiskelijan, työelämän edustajan ja opettajan välistä yhteistyötä.

-Opettajan roolia tulisi vahvistaa heti kehittämistehtävän aloituksessa sitouttamaan työyhteisöä mukaan ja kytkemään kehittämisen kuntoutuksen teoreettisiin lähtökohtiin.

-Työelämälähtöisyyttä voidaan edistää käyttä-

						<p>mällä opettajan asiantuntijuutta kehittämisprosessin ja -tulosten arvioinnissa</p> <p>-Koulutukseen tulisi jatkossakin ottaa moniammatillinen opiskelijaryhmä</p> <p>JATKOTUTKIMUSEHDOTUKSET:</p> <p><i>-Minkälaista on työelämälähtöinen oppiminen ylemmän ammattikorkeakoulutuksen hanke-työskentelyssä?</i></p> <p><i>-Miten opettajat kuvaavat kehittämistehtävien merkitystä ylemmän ammattikorkeakoulutuksen aluevaikuttavuuden, käyttäjälähtöisten palvelujen kehittämisen näkökulmasta?</i></p> <p><i>-Miten hyödylliseksi työelämän edustajat arvioivat ylemmän ammattikorkeakoulutuksen kehittämistehtävät työyhteisön toiminnan kehittämisessä?</i></p>
Kinos, S.	2020	Tuottaa tietoa sosionomien (ylempi AMK) asemasta työmarkkinoilla, heidän osaamisestaan ja osaamisen kehittämisen	Ensimmäinen kysely: opiskelijat (n=205) Seurantakysely : valmistuneet opiskelijat (n=130)	Kvantitatiivinen pitkäaikainen kysely-tutkimus Kyselyt ennen valmistumista ja noin vuosi valmistumisen	Webropol kysely, jossa strukturoituja monivalintakysymyksiä sekä avokysymyksiä Tilastolliset menetelmät (ristiintaulukointi,	<p>Syyt hakeutua opiskelemaan ja tavoitteet työuralle</p> <p>-ammattillisen osaamisen kehittäminen ja syventäminen (38% vastaajista)</p> <p>-paremmat mahdollisuudet saada uusia työtehtäviä (27%)</p>

työelämään, osaamisen ja toimintaympäristön haasteet

Väitöskirja, Turun yliopiston yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan yhteiskunta- ja käyttäytymistieteiden tohtoriohjelma

haasteista. Tuloksia voidaan hyödyntää sosiaalialan korkeakoulutuksen kehittämisessä ja opetussuunnitelmatyössä.

jälkeen

yksisuuntainen varianssianalyysi, faktori-analyysi, summa-muuttujat)

Avoimet kysymykset, sisällönanalyysi

-uralla eteneminen (35%)

Osaamisen kehittyminen (seurantakysely) asteikolla 1-3

-asiantuntijuusosaamisessa eniten kehittymistä oli tapahtunut kriittisessä ajattelussa (ka. 2.55), yhteiskunnallisessa ja globaalissa ajattelussa (2.40) ja kyvyssä työskennellä itsenäisesti vaativissa asiantuntijatehtävissä (2.35). Vähiten kehittymistä taidossa toimia kansainvälisissä yhteistyöverkostoissa (1.56)

-johtamisosaamisessa eniten kehittymistä ihmisten johtamisessa ja henkilöstöhallinnossa (2.32), strategisessa ajattelussa (2.27) sekä asioiden johtamisessa (2.26). Vähiten kehittymistä taloudellisessa osaamisessa ja taloushallinnossa (1.70)

Viimeisen työpaikka ennen valmistumista ja työtilanne sen jälkeen

-opintojen loppuvaiheessa: perustyö (58%), esimies (20%), erityisasiantuntija (14%), vastaava ohjaaja (8%), työtön (0%)

-valmistumisen jälkeen: perustyö (45%), esimies (30%), erityisasiantuntija (16%), vastaava

ohjaaja (8%), työtön (1%)

Ammatillisten tavoitteiden toteutuminen ja tyytyväisyys tutkintoon

-28% koki, että ne tavoitteet, joita heillä opiskeluaikana oli työn ja työpaikan suhteen olivat toteutuneet täysin, osittain toteutuneet 44%:lla ja eivät lainkaan 28% vastaajista (heikko arvostus, heikko tunnettuus ja epätietoisuus kelpoisuuksista)

-tutkinnon suorittamisen jälkeen 31% vaihtanut työpaikkaa ja saman verran siirtynyt vaativimpiin tehtäviin

-vaativimpiin tehtäviin oli siirtynyt yksityisellä sektorilla toimivista 50%, kolmannella sektorilla 35% ja julkisella sektorilla 28%

-16% vastaajista koki, ettei tutkinnon suorittaminen kannattanut

-87% koki, että tutkinnon suorittaminen vaati paljon töitä

Työnantajien asenteet ja tutkinnon kilpailukyky

-7% vastaajista arvioi työnantajien arvostavan tutkintoa yhtä paljon kuin yliopistossa suorit-

tua maisterintutkintoa

-43% oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä siitä, että oma työnantaja tuntee tutkinnon ja arvostaa sitä

-vahvuuksiksi työmarkkinoilla koettiin ammatillisen osaamisen monipuolisuus ja syvyys, pitkä työkokemus sekä koulutuksen tuoma osaaminen ja syventyneet verkostot

Työnkuva

-työn sisältö (1 ei lainkaan, 3 paljon): eniten nykyiseen työhön sisältyi asiakastyötä (2.65), kehittämistyötä (2.42) sekä suunnittelua ja hallinnollista työtä (2.35). Vähiten sisältyi taloushallintoa (1.70) sekä projektityötä (1.62)

-89% esimiehistä ja 80% erityisasiantuntijoista koki muita useammin työtä olevan liikaa (p=0.021)

Eri koulutusohjelmista valmistuneiden väliset erot

-osaamisen kehittyminen (1-3), sote-kehittämisen ja johtamisen koulutusohjelmassa tilastollisesti merkitsevästi muita paremmat keskiarvot kaikissa eri osaamisen osa-alueilla

Toimintaympäristön muutoksen aiheuttamat

haasteet työpaikalla

-eniten haasteita väestön monikulttuuristuminen (ka. 2.31), sosiaali- ja terveydenhuollon integroituminen osana sote-uudistusta (2.16), sote- sekä työvoimapalveluiden siirtyminen maakuntien järjestettäväksi (2.15) sekä palvelun tuottajien välisen kilpailun lisääntyminen (2.15). Vähiten haasteita aiheuttanut väestön ikääntyminen (1.74).

-esimiestyössä toimivat kokivat väestön ikääntymisen aiheuttavan haastetta muita enemmän (p=0.006)

Osaamisen kehittämisen tarpeet

-digitalisaatioon ja tietotekniikkaan liittyvistä osaamisen kehittämisen tarpeet eniten tarvetta oli sähköisten palveluiden kehittäminen (48%) sekä etäohjaaminen (38%).

-asiakastyöhön liittyvistä osaamisen alueista eniten lisää osaamista tarvittiin monikulttuurisista asiakkaista (49%) sekä terapeuttisesta työstä (40%)

-yhdessä työskentelyyn liittyvästä osaamisesta eniten lisäosaamisen tarvetta oli monikulttuurisista työyhteisöistä (40%) sekä ihmisten johtamisesta (37%)

-yhteiskunnallisiin kysymyksiin liittyvästä osaamisesta eniten lisäosaamisen tarvetta oli rakenteellisessa sosiaalityössä (59%), sekä kokonaisvaltaisessa yhteiskunnallisessa ymmärryksessä (50%)

-kehittämiseen ja johtamiseen liittyvä osaaminen, lisäosaamisen tarvetta lainsäädännön osaamisessa (53%) sekä taloudellisessa osaamisessa (52%)

-Sosionomi (ylempi AMK) -tutkinto on heikosti tunnettu, tiiviimpi yhteistyö yliopistojen kanssa voisi parantaa tunnettavuutta

-tiiviimpi yhteistyö voisi myös helpottaa opintojen jatkamista tohtorintutkintoon

-monialaisissa koulutusohjelmissa olisi tärkeää huolehtia, että sosiaalialan erityiskysymyksiin on mahdollisuus riittävästi perehtyä

-mielekästä keskittyä kouluttamaan opiskelijoita sinne, missä he parhaiten työllistyvät eli hyvinvointipalveluiden esimiestehtäviin

<p>Korpi, H., Peltokallio, L. & Piirainen, A.</p>	<p>2018</p>	<p>Tutkia, kuinka PBL vaikuttaa opiskelijoiden ammatilliseen kasvuun ja miten opiskelijat ymmärtävät PBL lähestymistavan</p>	<p>Fysioterapiao- piskelijat n=15</p>	<p>Fenomenologinen tutkimus</p>	<p>Opiskelijoiden opinto- jensa aikana luodut portfoliot, tulkitseva fenomenologinen analyysi</p>	<p>-PBL opiskelijoille uusi tapa oppia, opintojen edetessä metodi tuli tutuksi ja se omaksuttiin luonnollisena osana opintoja</p> <p>Uuden oppimistavan kolme temaattista tasoa:</p> <p>1. Difference:</p> <p>-uudet oppimistavat herättivät osassa opiskelijoista innostusta, mutta myös samanaikaisesti pelkoa, ettei opi kaikkea oleellista</p> <p>-osa opiskelijoista koki ensimmäiset puoli vuotta opinnoista PBL:n takia stressaavaksi</p> <p>-osa opiskelijoista omaksui heti PBL:n hyväksitavaksi oppia</p> <p>2. Confusion:</p> <p>-aiempien oppimiskokemuksien reflektointi aiheutti hämmennystä</p> <p>-osa koki PBL:n oudoksi tavaksi oppia ja kokonaiskuva metodista oli epäselvä</p> <p>-osa koki metodin vaivalloiseksi, koska ei tiennyt kuinka paljon mistäkin aiheesta tuli ottaa selvää ja kuinka laajasti kertoa muille opiskelijoille (etenkin opiskelijat, joilla rajoittuneet tiedonhakutaidot)</p>
---	-------------	--	---	-------------------------------------	---	--

Problem-Based Learning in Professional Studies from the Physiotherapy Students' Perspective

Interdisciplinary Journal of Problem-Based Learning, 13(1), 4

-opiskelurytmi koettiin nopeaksi, jolloin osa koki oppimisen olevan pinnallista

-omaa opiskeluaktiivisuutta kyseenalaistettiin

3. Critical reflection:

-opiskelijat kokivat oppineensa ryhmätöitä, tiedonhakutaitoja ja lähdekritiikkiä

-PBL auttoi tunnistamaan, millainen opiskelija on oppijana

Uuden oppimisen neljä temaattista sektoria:

1. Information seeking:

-tiedonhakutaitojen koettiin kehittyneen opintojen aikana ja ne koettiin erittäin tärkeäksi

-tiedonhakutaidot saivat suuremman roolin opinnoissa kuin opiskelijat olivat osanneet odottaa

2. Creative learning process:

-moni opiskelija koki kirjoitetun tekstin tuottamisen hankalaksi opintojen alussa

-portfolion kirjoittaminen auttoi kehittämään tekstin tuottamista ja reflektiotaitoja

-aluksi seminaarityyppiset opinnot koettiin

stressaaviksi ja niitä kyseenalaistettiin

3. Peer-group working:

-ryhmään kuulumisen tunne, vuorovaikutus

-muille opettaminen, erityisesti potilastapausten kautta oppiminen koettiin hyödylliseksi

4. The role of the teacher

-opiskelijat tunnustivat, että opettajan rooli PBL:ssä erilainen kuin perinteisessä opiskelussa

-opintojen alussa opettajan rooli suurempi

-PBL aktivoi opiskelijoita reflektoimaan omaa oppimistaan ja pohtimaan PBL suhdetta aikaisemmin käyttämiinsä oppimistapoihin herättäen kriittisiä reaktioita

-oman oppimisen arviointi kohdistui tiedonhankutaitoihin ja luoviin oppimisprosesseihin. Yhdessä oppimisessa arvioitiin ryhmätyöskentelyä ja opettajan roolia.

-opintojen alussa tulisi keskittyä tiedonhakuun, luoviin oppimisprosesseihin, ryhmätyöskentelyyn sekä opettajan roolin selkeyttämiseen

-opiskelun ensimmäinen puoli vuotta koettiin raskaaksi, joten opiskelijat tarvitsevat tuolloin

						<p>paljon tukea</p> <p>-tuki ja työkalujen rakentaminen tulisi kohdistua erityisesti tiedonhakuun</p> <p>-opiskelijoiden reflektiotaitoja olisi tärkeä kehittää (portfoliot, päiväkirjat)</p> <p><i>JATKOTUTKIMUSEHDOTUKSET:</i></p> <p><i>-Millainen olisi sopiva tutoriaaliryhmien rytmi opintojen alkuvaiheessa?</i></p> <p><i>-Miten opiskelijoita tuetaan luovissa oppimisprosesseissa ja reflektiivisessä kirjoittamisessa osana PBL seminaaritöitä?</i></p> <p><i>-Miten opiskelijoita rohkaistaan käyttämään ongelmanratkaisutaitojaan ohjatuissa työharjoitteluissa ja työelämässä?</i></p>
Korpi, H.	2018	Tutkia ja ymmärtää fysioterapiaopiskelijoiden kertomuksia heidän asiantuntijaksi kasvustaan ammattikorkeakouluopintojensa aikana	Fysioterapiaopiskelijat n=21	Narratiivinen tutkimus	Opiskelijoiden opintojensa aikana luodut portfoliot, narratiivinen analyysi	<p>Narratiivien perusteella tunnistettiin 3 erilaista tarinamallia:</p> <p>Autonomisen oppijan tarina</p> <p>-opiskeluajan käännekohtat opintojen alussa, kun he löysivät itselleen sopivan alan opiskella ja olivat valmiita panostamaan siihen</p> <p>-opiskelijoilla takanaan enemmän elämäkokemusta ja aikaisempia opintoja, jotka he koki-</p>

vat hyödyttävän opinnoissa

-uuden opiskelupaikan saaminen positiivinen muutos elämässä, uudenlainen alku omalle kasvulle

Fysioterapiayhteisöön kasvun tarina

-käännekohta opiskelujen toisen vuoden aikana, kun alun haasteet opinnoissa ja opiskelutekniikoissa oli ohitettu

-oman alan opinnot ja käytännön harjoittelu selkeyttivät kokonaiskuvaa fysioterapiasta ja toivat uutta innostusta opiskeluun

-ammatti-identiteetti ja ammatillisuus kasvoivat erityisesti käytännön työssä, siksi harjoittelu- paikat olivat oppimisen kannalta tärkeitä

-opiskelijat reflektoivat, kuinka valmiita he ovat kohtaamaan ”oikean” työn tuomat haasteet

Kriittisen kehittäjän tarina

-käännekohdat kolmantena opintovuonna

-opiskelijat kriittisiä omia taitojaan ja tietojaan sekä tiedonlähteitä kohtaan

-opiskelijat saivat taitoa kriittisesti reflektoida omaa oppimistaan

-opiskelijat kokivat erilaiset koulussa toteutetut kehittämishankkeet hyödyllisiksi

-kiinnostunut kehittämään fysioterapiaa alana

Opintojen aikana tunnistettiin 4 erilaista käännekohtaa:

Aiemmat opinnot

-opiskelijat kuvasivat aiempia oppimiskokemuksiaan ja saavutuksiaan opinnoissa

-kuvauksia ja reflektointia, millainen oppija on

Uusi tapa oppia

-opiskelijat kuvasivat oppimisen tarpeitaan, haasteitaan uudessa oppimisympäristössä sekä hyödyllisiä kokemuksiaan

Fysioterapian ymmärrys

-opiskelijat kuvasivat ammatillista kasvuaan, tiedonmuodostusta sekä käytännön taitojen oppimista

-työharjoittelupaikoilla suuri rooli ammatillisen kasvun prosesseissa

Fysioterapian ammattilainen

-opintojen loppuvaiheet

-erikoistumisalueet

-opinnäytetyön tekeminen

-valmistuminen

Metanarratiivi ammatillisesta kasvusta

1. aikaisemmat kokemukset

2. opiskeluun oppiminen

3. käytännön työn oppiminen

-perusteet: ihmisen liike, toiminta ja terapeuttiset menetelmät

-ammatin merkitys: havainnointi, miten fysioterapeutit työskentelevät, ammatti-identiteetin muodostus, erilaiset kokemukset asiakastilanteista, vuorovaikutustaitojen vahvistaminen

-fysioterapian kokonaisuus: osallistuminen käytännön työn toteuttamiseen, työyhteisöön kuuluminen, teorian ja käytännön yhdistäminen

-kriittinen reflektointi: metakognitiivisten taitojen kehittyminen, kliiniset päätöksentekotaidot, suunnittelu, arviointi, tiedon yhdistäminen

-ymmärryksen laajentaminen: työkokemukset,

kansainväliset opiskelijavaihdot, uusien taitojen oppiminen, itsevarmuuden kasvu, käytännön työn sujuvoituminen

4. ammattilaiseksi kasvu: erikoistuminen, opinnäytetyö, omien kehittämiskohteiden arviointi, asioiden kriittinen tarkastelu, positiivinen suhtautuminen elinikäiseen oppimiseen

-opiskelijan aikaisempien kokemusten huomiointi edesauttaa uuden oppimista ja kehittymistä

-reflektointi tärkeä osa oppimista

-erilaiset ja vaihtelevat opetusmenetelmät pitävät opiskelijoiden intoa yllä

-integratiivinen oppiminen kehittää ammatillista kasvua

-oppimisen tulee olla kokonaisvaltaista sekä andragogiset periaatteet huomioivaa

-työkulttuurin kehittämisessä tarvitaan tulevaisuudessa lisää luovuutta ja innovatiivisuutta

-monialaisuus ja aktiivinen toimijuus vievät fysioterapian työtoimijuutta eteenpäin

Kurunsaari, M.	2019	Tutkia eri näkökulmista, miten fysioterapeuttiopiskelijat ymmärtävät ja kokevat omat taitonsa, osaamisensa ja niiden kehittymisen koulutuksensa aikana	Fysioterapiaopiskelijat n=35	Fenomenografinen ja narratiivinen tutkimus, osat I-IV I: opiskelijoiden näkemykset omista taidoistaan opintojen alussa II: opiskelijoiden kokemukset reflektiivisestä kirjoittamisesta III: opiskelijoiden näkemykset omista taidoistaan IV: opiskelijoiden narratiivit omasta kehityksestään	I: kirjalliset esseet fysioterapiaopintojen alussa, fenomenografinen analyysi I-III: Semi-strukturoidut yksilöhaastattelut opintojen loppuvaiheessa, fenomenografinen analyysi IV: semi-strukturoidut yksilöhaastattelut, narratiivinen analyysi	<p><u>I: Fysioterapiaopiskelijoiden käsitykset omista taidoistaan opintojen alussa</u></p> <p>Opiskelijoilla erilaisia käsityksiä taidoista, jotka ilmenivät seuraavilla tavoilla</p> <p>1. Lahjakkuus</p> <ul style="list-style-type: none"> -sisäsyntyistä, geneettistä -lahjakkuuden tunnistaminen <p>2. Yksilöllistä harjoittelua edellyttävät taidot</p> <ul style="list-style-type: none"> -asteittainen yksilöllinen harjoittelu -yksilöllinen tavoite -itsearviointi <p>3. Sosiaalista kanssakäymistä edellyttävät taidot</p> <ul style="list-style-type: none"> -palautteeseen perustuva kehitys -yhteinen tavoite -yhdessä reflektointi <p>4. Yhteistyöosaaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> -yhteistyön ylläpito ja arvioiminen
----------------	------	--	------------------------------	---	--	---

Perspectives on Physiotherapy Students' Professional Competence Development during Their Education

Väitöskirja, Jyväskylän yliopisto, liikuntatieteellinen tiedekunta, terveystieteiden laitos

-kollektiivinen tavoite

-vastuullinen toiminta

II: Kokemukset reflektiivisestä kirjoittamisesta oppimisen välineenä

Kokemukset vaihtelivat laajasti, esiin nousi neljä erilaista oppimiskokemusta

1. Kirjoittaminen turhaa

-koettiin ylimääräisenä työnä, suullinen tunteiden ilmaisu koettiin helpompana

-kirjoittaminen koettiin paineita aiheuttavaksi ja pakotetuksi

-ei hyödyttänyt oppimista

-itsearvioinnin sijasta opiskelijat halusivat palautetta ohjaajaltaan

2. Kirjoittaminen ymmärryksen syventämisen välineenä

-kehitti ajattelua ja ymmärrystä

-koettiin hyödyttävän oppimista, toi uusia ideoita ja näkökulmien laajentumista

-auttoi opiskelijoita yhdistämään teorian käyttöön

-helpotti omien kokemusten ja toiminnan analysointia

3. Kirjoittaminen itsearvioinnin välineenä

-koettiin hyödylliseksi ja mielenkiintoiseksi

-lisäsi itsetuntemusta ja ammatillista kasvua

-auttoi kehittämään kriittistä ajattelua

4. Kirjoittaminen ammatillisen kehittymisen välineenä

-ammatti-identiteetin ja ammatillisen osaamisen kasvu

-reflektioissa tuli ilmi vuorovaikutus ammatillisten yhteisöjen kanssa

-kirjoittaminen koettiin voimaannuttavana

-koettiin oleelliseksi osaksi opintoja

III: Valmistuvien fysioterapeuttipiskelijöiden näkemykset omasta osaamisestaan

Aineistosta löydettiin neljä kuvailevaa kategori-aa

1. Ydintaitojen hallinta

-yksilölliset taidot ja niiden kehitys

-oman kommunikaation taso

-potilastietojen ymmärrys

2. Teoreettisten perusteiden ymmärtäminen

-teoreettista tietoa käytettiin perustelevaan hoitomuotoja, suunnittelemaan fysioterapiaprosessia ja motivoimaan potilasta

-vuorovaikutus potilaan kanssa

-uudet tilanteet koettiin haasteellisina mutta palkitsevina

-opiskelijoilla laaja teoreettinen osaaminen

-teorian ja käytännön yhdistäminen koettiin vaativan lisää harjoittelua

3. Kokonaisvaltainen käsitys fysioterapiasta

-bio-psyko-sosiaalisten aspektien huomioonottaminen

-potilaan kehityksen arviointi, kuntoutuksen tehokkuuden arvioiminen

-eettisyyden huomioonottaminen

4. Sitoutuminen moniammatilliseen yhteistyöhön ja sen kehittämiseen

-rajoja ylittävä osaaminen

-yhteistyö eri ammattien ja organisaatioiden välillä

-erilaisten sote-palveluiden ja hoitokäytäntöjen arviointi

IV Valmistuvien fysioterapiaopiskelijoiden tarinamallit ammatillisen kehittymisen tekijöistä

Aineistosta löydettiin viisi erilaista tarinamallia

1. Vaivalloinen polku ydintaitojen hallintaan

-alhainen motivaatio, heikko itsetunto

-opettajien aktiivinen tuki koettiin tärkeäksi

-muutokset yksityiselämässä

-opiskelijat kokivat oppineensa välttämättömät taidot työskennelläkseen fysioterapeuttina

2. Tie fysioterapian teoreettisten perusteiden ymmärtämiseen

-teoreettiset tietotaidot tärkeässä osassa

-teorian linkittäminen käytäntöön lisäsi huomattavasti opiskelijoiden osaamista

-työharjoitteluissa oppiminen opiskeluajan

käännekohtia

3. Kohti holistista fysioterapiaa

-opiskelijat vastuullisia ja motivoituneita, heillä oli hyvät itsesääätelytaidot

-opinnoilla suuri vaikutus yksityiselämään, opiskelijat sitoutuneita

-oikeiden potilaiden kanssa työskentely koettiin merkitykselliseksi

-harjoittelun ohjaajan tuki ja palaute koettiin tärkeimmäksi ammatillista kehitystä tukevaksi osaksi

4. Aktiivisesti ja yhteistyötä tehden kriittiseksi kehittäjäksi

-ammatillinen rooli koettiin aktiiviseksi ja kriittiseksi

-ammatillista identiteettiä vahvisti erityisesti harjoitteluohjaajan antama palaute ja reflektointi yhdessä muiden opiskelijoiden kanssa

-opiskelijat saivat usein työpaikan heti valmistuttuaan

5. Tavoitteellisesti ja yhteistyössä kohti asiantuntijuutta

-korkea motivaatio ja kriittinen suhtautuminen

-opiskelijat suunnittelivat omat opiskeluprosessinsa ja valitsivat harjoittelupaikat tukemaan omaa ammatillista tavoitettaan

-analyttisyys koko fysioterapia-alaa kohtaan

-elinikäisen oppimisen tavoite

-halu kehittää alaa

-opiskelijat saivat usein työpaikan heti valmistuttuaan

Opiskelijoilla erilaisia tavoitteita opiskeluidensa suhteen ja he etenevät erilaisia polkuja pitkin. Opiskelijoiden erilaiset tarpeet opiskelun aikana ja sen etenemistä suunniteltaessa tulisi ottaa huomioon opiskelijoiden tutoroinnissa ja opetuksessa. Lisäksi teorian yhdistämistä käytäntöön tulisi tukea kaikissa opiskeluiden vaiheissa. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää opiskelijoiden työ- ja harjoittelupaikkojen valintaprosessin yksilölliseen etenemiseen ja ohjaavien fysioterapeuttien kriittisen reflektion syventämiseen.

JATKOTUTKIMUSEHDOTUKSET:

-Fysioterapiaopiskelijoiden ammatillista kehittymistä tulisi tutkia eri kulttuureissa ja opetusjärjestelmissä

-Reflektiivisen kirjoittamisen systemaattinen tutkiminen

-Analysoida harjoittelun ohjaajien kykyä reflektoida ja tukea opiskelijoita omaan reflektioon sekä yhteiseen reflektioon

-Opettajien ymmärrys opiskelijoiden eri elämänmuutoksia kohtaan ja niiden positiivisia ja negatiivisia vaikutuksia opiskelijan ammatilliseen kasvuun

-Teoreettisen tiedon ja käytännön harjoittelun yhteyden vahvistaminen

Laitinen-Väänänen, S.	2008	Tutkia, miten fysioterapian työharjoitteluissa ohjaus toteutuu, minkälaisia merkityksiä sille annetaan, sekä millaista oppimista ja asiantuntijuutta harjoittelutilanteissa	Fysioterapeuttiopiskelijoiden oppimistilanteet n=42	Diskurssitutkimus	Työharjoittelun aikana videoidut oppimistilanteet, diskurssianalyysi	Ohjatun oppimistilanteen rakentuminen -vuorovaikutuksen ohjaaminen: ohjaaja johti tilanteen rakentumista, ohjaaja antoi ohjeita ja johdatteli opiskelijaa tilanteessa eteenpäin -tilan antaminen opiskelijalle: opiskelijalle annettiin enemmän mahdollisuuksia osallistua ja ideoida -osallistumiseen rohkaisu: opiskelijaa rohkais-
-----------------------	------	---	---	-------------------	--	---

The construction of supervision and physiotherapy expertise – a qualitative study of physiotherapy students' learning sessions in clinical education

Väitöskirja, Jyväskylän yliopisto, liikuntatieteellinen tiedekunta

rakennetaan

tiin osallistumaan esimerkiksi kysymällä opiskelijan mielipidettä

Ohjaajien ja opiskelijoiden antamat merkitykset työharjoittelulle

-terapeuttisten taitojen kehittyminen: harjoittelu rakentui terapeuttisten hoitojen, esim. manuaaliset taidot, ja verbaalisten taitojen oppimiseen

-teoriaosaaminen: fysioterapia nostettiin abstraktimmalle tasolle, teoreettinen pohja tärkeä osa oppimista

-kokemus: opiskelijan perspektiivi

Potilaalle annetut merkitykset

-vastaanottaja: potilas passiivisesti vastaanotti hoidon

-suorittaja: potilasta osallistettiin tekemään annetut ohjeet

-osallistuja: potilaalla mahdollisuus vaikuttaa hoitotapahtuman kulkuun

-kumppani: vuorovaikutus potilaan ja ohjaajan välillä aktiivista

Opiskelijan oppimiskokemuksen merkitykset

-opiskelija rakentaa oppimista: oppimista rakennettiin opiskelijan näkökulmasta

-oppiminen kehollisena kokemuksena: käytännön taitojen ja vuorovaikutuksen oppiminen

-oppiminen uusia tapoja toteuttaa fysioterapiaa: uusien oppien arviointi

-oppiminen ammatillisuuden kehittäjänä: oppimisesta keskusteltiin analyttisesti

Ohjaajilla tärkeä rooli oppimistilanteiden vuorovaikutuksen rakentamisessa. He voivat ohjata opiskelijan huomion ammatillisuuden kannalta tarpeellisiin tekijöihin. Käyttämällä diskursiivisia metodeita ohjaajat voivat laajentaa opiskelijan ymmärrystä ja ammatillista tietoutta.

JATKOTUTKIMUSEHDOTUKSET:

-Ohjaustilanteiden jälkeinen haastattelu (ohjaaja, opiskelija, potilas) laajentamaan ymmärrystä ohjauksen prosesseista

-Millaisia erilaisia identiteettejä opiskelijat ja ohjaajat konstruoivat ohjaustilanteissa

-Millaisia merkityksiä harjoittelun ohjaus saa opintojen eri vaiheessa, pitkäaistutkimus

-Harjoittelun ohjauksen arviointia eri kulttuu-

Lähteenmäki, M-L.	2006	Tuottaa tietoa PBL-opetussuunnitelman rakentamisesta fysioterapeuttikoulutuksen tarpeisiin sekä tuottaa tietoa asiantuntijuuden kehittymisestä fysioterapeuttikoulutuksessa.	Fysioterapian opiskelijat, opettajat, opetussuunnitelmanmuutoksen työryhmä	Etnometodologinen tutkimus	Haastattelut Työryhmän toiminnan analysointi	<p>tässä taulukossa esitellään vain opiskelijoiden oppimiseen/ammattilliseen kasvuun liittyvät tulokset</p> <p>Ongelmaperustainen oppiminen opiskelijoiden kuvaamana</p> <ul style="list-style-type: none"> -tutorryhmä yksi keskeisimmistä oppimiseen vaikuttavista ja sitä tukevista tekijöistä -huonosti toimivan ryhmän pelättiin vaikuttavan opiskeluviihtyvyyteen, oppimisen laatuun ja oppimistuloksiin -PBL-oppimisprosessin syklin vaiheiksi tunnistettiin: ryhmäläisillä jo olevan tiedon muistiin palauttamiseen ja oppimistehtävän laadintaan, itsenäiseen uuden tiedon hankintaan ja itsenäiseen opiskeluun sekä ryhmässä tapahtuvaan tietojen analyttiseen syntetisointiin -opettajien toivottiin helpottavan opiskelijoiden jaksamista muun muassa lähdevihjeitä antamalla -harjoitustilanteissa toteutuneen teorian yhdistämisen käytäntöön nähtiin parantavan oppimista ja lisäävän motivaatiota
-------------------	------	--	--	----------------------------	---	---

Opiskelijoiden toteuttama fysioterapia

-suorituskeskeinen terapia: opiskelijat keskittyivät erilaisten toimenpiteiden tekniseen toteuttamiseen, terapiatilanteiden kuvauksissa reflektoitiin lähinnä omaa toimintaa. Vastaa aiempia kuvauksia fysioterapiasta käsityömäisenä, kaavamaisena ja teknisluontoisena toimintana, jolloin potilas on passiivinen terapian kohde

-potilasta huomioonottava terapia: toteutuksen kuvattiin perustuvan fysioterapeuttiseen tutkimiseen ja havainnointiin. Kuvauksissa korostui vuorovaikutus, toiminnan perusteiden esittäminen potilaalle, terapian arviointi ja yhteistyö muiden ammattiryhmien edustajien kanssa.

-reflektiivinen terapia: opiskelijat kuvasivat terapian lisäksi omaa oppimistaan, sekä arvioivat omia toimintatapojaan ja valmiuksia toteuttaa terapiaa sekä kuvasivat saamiensa kokemusten yhteyttä oppimiinsa asioihin. Erityisesti PBL-opiskelijoiden toteuttama.

PBL-opiskelijoiden toteuttama fysioterapia huomattavasti useammin potilasta huomioonottavaa ja reflektiivistä kuin oppiainejakoisessa koulutuksessa olleiden oppilaiden toteuttama terapia. Reflektiivisyyteen oppiminen merkityksellistä, sillä fysioterapeutit tarvitsevat reflektiiv-

visiä valmiuksia voidakseen kehittyä taitaviksi ammattinsa osaajiksi ja kehittäjiksi.

-Kouluksen suunnittelijoiden ja opettajien olisi tärkeä ymmärtää, että PBL-opetussuunnitelma ilmentää koulutusta osana oppijan autonomista älyllisen kehittymisen ja kognitiivisen toiminnan kehittymisen prosessia.

-Prosessi konkretisoidaan oppimisympäristössä tehtävinä ratkaisuin ja kirjoitetaan auki opinto-oppaiden opinto-ohjelmakuvauksiin, joihin opiskelijoiden hops perustuu

-opetussuunnitelman tulee toimia oppimisen, opettamisen, opinto-ohjauksen sekä johtamisen välineenä

JATKOTUTKIMUSEHDOTUKSET:

-Ongelmaperustaisesta koulutuksesta jo työelämään siirtyneiden fysioterapeuttien toteuttaman fysioterapian ja sen taustalla vaikuttavan päättelyn yksityiskohtaisempi tarkastelu sekä vertailuasetelma oppiainejakoisesta koulutuksesta valmistuneisiin fysioterapeutteihin

Piippo, S., Nyqvist, L. & Suonio, M.	2019	Arvioida sensitiivisen aiheen verkkopohjaisen opintojakson toteutusta. Tarkastella, miten opintojakson asiasisältöihin on orientoiduttu, miten asiasisältöjä on jäsennetty ja mitä merkityksiä niille on annettu oppimiskokemusten reflektoinnissa.	Sosiaalityön opiskelijat n=54	Laadullinen tutkimus	Oppimispäiväkirjat, kehysanalyysi	<u>Lähisuhdeväkivallasta oppimista jäsentävät kehukset</u>
Lähisuhdeväkivallasta oppimisen reflektiot sosiaalityön opiskelijoiden oppimispäiväkirjoissa						Ammatillinen kompetenssi
<i>Janus vol. 27 (1) 2019, 164-180</i>						-lisääntyneet valmiudet kohdata lähisuhdeväkivaltaa kokenut asiakas
						-tieto
						-rohkeus ottaa puheeksi
						-työvälineet: kartoituslomake, työryhmätoiminta, turvasuunnitelma, vertaistukiryhmät
						-kehittäminen: systemaattiset kartoitukset, aihe esillä työyhteisöissä ja verkostoissa
						Kokemusreflektio
						-henkilökohtainen tai läheisen kokemus: voimakkaat tunnekokemukset
						-ammattillinen kokemus
						Väkivaltaspesifit rajat
						-työntekijän positio suhteessa lähisuhdeväkivaltailmiöön ja asiakkaaseen
						-väkivallan tabuluonne, rajautuminen yksityiseksi asiaksi

-asiakkaan omien rajojen vahvistaminen

-moniammatillinen työ

Asennemuutos

-omissa asenteissa tapahtuneet muutokset

-omien ennakoajatusten tiedostaminen, aiheen herättämien tunteiden kohtaaminen, stereotyyppioista irtaantuminen

-Tarkasteltaessa ammatillisen kompetenssin kehityksessä esiintyviä muutoksia erityisesti yhdessä asennemuutosten kehityksen oppimistulosten kanssa vaikuttaa siltä, että opiskelijoille on kehittynyt perusvalmiudet lähisuhdeväkivallan kohtaamiseen.

-Verkkomuotoisella opetuksella on mahdollista kehittää opiskelijoiden kliinisiä taitoja myös sensitiivisen aiheen kohdalla, kunhan opettajat osallistuvat kurssin aikana verkkokeskusteluihin keskimääräistä enemmän.

-Opiskelijoiden palautteesta välittyä lähisuhdeväkivaltaa koskeva niukka opetustarjonta. Lähisuhdeväkivaltaan ja sen kohtaamiseen liittyvän koulutuksen kehittäminen niin sosiaalisuudessa kuin muillakin professionaalisuudella tulisi olla systemaattista ja valtakunnallista.

<p>Silvennoinen, P. & Juujärvi, S.</p>	<p>2018</p>	<p>Kuvataan ja arvioidaan ylemmän ammattikorkeakoulun opetuskokeilua, jossa sovellettiin eri tiedonlajeja yhdistelevää integratiivista pedagogiikkaa, miten simulaatiopedagogiikka integratiivisen pedagogiikan välineenä edistää motivoivan haastattelun oppimista</p>	<p>Ylemmän ammattikorkeakoulun opiskelijat n=16 (sosionomit n=10)</p>	<p>Laadullinen tutkimus Opetuskokeilu (5 op. opintojakso)</p>	<p>Fokusryhmähaastattelut, teoriasidonnainen sisällönanalyysi</p>	<p><u>Orientaatiovaihe</u></p> <p>Kontekstualisoi ja innosti oppimaan</p> <p>-orientaatiovaihe mahdollisti, että opiskelijoilla oli yhteinen teoreettinen ymmärrys opetettavasta asiasta</p> <p>-teoreettiseen viitekehykseen perehtyminen auttoi ymmärtämään syvällisemmin käsiteltävää aihetta ja orientoi oppimista</p> <p>-orientaatio-osuus lisäsi motivaatiota ja innosti oppimiseen</p> <p>Osaamisen reflektoinnin merkitys oppimässä kaksijakoista</p> <p>-osa opiskelijoista koki henkilökohtaiset oppimistavoitteet mielekkäiksi ja tavoitteellista oppimista tukeviksi</p> <p>-osa opiskelijoista sitä mieltä, että oli vaikea arvioida omia taitojaan ja asettaa henkilökohtaisia oppimistavoitteita</p> <p><u>Lähiopetusvaihe</u></p> <p>Käytännön kokemus ja hiljaisen tiedon tunnistaminen edistää uuden oppimista ja</p>
--	-------------	---	--	---	---	---

sen soveltamista työhön

-simulaatioharjoituksissa koettiin hyvänä, että kokemuksellinen tieto toimi niiden pohjana

-simulaatiot antoivat virikkeitä ja omaan työhön sovellettavia keinoja uudistaen käytännön osaamista

-työkokemus, osaamisen soveltaminen ja tilanteen reflektointi takasi syvällisen oppimiskokemuksen

Asiakkaan näkökulman ymmärrys syventyi monialaisessa ryhmätyöskentelyssä

-simulaatioiden toteuttaminen monialaisesti koettiin lisäävän asiakkaan näkökulman syvempää ymmärrystä

-opiskelijat toivat kokemuksiinsa pohjautuen esiin moniammatillisen työskentelyn haasteita ja ongelmakohtia

Teoreettisen tiedon soveltamisen vaikeus verkkokeskusteluissa

-opiskelijoita oli pyydetty kirjoittamaan heitä askarruttavia asioita virtuaaliselle keskustelualueelle lähdekirjallisuuteen pohjautuen

-opiskelijat vertasivat omia ajatuksiaan toisten

opiskelijoiden kirjoituksiin ja kokivat etteivät pystyneet kirjoittamaan tarpeeksi käsitteellisellä tasolla

-keskustelun seuraaminen auttoi refleктоimaan ja käsitteellistämään omaa kokemustaan

Simulaatiovaihe

Palautekeskustelut opitun yhdistäjänä

-videoiden kuvaaminen ja arviointi uusi pedagoginen menetelmä kaikille opiskelijoille

-palautekeskusteluja kuvattiin oleellisiksi oppimisen kannalta

-toisten opiskelijoiden toiminnan havainnointi edisti oppimista

Tunteet oppimisen edistäjänä

-simulaatioita kuvattiin turvalliseksi ja aidoiksi harjoittelutilanteiksi, jossa kaikki olivat motivoituneesti mukana

-asiakkaan näkökulmaan astuminen simulaatiotilanteessa

Opettajat oppimisen mahdollistajana

-opettajat mahdollistivat kokonaisvaltaisen oppimisen luomalla turvallisen ja luottamuksel-

lisen ilmapiirin

-opettajat opiskelijoiden kanssa tasavertaisia toimijoita

-Huolellisesti suunniteltu opetuskokeilu mahdollisesti integratiivisen pedagogiikan mallin mukaisen oppimisen ja ammatillisen asiantuntijuuden kehittymisen.

-Motivoivan haastattelun perusteiden omaksuminen näyttää edellyttävän useiden työpajojen jakson.

-Toimivaksi ratkaisuksi koettiin yhdistelmä, jossa opiskelijat tutustuivat ennen lähiopetusta aihetta koskevaan kirjallisuuteen ja opettajat yhdistivät teoreettisten ydinasioiden opettamisen taitojen harjoitteluun.

-Videon käyttö koettiin oleelliseksi, koska se mahdollisti taitojen kriittisen arvioinnin ja yhteisen reflektoinnin.

JATKOTUTKIMUSEHDOTUKSET:

-Kartoittaa motivoivan haastattelun soveltuvuutta suomalaisiin terveydenhuollon työkäytäntöihin

-Tutkia motivoivan haastattelun vaikutusmekanismeja ja millaiset pedagogiset interventiot

ovat riittävän tehokkaita saamaan aikaan muutosta niin ammattilaisten taidoissa kuin asiakkaan elämässä

Suomi, A.	2002	Tavoitteena selvittää, miten aikuisopiskelijat rakentavat ammattitaitoa ja ammatti-identiteettiä koulutuksen aikana	Sosiaalihoaja-koulutuksen aikuisopiskelijat n=20	Narratiivinen tutkimus	Esseemuotoiset palautekirjoitukset koulutusajasta	<u>Ammattitaidon rakentuminen koulutuksen aikana</u>
Ammattia etsimässä – aikuisopiskelijat kertovat sosiaalihoaja-koulutuksesta ja narratiivisen pätevyyden kehittymisestä					Haastattelut	-Ammattitaitoa ja -identiteettiä rakennetaan koulutuksen aikana kirjoittamalla ja suullisesti kertomalla (näyttöjen ja suoritusten arvioinnit, niistä keskustelut)
					Kirjalliset palautteet koulutuksen alussa ja lopussa	-Sosiaalihoaja-koulutuksessa mallitarinoita tosiyöntekijyydestä, tosiopiskelijuudesta. Tämä tulee esille opetussuunnitelmissa, kurssien tavoitteissa sekä oppilaitoksen toimintakulttuurissa.
<i>Väitöskirja, Jyväskylän yliopiston yhteiskuntatieteellinen tiedekunta</i>					Sosiaalihoaja-koulutuksen opetussuunnitelma	-tosiyöntekijyyden näytöt: opiskelija ottaa henkilökohtaisen suhteen sosiaalihoajaan ammattitaitoon ja identiteettiin, hyväksyy oppilaitoksen toimintatavat ja kulttuurin, tekee henkilökohtaisen ratkaisun, millainen sosiaalihoaja on sekä omaksuu sosiaalialalle luonteenomaisen retoriikan
					Narratiivinen analyysi	-Koulutuksen alussa oma elämäntarina ja entinen ammatti tulkitsevat uutta koulutusta ja ammattia opiskelijan kerronnassa
						-Ammatti-identiteetti ja ammattitaito eivät ra-

kennu täysin narratiivisesti, omaa osaamista ja riittävyttä testataan ja siitä saadaan palautetta. Tarvitaan riittävä sisäinen varmuus identiteetin pysymisestä, muuten varmuuden ja epävarmuuden sekä riittävyden ja riittämättömyyden kokemukset vaikuttavat kerrontaan.

-Aikuisopiskelijan ammattitaito ei välttämättä kehity lineaarisesti vaiheesta toiseen, sillä aikaisemmat elämäkokemukset vaikuttavat

Henkilökohtaiset kehitystarinat

-Koulutuksen aikana kerrostetuista tarinoista löydettävissä erilaisia vaiheita ja episodeja, minään ja ammatti-identiteettiin liittyvää varmuutta ja epävarmuutta sekä muutosta ja pysyvyyttä, kehittymistä sekä itsenäistymistä.

-Tunteet kuljettavat kerrontaa ja suuntaavat uuden oppimista

-Tarinoitten käänneet laittavat kamppailemaan ja ponnistelemaan sekä tekemään uuden tulokinnan itsestään

-Kerronnassa havaittavissa kasvavaa kyvykkyyttä oman tarinan haltuunottoon sekä merkitysten rakentamiseen.

-Uutta tulevaa ammattitaitoa suhteutetaan nykyiseen samalla kun aktiivisesti havainnoi-

daan, millaisia ammattitaidon ja pätevyyskuvauksia muut tahot kertovat

Yhteisöllisesti ja yhdessä rakennettu ammattitaito

-Opiskelija peilaa ryhmäänsä vasten omaa moraaliaan, vastuutaan sekä rakentaa identiteettiään

-Pelkkä projektimuotoinen yhdessä olo ei riitä, vaan sen rinnalla on tärkeää tukea koko koulutuksen ajan kestävästä keskinäisestä sosiaalista jakamista.

-Ammatti-identiteetti, varmuus osaamisesta ja riittävydestä jalostuu yhdessä tehtävän toiminnan kautta

-Aikuisopiskelijoilla yhdessä tekeminen tarkoittaa myös yhteistyötä opettajien kanssa, opettajalta toivotaan sekä sisältöihin että omaan ammatilliseen kehittymiseen liittyvää tukea

-Harjoittelua ohjaava lähiohjaaja on tärkeä malli, kumppani sekä koulutuksessa käytettävien mallitarinoiden ja työpaikan toimintatapojen yhteensovittaja

Mallitarinoiden kyseenalaistaminen

-Aikuiskoulutuksessa opiskelijat arvioivat tar-

kasti koulutuksen, tutkinnon ja opetustoiminnan uskottavuutta. Aikuisopiskelija aktiivisesti mukana asioiden kehittämiseksi.

-Mallitarinoita kyseenalaistetaan silloin kun koulun konkreettinen arki ei suju, teoria ei koh-
taa käytäntöä tai oman henkilökohtaisen pro-
jektin rakennus ei suju

JATKOTUTKIMUSEHDOTUKSET:

*-Auki purkaminen ja tarkempi tarkastelu tarinal-
lisuuden sekä sosiaali-alan koulutuksen ja asia-
kastyön yhteyksistä*

Liite 5. Yhteistyöhön ja moniammatillisuuteen kohdistuvien tutkimusten kuvaileva taulukko

Tekijä(t)	Julkaisu vuosi	Tavoite & Tarkoitus	Tutkittavat	Metodologia/tutki musasetelma	Metodit (aineiston keruu ja analysointi)	Tulokset & Jatkotutkimusehdotukset
<p>Asteljoki, S.</p> <p>Ammattikorkea- koulun sosiaali- ja terveysalan palvelutoiminta yrittäjämäisen ja yhteistoiminnal- lisen toimintata- van rajapinnassa</p> <p><i>Väitöskirja, Turun yliopiston kasva- tustieteiden tiede- kunta</i></p>	2010	<p>Tuottaa induktiivisesti tietoa kertomusten ja haastattelujen avulla ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan palvelutoiminnassa tehdystä ohjatusta harjoittelusta sekä tuottaa uutta käsitteistöä palvelutoiminnan harjoittelussa tapahtuvan oppimisen kuvaamiseen, lisäksi luoda substantiivinen teoria ammattikorkeakoulun sosiaali- ja</p>	<p>Monialaisen palvelutoiminnan ohjatussa harjoittelussa olleet opiskelijat n=75 (bioanalytiikka, hoitotyö, fysioterapia, toimintaterapia, suun terveydenhuolto) ja heidän opettajansa n=12</p>	<p>Grounded theory - tutkimus</p>	<p>Opiskelijoiden ja opettajien eläytymiskertomukset, jatkuvan vertailun analyysimenetelmä</p> <p>Yksilöhaastattelut, jatkuvan vertailun analyysimenetelmä</p>	<p><u>Opiskelijan toiminta ja rooli</u></p> <p>Odotukset</p> <ul style="list-style-type: none"> -sekä positiivisia, että negatiivisia odotuksia harjoittelujaksoa kohtaan -yrittäjämäisen yhteistoiminnan lämmittelyvaihe -aikaisempien kokemusten kartoittaminen <p>Pehmeä lasku</p> <ul style="list-style-type: none"> -perehdytys ja alkujärjestelyt -perehdytyksessä hyödynnetään opiskelijoiden aikaisempia tietoja, taitoja ja tavoitteita -toimintayhteisöltä saatu hyväksyntä -oppiminen vahvasti sidoksissa harjoittelupaikan käytäntöihin, palvelutoiminnassa opiskelijat luovat omanlaisensa yhteisön <p>Tavoitteet</p>

terveysalan
palvelutoiminnan
ohjatussa
harjoittelussa
tapahtuvasta
yrittäjämäisestä
yhteistoiminnallisesta
toimintatavasta.

-tavoitteellinen toiminta

-harjoittelun tavoitteet koostuvat opetussuunnitelman yleisten tavoitteiden ja opiskelijoiden henkilökohtaisten tavoitteiden lisäksi myös harjoittelupaikan omista tavoitteista

Toiminnan sisältö

-palvelutoiminnassa suoritettu harjoittelu tuki opiskelijoiden ammatillista toimintaa

-työn sisältö luokiteltiin ulkoiseksi, sisäiseksi, omaehtoiseksi tai organisaatioyrittäjyyden opiskeluksi

-ulkoinen yrittäjyys: markkinointi ja taloudenhoito

Henkilökohtaiset ominaisuudet

-sisäinen yrittäjyys: opiskelijan ominaisuudet, taidot ja käyttäytyminen, itsenäinen ja vastuullinen asenne työhön

-palvelutoiminnassa opiskelevat opiskelijat olivat itseohjautuvia ja vastuullisia

-opiskelijoiden huono motivaatio ja negatiivinen asenne haittasi selvästi harjoittelua, terveysalalta valmistuvat eivät näe yrittäjänä toimimista houkuttelevana vaihtoehtona

Opettajan ohjaus ja rooli

Odotukset

-positiiviset odotukset uutta erilaista toimintaa kohtaan

-muutosta ei vastustettu

Toiminnan sisältö

-ohjaus ja arviointi, perehdytys

-opettaja nähtiin tiedonvälittäjän sijasta toiminnan ohjaajana, tukijana ja auttajana

-yhteistoiminnalliset menetelmät: käytännön ongelmien ratkaiseminen, ohjaus, sisäistäminen, virheistä oppiminen, yrittäjämäinen toimintatapa

-toimintaa tukeva ympäristö: antaa opiskelijalle mahdollisuus harjoitella taitoja niissä ympäristöissä, joihin taidot on tarkoitettu (työelämässä toteutetut projektit)

-oppimiskokemusten jakaminen: yksilöllinen ohjaus ja ohjauskeskustelut.

-opiskelijat kokivat palvelutoiminnan opettajaohjauksen riittämättömänä

Opettajan rooli

-opintojen alkuvaiheessa tukija, turva, huolehtija, roolimalli

-harjoittelun keskivaiheessa opettaja vertaisen roolissa antaen opiskelijalle tilaa oppia

-harjoittelun lopussa opitaan yhdessä ja pohditaan työn olemusta

-ilman toimivaa ohjausta oppiminen jää vaillinaiseksi

-arviointi: koettiin tunnepitoiseksi

-toiminnan kehittäminen: yhteistoiminnallisen oppimisprosessin johtopäätösten teko ja jatkosuunnittelu

-työn organisointi

-asiakaspalvelu: laskutus, kirjaaminen, tilastointi, tilaukset

Asiakkaan toiminta

-tukevat opiskelijan yrittäjämäistä yhteistoiminnallista toimintatapaa

-palvelutoiminnan asiakkaina erilaisia organisaatioita, jolloin opiskelijat saivat erilaisia kokemuksia

erilaisista asiakkaista

-palautteen antaminen: asiakkaat erittäin tyytyväisiä saamiinsa edullisiin ja laadukkaisiin palveluihin

-opiskelijan ja asiakkaan vuorovaikutussuhde tärkeä osa tarkoituksenmukaista oppimisprosessia

-asiakaslähtöisyys

Ympäristö

-monipuolinen yhteistyö koettiin tärkeäksi palvelutoimintayhteistyössä, keskeinen osa yrittäjämäistä toimintatapaa

-yhteistoiminnallinen oppiminen: moniammatilliset reflektiiviset ryhmämenetelmät merkittäviä yhteistyöosaamisen rakentumisessa

-opiskelijat kokivat tekevänsä tiimityötä palvelutoimintaan kuuluvassa yhteisessä yrityksessä, tämä koettiin yhdeksi harjoittelun parhaista puolista

-sisäinen yrittäjyys yhteisötasolla

-tiedonkulun tulee olla avointa avainryhmien kesken, näin koko organisaatio voi hyödyntää jäsenten sidosryhmäsuhteita

-palvelutoiminnan ilmapiiri koettiin hyväksi, va-

paaksi ja kannustavaksi

-työtahti suurimmaksi osaksi kiireinen niin opiskelijoilla kuin opettajillakin: ohjaukseen käytettävät resurssit koettiin riittämättömäksi toiminnan laajuuteen ja vastuuseen nähden

-työnjako koettiin joko tasapuoliseksi tai epätasaiseksi: yrittäjämäisen oppimisen parempi integrointi opetussuunnitelmaan vähentäisi kuormitusta

-verkostot tärkeitä, niiden luominen ja vaaliminen vaatii taitoa

-ympäristön luominen: opettajat tekivät työn organisointiin liittyen erilaisia valmisteluja ennen harjoittelujakson alkua

-opiskelun reunaehdot: säädökset, opetussuunnitelma, harjoitteluajankohta, aukioloajat, ryhmäkoot, yhteiskunnalliset tekijät

-yrittäjämäistä yhteistoiminnallista toimintatapaa tukeva ympäristö ja kulttuuri ammattikorkeakoulussa

Yrittäjyyttä voidaan opiskella monipuolisesti yhteistoiminnallisilla menetelmillä, jossa opiskelijan, opettajan ja asiakkaan toimintajärjestelmät kohtaavat. Yrittäjämäisen yhteistoiminnallisen toiminnan

						<p>tatavan omaksuminen tärkeää sosiaali- ja terveysalalla.</p> <p><i>JATKOTUTKIMUSEHDOTUKSET:</i></p> <p><i>-Ammattikorkeakoulun sote-palvelutoiminnan ohjatussa harjoittelussa tapahtuvan yrittäjämäisen yhteistoiminnallisen toimintatapa -teorian edelleen kehittäminen ja testaus</i></p> <p><i>-Yrittäjämäisen yksilöllisen ja kollektiivisen toiminnan dynamiikka ja vuorovaikutteisuus</i></p> <p><i>-Asiakkaiden vaikutus yrittäjämäiseen yhteistoiminnalliseen toimintaa palvelutoimintayhteistyössä</i></p> <p><i>-Kartoittaa, millaista palvelutoimintaa suomalaiset ammattikorkeakoulut tarjoavat ja tehdä kansainvälistä vertailua</i></p>
<p>Hirvonen, R. & Laitinen, A.</p> <p>Arvoteko – moniammatillisuus Savonia-ammattikorkeakoulussa ARVO-</p>	2006	<p>Arvo-projektin kehittämistavoitteena oli ammattikorkeakoulun eri alojen yhteistyön ja toiminnan sekä moniammatillisen opettajuuden ja oppimisen</p>	<p>Savonia ammattikorkeakoulu, Savon ammatti- ja aikuisopiston sosiaali- ja terveysala, Kuopion yliopiston terveystallin-</p>	<p>Arvo-projekti</p> <p>Moniammatillisen toiminnan mallin luominen</p> <p>Verkkosalkku-toimintaympäristön luominen (oppimisalusta, infor-</p>	<p>Itsearviointi: kolmivaiheinen strukturoitu kysely teemaryhmäläisille (opiskelijat, opettajat vanhustyön toimijat)</p> <p>Ulkoinen arviointi: kaksivaiheinen kysely, jossa kartoitettiin</p>	<p>Moniammatillisen opettajuuden ja toiminnan kehittyminen teemaryhmän kokemana</p> <p>-Projektin aikana käsitys moniammatillisesta toiminnasta pelkistyi, täsmentyi ja yhdenmukaistui. Käsitys muuttui selvästi alojen väliseksi yhteistoiminnaksi, rinnakkaistoimintojen käsitysten sijaan.</p> <p>-Asiantuntijuus korostui yhteisöllisen, jaetun asiantuntijuuden näkökulmasta</p>

projektin aikana

Savonia-ammattikorkeakoulun julkaisuja

kehittäminen yhteisen toiminnan kautta yhteistyössä vanhustyön toimijoiden kanssa luomalla uusi moniammatillisen toiminnan malli.

non ja - talouden laitos, Kuopion kaupungin ja lähikuntien julkisen sektorin vanhustyön toimijat, yksityinen hoiva-ala (4 yritystä) sekä vanhustyön järjestöjä ja yhdistyksiä. Yhteensä toimijoita n=1500 (opiskelijat n=800, opettajat n=100, vanhustyön toimijat n=600)

mointi)
Toimintapäivien suunnittelu ja toteutus vanhustyön palvelukeskusympäristössä

Toiminnalliset kursit vanhustyön toimintaympäristössä

Moniammatillinen harjoittelu

Ikäihmisten terveys-
treffitöiminta ArvoAnna

Koulutustapahtumat

toimijoiden valmiuksia uusien toimintatapojen käyttöön (amk opettajat ja opiskelijat), toisessa vaiheessa selvitettiin projektin vaikutuksia toimintatapoihin (opiskelijat, opettajat, vanhustyön tekijät)

Opinnäytetyöt n=22

-Osa ryhmäläisistä toivoi, että projekti olisi kehittänyt enemmän moniammatillisia opetusmenetelmiä

-Moniammatillisen toiminnan kehittyminen näkyi yhteisenä käsityksenä moniammatillisesta toiminnasta, kuuntelemaan oppimisena, ajatusten ja ideoiden vaihtona ja niihin liittyvinä keskusteluina, toisen ammattiryhmän tietotaitojen hyödyntämisenä.

-Moniammatillisuus tuli luontevammaksi osaksi toimintaa ja verkostoitumisherkkyys lisääntyi

-Opiskelijoiden mielestä moniammatillisuus olisi käytännön tasolla saanut kehittyä enemmänkin

Moniammatillisen toiminnan edellytykset ja niiden kehittyminen

-Jokaisen toimijan tulisi kirkastaa itselleen oman roolinsa ja asiantuntijuutensa sekä käsityksensä muiden rooleista.

-Positiivinen asennoituminen, sitoutuminen

-Projektin johdon koettiin osoittaneen avoimuutta ja luottamusta edistäen myönteistä ilmapiiriä

-Toisten osaamisen arvostaminen ja viestinnän sujuvuus

-Riittävästi keskusteltu käsitys yhteisistä toimintaa ohjaavista periaatteista sekä selkeät tavoitteet

-Toimijoiden yhteinen kieli, puhe ei saa olla oman ammatin erityissanastoa käyttävää: ryhmäläisten kokemuksen mukaan tässä olisi ollut kehittämistä

-Moniammatillisuudesta kaivattiin lisää yhteistä keskustelua

-Yhteistyön kehittyminen kollektiivinen muutosprosessi; konkretian löytäminen ja hahmottaminen koettiin sujuvan hitaammin, mitä alussa odotettiin

-Vuorovaikutustaitojen kehittäminen

Moniammatillista toimintaa edistäneet ja vaikeuttaneet tekijät

-Edistivät toimijoiden kiinnostus, innokkuus, yhteistyöhalukkuus ja ennakkoluulottomuus, Savonia ammattikorkeakoulun monenlainen osaaminen ja sen hyödyntäminen, toisiin tutustuminen henkilöinä, yhdessä tekeminen ja siitä saadut myönteiset kokemukset. Lisäksi Verkkosalkun käyttö helpotti yhdessä toimimista.

-Vaikeutti ammattikorkeakoulun eri yksiköiden erilaiset toimintatavat ja -kulttuurit, erilaiset käsitykset moniammatillisuudesta, sitoutumattomuus, projektin liian lyhyt kesto, projektin toiminta-alueen laajuus, opettajien jäykät käsitykset eri opetusme-

netelmistä, ajan puute, välimatkat, erilaiset valmiudet työskennellä verkossa

Moniammatillisen toiminnan oppiminen tulevaisuuden haasteena ammattikorkeakoulussa

-toimivan yhteistyöverkoston rakentaminen ja sen toimintaedellytysten turvaaminen

-moniammatillisen toiminnan koordinointi keskitysti

-moniammatillisen toiminnan mallin luominen

-moniammatilliset toimintapäivät ja harjoittelut

-moniammatillisuuden painotus opetussuunnitelmassa: moniammatillisen työskentelyn opintojakso, moniammatillisen projektiosaamisen opintojakso

-monialainen toiminta

-koulutusyksiköiden erilaisten toimintakäytäntöjen yhtenäistäminen

-opettajuuden kehittäminen yhteisölliseen suuntaan

-virtuaalinen oppimisympäristö tukee yhteisöllisen opettajuuden ja oppimisen kehitystä

Juntunen, A-L.	2010	<p>Selvittää, millaiset tekijät estävät tai edistävät uusien työtapojen käyttöönottoa ja kehittävän siirtovaikutuksen muodostumista sosionomi (AMK)-koulutuksen, päiväkodin ja yliopiston edustajien (kehittäjätiimin) kesken asiakastyön harjoittelussa.</p>	<p>Asiakastyön harjoittelussa olleet sosionomiopiskelijat (n=37) ja heidän harjoittelun oppimistehtävän kehittämistyöryhmä</p>	<p>Kehittävä työtutkimus</p>	<p>Opiskelijoiden, opettajien ja työpaikkaohjaajien keskusteluaineisto (suunnittelukoukset, harjoittelun ohjauskeskustelut, pienryhmäkoostumisten keskustelut), ekspansiivinen oppimissyklin analyysi, siirtovaikutuksen kehitysvaihemalli</p> <p>Stimulated recall -haastatteluaineisto</p>	<p>Yliopiston, ammattikorkeakoulun ja päiväkodin edustajien välille ei muodostunut yhteistä yhteistoimintajärjestelmää, mikä olisi mahdollistanut yhteisen toiminnan kohteen syntymisen.</p> <p>-Yliopiston muodostaman toimintajärjestelmän kohteena oli ammattikorkeakoulutuksen harjoittelu, erityisesti uuden oppimistehtävän kehittäminen. Päiväkodin ja ammattikorkeakoulun edustajien kohteeksi muodostui opiskelijan ohjaus ja oppimisen tukeminen. Opiskelijoiden oppimisen kohteena taas oli päiväkotityössä tarvittavan ammattitaidon oppiminen.</p> <p>-Myös toiminnan välineet erilaisia. Tutkijoiden välineenä toiminnan teoria ja sen pohjalta kehitetty harjoittelun oppimistehtävä sekä rajanylitykset. AMK ja päiväkodin edustajien yhteisinä välineinä pääosin perinteiset harjoittelun ohjauksen välineet.</p> <p>-Suunnitteluvaiheen yliopiston ja AMK välinen toimintajärjestelmä, jonka kohteena oli harjoittelun uuden oppimistehtävän kehittäminen ja käyttöönotto, ei pystynyt käsittelemään ja ratkaisemaan oppimisen toimintajärjestelmän kokonaisuuden ristiriitailanteita. Ristiriitaa aiheutti opettajan riittämätön työaika suhteessa uusiin tehtäviin. Tilannetta ei</p>
----------------	------	---	--	------------------------------	--	--

tunnistettu eikä analysoitu uudenlaisen ratkaisun mallittamiseksi.

-Työkäytäntöjen muutokseen olisi tarvittu sekä koulutuksen, että päiväkodin johtoa etenkin resurssien uudelleenarvioinnin puolesta → työn kehittäminen vaikeaa ilman johdon sitoutumista kehittämiskokeiluun

Vuorovaikutus ei yltänyt rajavyöhyketoiminnan tasolle, joka toiminnan teorian mukaan on edellytyksenä uusien innovaatioiden muodostumiselle

-Kaikkien oppimisprosessiin osallistuvien toimijoiden tulisi liikkua koulutuksen, päiväkodin ja yliopiston rajamaastossa. Lisäksi kehittämisen tarpeen tulee nousta kehitettävän työn tarpeista.

-Kehittämiskokeilussa rajanylittäjinä toimivat tutkijat ammattikorkeakouluun, opettajat ja opiskelijat päiväkotiin. Päiväkodista ammattikorkeakouluun tai yliopistoon ei tapahtunut rajanylitystä.

-yliopiston taholta alkuunsa saanut uusi oppimistehtävä tuotiin ulkoapäin uuteen ympäristöön (AMK, päiväkot), jolloin tiedonmuodostus perustui ”asiantuntija-noviisi”-oppimismalliin aiheuttaen muutosvastarintaa osassa opettajista. Toisaalta yliopisto tarjosi uusia ideoita ja ”kehittämisen ituja”

koulutuksen ja sosiaalialan käyttöön.

-toimijoilla ei ollut yhteistä oppimisen kohdetta

Tärkeimmiksi tiedonmuodostusta, vuorovaikutusta ja oppimista sääteleviksi tekijöiksi nousivat oppimisteoriat

-Kehittämistyön lähtökohdan tulee aidosti nousta työelämän aidoista tarpeista. Tutkimuksessa osapuolten sitoutuminen siihen ja hyödyn näkeminen oli kyseenalaista.

-Suunnitteluvaiheessa keskityttiin opetussuunnitelman mukaiseen harjoitteluprosessin käytännön järjestelyihin, päiväkodin työntekijöiden puuttuessa suunnitteluryhmästä.

-Opettajien vaihtuvuus opintojakson aikana koettiin ongelmaksi vaikeuttaen tiedonmuodostusta ja vuorovaikutusta sekä teoreettisen tiedon merkityksen ymmärtämistä

-Uusi oppimistehtävä ei synnyttänyt aitoa oppimisen motivaatiota eikä sillä ollut vaikutusta päiväkodin työkäytänteisiin (osallistujilla ei ollut tarpeeksi tietoa oppimistehtävän tarkoituksesta ja teoriasta).

-Oppimistehtävän ohjeistus ei osallistanut työntekijöitä yhteistoimintaan vaan korosti opiskelijoiden

ja opettajan keskinäistä keskustelua.

-Tiedonmuodostusta ohjasi pääosin yksilökeskeinen konstruktivistinen oppimiskäsitys. Oppijana on yksilön sijasta oltava koko työyhteisö.

Opettajien ammatillisuus kohdistui opiskelijan oppimisprosessin tukemiseen. Työn kehittämistä ei mielletä perustehtäviin kuuluvaksi.

-Opettajan työtä ohjaa perinteinen opetussuunnitelma, jossa oppiminen pirstoutunut eriytyneisiin käytännön työstä irrallisiin opintojaksoihin.

-Opettajien tulisi nähdä keskeisinä työnsä sisältöinä työpaikoille menemisen, työelämän kehittämisen ja yhteistyökumppanuuksien luomisen koulutuksen ja työelämän välille. Tämä edellyttää opettajalta uudenlaista osaamista kuten tutkimus- ja kehittämistyön valmiuksia ja taitoa yhdistää uudet roolit pedagogiikan kanssa.

-Koulutus ei sisällä tarpeeksi yhteistoiminnallisia työtapoja työelämän kanssa.

Pelkkä keskustelu vuorovaikutuksena ei riitä

-Oppimisprosesseissa tarvitaan erilaisia toiminnan muotoja, kuten säännöllistä rajoja ylittävää yhteistoimintaa, pienryhmätoimintaa ja verkostosuhteita; työyhteisön kehittäminen, yhteiset koulutukset,

						<p>yhteinen tutkimustoiminta.</p> <p>-Uusien työtapojen syntyminen vaatii ensinnäkin vuorovaikutusta, jossa verkostolla on yhdessä muodostettu, työstä nouseva kehittämisen kohde. Samalla heillä tulee olla taito arvioida, kyseenalaistaa ja kehittää omaa vuorovaikutustaan pitkäjänteiseen yhteistoiminnallisuuteen. Tiimin jäsen- ten tulee luottaa toisiinsa ja siihen, että heillä on mahdollisuus vastavuoroiseen tukeen ja vuorovai- kutukseen.</p> <p><i>JATKOTUTKIMUSEHDOTUKSET:</i></p> <p><i>-Millaisia yhteistoiminnan malleja sosionomi (AMK) -koulutuksilla on osiaalihuollon julkisella, yksityisellä ja/tai kolmannen sektorin tehtäväl- leilla?</i></p> <p><i>-Miten korkeakoulutukset nykyisin vastaavat am- mattikorkeakoululain (2003) tuomiin haasteisiin tutkimus- ja kehitystyön tuomisesta opetuksen rinnalle?</i></p> <p><i>-Millaisin toiminnan välinein lapsia varhaiskasvatuksessa voidaan kannustaa innovatiivisuuteen?</i></p>
Katajamäki, E.	2010	Lisätä ymmärrystä opiskelijoiden ja opettajien	Fysioterapian, hoitotyön ja sosiaalialan	Laadullinen tapaus- tutkimus	Opiskelijoiden oppi- mispäiväkirjat, sisäl-	<p>Erilaisuuden kunnioittaminen</p> <p>-erilaisten ihmisten ja alojen hyväksyminen</p>

Moniammatillisuus ja sen oppiminen – tapaustutkimus ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalalta

Väitöskirja, Tampereen yliopiston kasvatustieteiden tiedekunta

kokemusten kautta monialaisuutta, moniammatillisuutta ja sen oppimista. Tavoitteena tunnistaa oppimisen mahdollisuuksia ja tekijöitä, joiden avulla voidaan tukea opiskelijoiden asiantuntijuuden kasvua kohti tulevaisuuden moniammatillisia toimintaympäristöjä.

opiskelijat (n=7) ja heidän opettajansa (n=6)

Tutkimustapauksena vuoden mittainen oppimisprosessi moniammatillisuudesta. Prosessi on toteutettu kehitysvammaisten nuorten kerran viikossa kokoontuneissa kerhoilloissa, jossa tavoitteena ollut nuorten itsenäistymisen tukeminen.

lönanalyysi

Opettajien teema-haastattelu, sisällönanalyysi

Projektikokousten aineisto, sisällönanalyysi

-oppimisprosessin rinnalla vaalittiin projektin toiminnan tavoitetta eli kehitysvammaisten itsenäistymisen tukemista.

-omien arvojen ja asenteiden tunnistaminen

-opiskelijat ennakkoluulottomia, innostuneita ja luovia

-opettajien perinteinen asiantuntijakulttuuri ja sen arvotausta näyttäytyi opiskelijoille vanhahtavana, toisaalta opettajat korostivat vahvasti moniammatillisuuden merkitystä sote-alan oppimisessa sekä tulevassa työssä

Uudenlainen opiskelutapa

-koettiin innostava ja tulevaisuutta hyödyntävänä

-palkitsevaa ja motivoivaa toiminta oikeissa työtehtävissä, jossa he tunsivat itsensä hyödyllisiksi

-yhteisöllinen oppiminen: sote-alan sekä asiantuntijoiden keskinäinen kanssakäyminen, yhdessä oppiminen ja vuorovaikutus yhteisen ymmärryksen rakentamiseksi

-ryhmä kuvattiin arvokkaaksi voimavaraksi, jossa vastuu voitiin jakaa ja jokaisen osaamista hyödyntää

-ryhmän jäsenten välinen vuorovaikutus toimivaa

ja luontevaa, vaikkakin eri tahoilla opiskelevien keskinäinen tiedonkulku oli hankalaa

Oppiminen

-jokainen opiskelija oppi omalla tavallaan, johon vaikutti mm. elämänhistoria

-oppimisen strategioita olivat jäljittely, seuraaminen, yhdessä tekeminen ja kirjalliset tehtävät

-moniammatillisuuden edellyttämää pätevyyttä olivat sote-alan yleiset taidot, elinikäisen oppimisen taidot sekä oman alan asiantuntijuuden oppiminen

-metataitoihin kuului oman toiminnan ja osaamisen arviointi, valintojen tekeminen, toiminnan perusteiden ja toisen ajattelun ymmärtäminen, oman toiminnan kontrollointi sekä tavoitteellinen oppiminen

-moniammatilliseen projektityöskentelyyn liittyi olennaisesti johtamisen taidot (suunnittelu-, organisointi-, kommunikointi-, neuvottelu- ja arviointitaidot)

Opettajat

-välillinen rooli, koska eivät osallistuneet konkreettisiin oppimistilanteisiin

-projektin suunnittelu, yhteiset tapaamiset ja arviointi

-arviointi kuvattiin korjaavan toiminnan ja kehittämisen perustaksi

-opettajat ottivat puheeksi oppimiskulttuurin muutoksen ja omat perinteiset asenteensa moniammatillisuuden oppimisen esteinä

JATKOTUTKIMUSEHDOTUKSET:

-Miten opettaja oppii moniammatilliseksi?

-Miten eri osapuolet (opettaja, opiskelija, työntekijä) oppivat moniammatillisuutta samanaikaisesti omasta viitekehksestään huolimatta?

Koistinen, P.	2002	Selvittää sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden kokemuksia harjoittelujaksolta vieraassa kulttuurissa, kokemusten merkityksiä, sekä kokemusten ja merkitysten muuttumista jakson toistuessa.	Kehitysvam- maistenohjaaja-, sairaanhoitaja-, sosiaalikasvatta- ja- ja sosiaali- oh- jaajaopiskelijat n=16	Fenomenologinen tutkimus	Opiskelijoiden harjoittelujakson aikana kirjoitetut päiväkirjat, Colaizzin fenomenologinen analyysimetelmä	-Ensimmäinen harjoittelujakso kulttuurishokki kaikkine vaiheineen, prosessin voimakkuudessa yksilöllisiä eroja -Toisella harjoittelujaksolla kulttuurishokkiprosessi eteni nopeammin -Kolmannella harjoittelujaksolla opiskelijat sopeutuneet kulttuuriin, eikä heidän kokemuksissaan ollut havaittavissa prosessinomaista muuttumista. -Opiskelijat toimivat itseohjautuvasti, yleinen huolta ja epävarmuutta aiheuttava tekijä oli ohjauksen ja tuen puute virolaisilta työntekijöiltä. Näennäisen
---------------	------	--	--	--------------------------	--	---

Kulttuurien yhteentörmäyksestä sopeutumiseen ja uudelleenlaiseen ymmärtämiseen – sosiiali- ja terveysalan opiskelijoiden kokemuksia harjoittelujaksolta virolaisissa hoitokodeissa

Väitöskirja, Helsingin yliopiston kasvatustieteellinen tiedekunta

Opiskelijoiden ohjauksesta vastanneet tutor-opettajat
n=4

Lukukauden lopussa pidettyjen reflektio- ja suunnittelukokousten sekä tutoropettajien kokousten nauhoitus, Colaizzin fenomenologinen analyysimenetelmä

nopea kehitys itseohjautuvuuteen saattoi olla pakonomaista selviytymiseen tähtäävää toimintaa.

-Virolainen kulttuurihistoria, arvot ja ihmisten työorientaatio sekä ulkoiset harjoitteluolosuhteet vaikuttivat opiskelijoiden oppimiseen. Tämä näkyi havaintojen valikoinnissa, transferin voimakkuudessa ja suunnassa sekä lähes pakonomaisena itseohjautuvuutena ja oppimisen esteenä olevina voimakkaina tunnekuuhuina.

-Kun opiskelijoilla oli tilaisuus pitkän ajan (kolme lukukautta) kuluessa edistyä kulttuuriinsopeutusprosessissaan, he pääsivät harjoittelukontekstiinsa liittyvien oppimisesteiden yli. Tällöin he saavuttivat mahdollisuuden toteuttaa itseään sellaisen vastuullisen aseman, jota heidän olisi ollut epätodennäköistä saavuttaa harjoittelujaksolla kotimaassa.

-Kansainväliset harjoittelut edellyttävät huolellisia etukäteisvalmisteluja, toistuvat harjoittelut koettiin mielekkäiksi

-Opiskelijat tarvitsevat ohjausta ja tukea näennäisestä itseohjautuvuusvalmiudestaan huolimatta

-Palautteen ja hyväksynnän saaminen opettajalta tärkeää, tällöin osaaminen ikään kuin virallistuu

-kansainvälisissä harjoitteluissa etukäteen tulisi varmistaa opiskelijaohjaajat paikallisista työntekijöistä, ja ohjata heitä

-Vertaisryhmän tuki harjoittelussa suuri henkinen voimavara

-Harjoittelun suunnittelussa olisi tärkeä hyödyntää opiskelijan sen hetkistä opiskelutilannetta ja suunnata tavoitteet yksilöllisesti sen mukaan. Lisäksi harjoittelua ohjaavan työntekijän tulisi olla selvillä näistä tavoitteista.

-Kansainväliseen harjoitteluun ja monikulttuuriin osaamiseen liittyvää koulutusta tulisi lisätä

JATKOTUTKIMUSEHDOTUKSET:

-Tutkimuksen teemojen syvällisempi tarkastelu ja merkitysten luominen

-Millaisen prosessin kautta opiskelijat voimaantuvat kansainvälisen harjoittelun aikana?

-Millaisena näyttäytyvät harjoittelujaksot maissa, joissa kulttuuri etäämmällä omastamme?

-Mitkä tekijät tukevat kansainvälisen harjoittelujakson myönteisiä oppimiskokemuksia?

<p>Kääriäinen, A., Jäppinen, M., Tapola-Haapala, M. & Nousiainen, K.</p>	<p>2018</p>	<p>Tarkastella opiskelijoiden kokemuksia yhteistoiminnallisen tutkimuksen tekemisestä työyhteisön kanssa sosiaalityön käytäntötutkimuspintojaksolla</p>	<p>sosiaalityön maisteriopiskelijat n=37</p>	<p>Käytäntötutkimus</p>	<p>Opiskelijoiden käytäntötutkimuksen opintojakson lopussa kirjoittamat reflektiiviset esseet, aineistolähtöinen analyysi</p>	<p>Käytäntötutkimuksen opiskelija ja työyhteisö</p>
<p>Opiskelijana työelämässä: dialogisen oppimisprosessin jännitteet sosiaalityön käytäntötutkimusopintojaksolla</p>						<p>-keskeisintä kokemusten kannalta oli opiskelijan työyhteisöltä saama tuki</p>
						<p>-työyhteisöjen edustajat antoivat palautetta tutkimuksesta tutustuttamalla heitä työhön sekä edesauttamalla tutkimuksen käytännön toteutumista</p>
						<p>-työntekijöiden aikapula koettiin yhteistyötä haittavaksi tekijäksi</p>
						<p>-vähäiseen vuorovaikutukseen saattoi liittyä epävarmuutta, miten tutkimustulokset tullaan työyhteisössä lopulta vastaanottamaan</p>
						<p>-opiskelijoille oli tärkeää, että työyhteisössä tunnettiin käytäntötutkimuksen opintojakso, tutkimustietoa arvostettiin ja työyhteisön edustajat kokivat tutkimusaiheen mielekkääksi</p>
						<p>-mielekkääksi koettiin se, että työyhteisö odotti tutkimustuloksia ja ilmaisi hyödyntävänsä niitä jatkossa</p>
						<p>-opiskelijan rooli keskeinen yhteistoiminnallisen oppimisen näkökulmasta</p>
						<p>Oma ammatillinen orientaatio ja käytäntötutkijana toimiminen</p>
						<p>-pohdintaa herätti kaksoisroolissa (sosiaalityöntekijänä ja tutkijana)</p>

kijä ja tutkija) toimiminen ja sen vaikutukset tutkimusprosessiin. Erityisesti jos tutkimus toteutettiin omalla työpaikalla.

-sosiaalityöntekijän ja tutkijan roolien välinen suhde ja niiden välisen eron tekeminen, vaikeuksia tuotti haastatteluissa tutkijan roolissa pysyminen

Opiskelijoiden oppimiskokemukset käytäntötutkimuksesta ja sosiaalityöntekijän työstä

-oppimisen kuvauksissa keskityttiin omien yksilöllisten valmiuksien kehittymiseen yhteisöllisen tiedonmuodostuksen sijasta

-tutkimus ja sosiaalityöntekijän työ jäsentyivät melko irrallisena ja opintojakson tuottavat valmiudet auttoivat opiskelijoita harjaantumaan erityisesti tutkijoina

-jotkut opiskelijat kuvasivat käytäntötutkimuksen vahvistaneen heidän sosiaalityön arvoperustaan-
sa ja ammatilliseen identiteettiin liittyvää ymmärrystä

-Opintojakso vahvisti opiskelijoiden tutkimusperustaisen asiantuntijuuden kehittämistä

-Yhteistyömallin vahvistaminen sosiaalijalan työyhteisöjen kanssa opintojakson oppimistavoitteiden edellytys

-Trialogista lähestymistapaa tulisi kehittää

Lähtenmäki, M-L.	2006	Tarkastella opetussuunnitelma-yhteistyöhön osallistuneiden henkilöiden välisen yhteistyön luonnetta sekä tuottaa uutta tietoa PBL-opetussuunnitelman tarpeisiin	Fysioterapian opettajat (n=4), joiden vastuulla oleviin opintojaksoihin sisältyi pitkäkestoista harjoittelua ammattikorkeakoulun ulkopuolella. Fysioterapeutit (n=4), jotka olivat osallistuneet PBL-opetussuunnitelmayhteistyöhön vähintään vuoden ajan. Valmistumisvaiheessa olevat fysioterapiapöytäopiskelijat (n=5).	Tapaustutkimus Opetussuunnitelmayhteistyöhön osallistuneiden osapuolten yhteistyön tarkastelu	Teemahaastattelut, aineiston pelkistäminen & laadullinen sisällönanalyysi Opiskelijoiden haastattelu ryhmähaastatteluna	Ymmärtävä dialogi -ilmeni opetussuunnitelman rakentamisessa ja sen jatkuvassa päivittämisessä; opettajat, fysioterapeutit ja opiskelijat toimivat tasavertaisesti toistensa rinnalla -avoimuus, omien näkökantojen esittäminen ja niiden arvostus lisäsi luottamusta osapuolten välillä -fysioterapeuteilta saatiin opetussuunnitelmanmuutoksen alkuvaiheessa "siunaus" opetussuunnitelman sisältämille teemoille, fysioterapeutit myös antoivat opiskelijoille sanaton luottamusta siihen, ettei koulu ole irti käytännöstä -fysioterapeutit vaikuttivat opetussuunnitelman sisällöllisiin painotuksiin ja varmistivat opintojaksojen sisältöjen vastaavuutta työelämän tarpeiden kanssa -fysioterapeutti toimi työryhmässä "maanpinnalle palauttajana" ja "välittäjänä" koulun ja työelämän välillä -oman asiantuntijuuden jakaminen ja sen reflek-
------------------	------	---	---	--	--	--

Reflektiivinen dialogi ongelmaperustaista koulutusta rakentavassa yhteistyössä

Aikuiskasvatus
2/2006, 84-95

tointi mahdollisti uuden yhteisen ymmärryksen rakentamista

Asiantuntijadialogi

-opettajilla oli ongelmien laadintaan liittyen yhteistyökumppaneihinsa nähden valta-asemassa, valta näyttäytyi vastuunottona, mutta myös vastuun antamisena

-ongelmien laadintaan liittyvä yhteistyö toteutui useimmiten kahdenkeskisinä asiantuntijoiden välisenä dialogina

-opettajien kokemus oli, että fysioterapeuttien kanssa yhdessä rakennetut ongelmat luovat turvallisuutta koulutuksen toteutukseen

-opiskelijoiden oppimista ohjattiin käytännönläheisiin asioihin ja käytännönläheiset ongelmat koettiin inspiroivan opiskelemaan

-opettajat saavuttivat reflektioitaan herättävän dialogin avulla vastuualueilleen kuuluvien ilmiöiden monipuolisempaa ymmärtämistä

Sisäinen dialogi

-opettajien dialoginen pohdinta käynnistyi asiantuntijaluentoa seurattaessa sekä seurattaessa opiskelijoiden toimintaa asiakkaiden kanssa – luennoitsijan ja opiskelijoiden esille tuoma osaaminen auttoi

opettajia refleктоimaan opintojakson sisältöä ja toteutusta

-fysioterapeutit arvelivat fysioterapeuttien pitämien luentojen rakentavan käsitystä siitä, miten asiat toimivat työpaikoilla

-sisäinen dialogi liittyi toteutuvan toiminnan seuraamiseen ja toiminnan herättämään reflektioon

Ohjaava dialogi

-esiintyi opettajan tehdessä valintoja opiskelijoille sopiviksi harjoittelupaikoiksi sekä harjoittelua ohjaavan fysioterapeutin valitessa opiskelijalle oppimisen kannalta sopivia asiakkaita

-ohjaava dialogi alkoi opiskelijaan ja hänen osaamiseensa tutustumisella

-mahdollistuu kun asiantuntijalla on vahva asiantuntijuus ja halu toimia opiskelijan ammatillisen kasvun parhaaksi

-keskustelijoiden välinen dialogi aktivoi osallistujien itsenäistä reflektiota, joka saa käyttövoimansa kunkin osallistujan aikaisemmasta asiantuntijudesta ja kokemuksista

-yhteistyön dialogisuus mahdollistaa koulutuksen

						<p>kehittämisessä perinteisten hierarkisten toimintatapojen kyseenalaistamista</p> <p>-dialoginen keskustelu välttämätön elementti yhteisen tiedon ja uusien yhteisten näkemysten luomisessa</p> <p>-ongelmaperustaista oppimista voidaan pitää työelämää ja koulutusta integroivana pedagogisena lähestymistapana</p>
<p>Paukkunen, L.</p> <p>Sosiaali- ja terveysalan yhteistyöosaamisen kehittäminen – koulutuskokeilun arviointitutkimus</p> <p><i>Väitöskirja, Kuopion yliopiston yhteiskuntatieteellinen tiedekunta</i></p>	2003	<p>Kuvata ja arvioida sosiaali- ja terveysalan ammatillisen koulutuksen yhteistoimintakokeilun toteutusta ja vaikutuksia sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöhön.</p>	<p>Koulutuskokeiluun osallistuneet neljä opiskelijaryhmää (sosiaalihjajat, sosiaalikasvattajat, sisätauti-kirurgiset sairaanhoitajat, terveydenhoitajat) sekä näille valitut perinteisesti opiskelleet kontrollit n=143</p>	<p>Arviointitutkimus, määrällinen ja laadullinen tutkimus</p>	<p>Pitkittäismittaukset: kyselylomakekoulutuksen alussa ja lopussa, tilastollinen analyysi, faktorianalyysi</p> <p>Poikittaismittaus: kyselylomake kahden vuoden työkokemuksen jälkeen, tilastollinen analyysi, faktori-analyysi</p> <p>Ryhmähaastattelu 3 vuotta valmistumisen jälkeen, sisällönanalyysi</p>	<p><u>Yhteistyöosaamisen oppiminen</u></p> <p>Yhteistyöosaamisen oppimisen edistäjät</p> <p>-opiskelijat arvioivat sosiaalisen oppimisen ja yksilöpainotteisten ohjattujen prosessien kehittäneen yhteistyöosaamista</p> <p>-ryhmäreflektointi ja yhteistoiminnalliset prosessit kehittivät joustavuutta, suunnitelmallisuutta ja vastavuoroisuutta moniammatillisessa yhteistyössä</p> <p>-kommunikaatiotaitojen tietoinen opettaminen ja oppiminen suuntasivat koeryhmää havainnoimaan käytännön yhteistyökysymyksiä sekä rohkaissut jakamaan tietotaitoaan</p> <p>-koeryhmän yhteistyöosaamisen kehittämisessä heijastui sosiaalisen konstruktivismiin piirteitä, kun</p>

taas kontrolliryhmä kuvasi enemmän yksilökonstruktivismiin kuuluvaa yksilöllistä tiedon rakentamista

-erityisesti yhteinen käytännön harjoittelu edisti moniammatilliseen yhteistyöhön sitoutumista, kollegiaalisuuden syntyistä sekä yhteistyö- ja tiimitaitoja

Muutokset yhteistyöosaamisen edellytyksistä

-muuttuneita näkemyksiä olivat tutkittavien asenteet yhteistyöhön ja sen oppimiseen, mielikuvat tulevasta ammatista, ammatin yhteiskunnallinen arvostaminen, työtä ohjaavat arvot sekä tiedon lajien merkittävyys ammatin hallinnassa

-koeryhmässä havaittiin kontrolliryhmää useammin koulutuskokeilun tavoitteiden mukaisia muutoksia

-koe- ja kontrolliryhmien välillä ei havaittu suuria eroja yhteistyötä ohjaavien arvojen kehittämisessä

-koulutuksen päättyessä tiedon eri lajien oppimisessa ja niiden tärkeäksi kokemisessa oli tilastollisesti merkitsevä ero: koeryhmä piti tutkimustietoa merkittävämpänä, mutta yrityksen ja erehdyksen kautta saatua tietoa merkityksettömämpänä kuin kontrolliryhmä

-koeryhmässä tutkimustiedon arvostus väheni

työkokemuksen karttuessa

Yhteistyöosaamisen toteutuminen

Yhteistyöosaamisen edellytysten ilmeneminen

-yhteistyöosaamisen edellytyksistä painottuivat yhteistyön luonteen ymmärtäminen ja ammatillinen itseluottamus

-koeryhmällä myönteisemmät käsitykset yhteistyöosapuolten keskinäisestä arvostuksesta, toisen osapuolen työn tuntemuksesta sekä ammattiryhmien ja toimialojen erilaisten kulttuurien ymmärtämisestä

Yhteistyöosaamisen interpersoonalliset prosessit

-yksilöiden välisissä prosesseissa toteutuivat tasa-arvoisuus, vastavuoroisuus, asiakaslähtöisyys sekä tavoitteellinen ja suunnitelmallinen yhteistyö. Koeryhmä arvioi näiden toteutuvan kontrolliryhmää paremmin.

-yhteistyön heikkoa sujumista kuvasi ammattiryhmäkeskeisyys korostuen enemmän kontrolliryhmässä

Työntekijöiden yhteistyöosaaminen ja sen merkitys käytännössä

-yhteistyöosaamisessa erotettiin kaksi päätyyppiä; yleinen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon spesifi yhteistyöosaaminen

-yleisessä yhteistyöosaamisessa korostuivat koeryhmässä itseohjautuvuus ja reflektiiviset taidot, koulutuksen tehtävänä on käynnistää ammatillisen kasvun prosessi, joka jatkuu työelämässä.

-spesifissä osaamisessa korostui yhteistyötä koskevan tietotaidon soveltaminen käytäntöön, yhteinen päätöksenteko, vastuusta sopiminen sekä arvo- ja tietopohjan pohdinta

-koeryhmä arvioi aktiivisuutensa yhteistyössä kontrolliryhmää tilastollisesti merkitsevästi paremmaksi

Koulutuskokeiluun osallistuneilla oli perinteisesti opiskelleita myönteisemmät, laaja-alaisemmat ja asiakkaan hoidon ja palvelujen kannalta tarkoitukseenmukaisemmat näkemykset yhteistyön toteutumisesta ja sen osaamisesta. Moniammatillisella koulutuksella on mahdollista kehittää sosiaali- ja terveydenhuollon käytännön yhteistyöosaamista.

JATKOTUTKIMUSEHDOTUKSET:

-Koulutuskokeilun arviointi opettajien sekä työelämän edustajien näkemyksiä ja kokemuksia

*tutkimalla, kokeilun ja perinteisen koulutuksen
analysointi*

*-Organisaatiokulttuurien ja niihin sisältyvien am-
mattiryhmien osakulttuurien huomioon ottaminen
sote-koulutuksessa*

-Yhteistyöosaamisen siirtovaikutus

Lähteet

- Annala, J. 2007. Merkitysneuvotteluja Hopsista ja sen ohjauksesta. Toimintatutkimus Hopsin ja sen ohjauksen kehittämisestä korkea-asteen koulutuksessa. Väitöskirja, Tampereen yliopisto.
- Asteljoki, S. 2010. Ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan palvelutoiminta yrittäjämäisen ja yhteistoiminnallisen toimintatavan rajapinnassa. Väitöskirja, Turun yliopisto.
- Ehrström, J., Kettunen, J. & Salo, P. 2018. Physiotherapy pain curricula in finland: A faculty survey. *Scand J Pain* 18(4), 593-601. doi:10.1515/sjpain-2018-0091.
- Hakala, R., Tahvanainen, S. & Virtanen, K. 2012. Sosiaali-, terveys- sekä kuntoutus- ja liikunta-alan osaamistarpeiden ennakointi. Oulun seudun ammattiopisto, Tampereen ammattiopisto, Opetushallitus.
- Harra, T., Holvikivi, J., Hyrkkänen, U., Immonen, M., Kiviaho-Tiippa, A., Pikkarainen, A., Sallinen, M. & Sihvonen, S. 2016. Kuntoutusalan koulutuksen uudistaminen ammattikorkeakouluissa : Dialogityöskentelyn tulokset. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Heikkinen, M. 2014. Ongelmaperustainen pedagogiikka muuttaa arviointia tapaustutkimus ongelmaperustaisen opetus suunnitelman siirtymävaiheesta kymenlaakson ammattikorkeakoulun sosiaalialan koulutusohjelmassa. Väitöskirja, Lapin yliopisto.
- Helminen, J. 2014. Sosiaalialan työmenetelmien ja kehittämistoiminnan osaajat – Ammattikorkeakoulujen sosiaalialan erikoistumiskoulutukset vahvistamassa ammatillista osaamista. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2014:8.
- Hirvonen, R. & Laitinen, A. 2006. ARVOTEKO - Moniammatillisuus Savonia-ammattikorkeakoulussa ARVO-projektin aikana. Savonia-ammattikorkeakoulun julkaisusarja D 6/2006. Kuopio: Suomen Graafiset Palvelut Oy Ltd.
- Holvikivi, J., Harra, T., Kiventausta, K. & Sipari, S. 2016. Kuntoutusalan koulutus. Valtakunnallinen selvitys kuntoutusalan koulutuksesta ammattikorkeakouluissa 2015. Metropolia ammattikorkeakoulu.
- Holvikivi, J., Huovinen, J., Katajapuu, N., Kinnunen, A., Kiviaho-Tiippa, A., Kuisma, R., Kärkkäinen, R., Leskelä, J., Lähtenmäki, M. & Lällä, K. 2020. Kuntoutuksen osaamisen uudistamisen tulevaisuuden näkymiä. Metropolia ammattikorkeakoulun julkaisuja. TAITO-sarja 71.
- Huhtasalo, J. 2019. Opettajan asiantuntijuus muutoksessa - asiantuntijuus ja sen jakamisen diskurssit digitaalisessa oppimisympäristössä. *Kasvatus & Aika* 13(4), 45-64. doi:10.33350/ka.

- Immonen-Orpana, P. 2009. Onnistuneen ikääntymisen ymmärrystä rakentamassa : Fysioterapeuttiopiskelijoiden oppiminen kestävää kehitystä edistävän kasvatuksen kehityksessä. Väitöskirja, Helsingin yliopisto.
- JBI. 2020. Peters MDJ, Godfrey C, McInerney P, Munn Z, Tricco AC, Khalil, H. Chapter 11: Scoping Reviews (2020 version). In: Aromataris E, Munn Z (Editors). *JBI Manual for Evidence Synthesis*, JBI, 2020. Viitattu 23.8.2021. Saatavilla: <https://synthesismanual.jbi.global>. <https://doi.org/10.46658/JBIMES-20-12>
- Jauhiainen, A., Sihvo, P., Jääskeläinen, H., Ojasalo, J. & Hämäläinen, S. 2017. Skenariotyöskentelyllä tietoa tulevaisuuden sosiaali- ja terveyspalveluista ja osaamistarpeista. *Finnish Journal of eHealth and eWelfare* 9 (2-3), 136-147. doi:10.23996/fjhw.61002.
- Jokinen, A. 2017. Tavoiteltavat sosiaalityöntekijän ominaisuudet ja vuorovaikutusasetelmat asiakkaan kohtaamisessa opiskelijoiden tulkitsemina. *Janus* 25 (3), 191-207.
- Juntunen, A-L., O. 2010. Uusia työtapoja päiväkotityöhön tutkimus sosionomi (amk) -koulutuksen asiakastyön harjoittelusta. Väitöskirja, Oulun yliopisto.
- Jämsä, U. 2014. Kuntoutuksen muutosagentit tutkimus työelämälähtöisestä oppimisesta ylemmässä ammattikorkeakoulutuksessa. Väitöskirja, Oulun yliopisto.
- Kananoja, U. 2007. Sosiaalialan korkeakoulutuksen suunta. Opetusministeriö työryhmämuistioita ja selvityksiä 2007:43.
- Kangasniemi, M., Utriainen, K., Ahonen, S-M., Pietilä, A-M., Jääskeläinen, P. & Liikanen, E. 2013. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus: eteneminen tutkimuskysymyksestä jäsenettyyn tietoon. *Hoitotiede* 25(4), 291-301.
- Kangasniemi, M., Hipp, K., Häggman-Laitila, A., Kallio, H., Karki, S., Kinnunen, P., Pietilä, A., Saarnio, R., Viinamäki, L., Voutilainen, A. & Waldén, A. 2018. Optimoitu sote-ammattilaisten koulutus- ja osaamisuudistus
- Katajamäki, E. 2010. Moniammatillisuus ja sen oppiminen – tapaustutkimus ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveystalalta. Väitöskirja, Tampereen yliopisto.
- Katisko, M., Kolkka, M. & Vuokila-Oikkonen, P. 2014. Moniammatillinen ja monialainen osaaminen sosiaali-, terveys-, kuntoutus- ja liikunta-alojen koulutuksessa. Opetushallitus, raportit ja selvitykset 2014:2. Tampere: Suomen Yliopistopaino Oy.
- Kinos, S. 2020. Sosionomit (ylempi AMK) muuttuvilla työmarkkinoilla – Tutkinnon suorittaneiden sijoittuminen työelämään, osaaminen ja toimintaympäristön haasteet. Väitöskirja, Turun yliopisto.
- Koistinen, P. 2002. Kulttuurien yhteentörmäyksestä sopeutumiseen ja uudenlaiseen ymmärtämiseen : Sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden kokemuksia harjoittelujaksoilta virolaisissa hoitokodeissa. Väitöskirja, Helsingin yliopisto.
- Kokkonen, L. & Holvikivi, J. 2018. Opiskelijoiden ja alumnien toiveet kuntoutuksen opintojen tulevaisuudesta Metropolia ammattikorkeakoulun julkaisusarja, Aatos-artikkelit.
- Korpi, H. 2018. Changing Landscape in Professional Development. Narrative Research from the Physiotherapy Students' Perspective. Väitöskirja, Jyväskylän yliopisto.

- Korpi, H., Peltokallio, L. & Piirainen, A. 2018. Problem-based learning in professional studies from the physiotherapy students' perspective. *Interdisciplinary Journal of Problem-Based Learning* 13(1). doi:10.7771/1541-5015.1732.
- Koskinen, C., Koskinen, M., Koivula, M., Korpi, H., Koskimäki, M., Lähteenmäki, M., Mikkonen, K., ym. 2020. Health and social care educators' ethical competence. *Nursing Ethics* 27 (4), 1115-1126. doi:10.1177/0969733019871678.
- Kotilainen, A., Mikkonen, K., Sjögren, T., Korpi, H., Koskinen, C., Koskinen, M., Koivula, M., Koskimäki, M., Lähteenmäki, M-L., Saaranen, T., Sormunen, M., Salminen, L., Mäki-Hakola, H., Wallin, O., Kuivila, H., Tuomikoski, A-M., Holopainen, A. & Kääriäinen, M. 2020. Sosiaali-, terveys- ja kuntoutusalan opettajien itsearvioitu osaaminen.
- Kurunsaari, M. 2019. Perspectives on Physiotherapy Students' Professional Competence during Their Education. Väitöskirja, Jyväskylän yliopisto.
- Kääriäinen, A., Tapola-Haapala, M., Jäppinen, M. & Nousiainen, K. 2018. Opiskelijana työelämässä: Trialogisen oppimisprosessin jännitteet sosiaalityön käytäntötutkimusopintojaksolla. *Yliopistopedagogiikka* 2018, 25(2), 6-17.
- Laaksonen, H., Blom, H. & Kallio, S. 2016. Aktivointi-TV ohjauksen, opetuksen ja oppimisen välineenä ammattikorkeakoulussa. *Ammattikasvatuksen aikakauskirja* 18(1), 40-52.
- Laitinen-Väänänen, S. 2008. The construction of supervision and physiotherapy expertise : A qualitative study of physiotherapy students' learning sessions in clinical education. Väitöskirja, Jyväskylän yliopisto.
- Lintula, L. & Paalasmaa, P. Osaamista kuntoutukseen kuntoutujan parhaaksi. *Metropolia ammattikorkeakoulun julkaisuja. TAITO-sarja* 72.
- Lähteenmäki, M-L. 2006. Asiantuntijuuden kehittyminen ongelmaperustaisessa fysioterapeuttikoulutuksessa. Väitöskirja, Tampereen yliopisto.
- Lähteenmäki, M-L. 2006. Reflektiivinen dialogi ongelmaperustaista koulutusta rakentavassa yhteistyössä. *Aikuiskasvatus* 2/2006, 84-95.
- Mikkonen, K., Koivula, M., Sjögren, T., Korpi, H., Koskinen, C., Koskinen, M., Kuivila, H-M., Lähteenmäki, M-L., Koskimäki, M., Mäki-Hakola, H., Wallin, O., Saaranen, T., Sormunen, M., Kokkonen, K-M., Kiikeri, J., Salminen, L., Ryhtä, I., Elonen, I. & Kääriäinen, M. 2019. TerOpe-kärkihanke – Sosiaali-, terveys- ja kuntoutusalan opettajien osaaminen ja sen kehittäminen. Tampere: Juvenes Print.
- Mikkonen, K., Tuomikoski, A., Sjögren, T., Koivula, M., Koskimäki, M., Lähteenmäki, M., Mäki-Hakola, H., Wallin, O., Sormunen, M., Saaranen, T., Koskinen, C., Koskinen, M., Salminen, L., Holopainen, A. & Kääriäinen, M. 2020. Development and testing of an instrument (HeSoEduCo) for health and social care educators' competence in professional education. *Nurse Education Today* 84. doi:10.1016/j.nedt.2019.104239.
- Mikkonen, K., Kuivila, H., Sjögren, T., Korpi, H., Koskinen, C., Koskinen, M., Koivula, M., Koskimäki, M., Lähteenmäki, M-L., Saaranen, T., Sormunen, M., Salminen, L., Mäki-Hakola, H., Wallin, O., Holopainen, A., Tuomikoski, A-M. & Kääriäinen, M. 2021. Social, health care and rehabilitation educators' competence in professional educa-

- tion—Empirical testing of a model. *Wiley Health Sos Care Community*. 2021;00. 1-11. doi:10.1111/hsc.13414.
- Männistö, M., Mikkonen, K., Kuivila, H-M, Koskinen, C., Koivula, M., Sjögren, T., Salminen, L., Saaranen, T., Kyngäs, H., Kääriäinen, M. 2020. Health and Social Care Educators' Competence in Digital Collaborative Learning: A Cross-Sectional Survey. *SAGE Open*, October-December 2020, 1-11.
- Nokelainen, A., Kuivanen, H., Koskimäki, M., Lähteenmäki, M-L., Mäki-Hakola, H., Wallin, O., Sjögren, T., Mikkonen, K., Kääriäinen, M., Koskinen, C., Saaranen, T., Sormunen, M., Salminen, L. & Koivula, M. 2019. Täydennyskoulutustarpeet ja täydennyskoulutuksen merkitys uransa alussa olevien sosiaali-, terveys- ja kuntoutusalan ammattikorkeakouluopettajien osaamiselle. *Hoitotiede* 2019, 31(4), 231-245.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2019. Tutkintoon johtavan koulutuksen kehittäminen tukemaan sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistamisata. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2019:24.
- Page MJ, McKenzie JE, Bossuyt PM, Boutron I, Hoffmann TC, Mulrow CD, et al. The PRISMA 2020 statement: an updated guideline for reporting systematic reviews. *BMJ* 2021;372:n71. doi: 10.1136/bmj.n71
- Paukkunen, L. 2003. Sosiaali- ja terveysalan yhteistyöosaamisen kehittäminen – koulutuskokeilun arviointitutkimus. Väitöskirja, Kuopion yliopisto.
- Peltokallio, L. 2000. Nyt olisi pysähtymisen paikka – Fysioterapian opettajien työhön liittyviä kokemuksia terveysalan ammatillisessa koulutuksessa. Väitöskirja, Jyväskylän yliopisto.
- Piippo, S., Nyqvist, L. & Suonio, M. 2019. Lähisuhdeväkivallasta oppimisen reflektiot sosiaalityön opiskelijoiden oppimispäiväkirjoissa. *Janus*, 27(2), 164-180. doi:10.30668/janus.69690.
- Piirainen, A. & T. Sjögren. 2016. Laaja-alainen ja monikerroksinen kuntoutuksen osaaminen. *Jyväskylän yliopisto. Julkaisuja 6/2016*. Jyväskylä: Yliopistopaino.
- Poikela, S. & Vuoskoski, P. 2016. Korkeakoulutuksen arvioinnin käytäntöjä kehittämässä. *Ammattikasvatuksen aikakauskirja*, 18(4), 24-39.
- Rajalahti, E., Heinonen, J., Eloranta, S., Ahonen, O., Hinkkanen, L., Tiainen, M. & Kinnunen, U-M. 2020. Ammattikorkeakouluopettajien monialainen sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan osaaminen. *Finnish Journal of eHealth and eWelfare* 12(3), 198-211. doi:10.23996/fjhw.91541.
- Silvennoinen, P. & Juujärvi, S. 2018. Simulaatiot integratiivisen pedagogiikan välineenä motivoivan haastattelun oppimisessa. *Ammattikasvatuksen aikakauskirja* 20(1), 44-61.
- Sosiaali- ja terveysministeriö, STM. Kuntoutuksen uudistamiskomitean ehdotukset kuntoutusjärjestelmän uudistamiseksi. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2017: 41.
- Sosiaali- ja terveysministeriö, STM. Kuntoutuksen uudistamisen toimintasuunnitelma vuosille 2020-2022. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2020: 39.

- SOTETIE. 2021. Hankkeen kuvaus, yhteystiedot ja toimijat. Viitattu 1.9.2021. Saatavilla: <https://blogi.savonia.fi/sotetie/yhteystiedot-ja-toimijat/>
- Suomi, A. 2002. Ammattia etsimässä – Aikuisopiskelijat kertovat sosiaaliohjaajakoulutuksesta ja narratiivisen pätevyyden kehittymisestä. Väitöskirja, Jyväskylän yliopisto.
- Tricco, A., Lillie, E., Zarin, W., O'Brien, K. & Levac, D. PRISMA Extension for Scoping Reviews (PRISMA ScR): Checklist and Explanation. *Ann Intern Med.* 2018;169:467–473. doi: 10.7326/M18-0850.
- Turtiainen, T. 2020. Sosiaali- ja terveysalan opettajien opetukselliset lähestymistavat ja työn olosuhteet ammattikorkeakouluissa. Väitöskirja, Itä-Suomen yliopisto.
- Valtioneuvosto. 2021. Opetus- ja kulttuuriministeriö & Sosiaali- ja terveysministeriö. Kuntoutuksen koulutuksen ja tutkimuksen kehittämisfoorumi (KunFo) 2021-2023.
- Vuorensyrjä, M., Borgman, M., Kemppainen, T., Mäntysaari, M. & Pohjola, A. 2006. Sosiaalialan osaajat 2015 – Sosiaalialan osaamis-, työvoima- ja koulutustarpeiden ennakointihanke (SOTENNA) loppuraportti. Sosiaalityön julkaisusarja 4. Tampere: Tampereen Yliopistopaino